

Bruxelles, 26.6.2017.
COM(2017) 364 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I
REVIZORSKOM SUDU**

**GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI EUROPSKOG RAZVOJNOG FONDA ZA
2016.**

Godišnji financijski
izvještaji
Europskog razvojnog fonda
za 2016.

SADRŽAJ

POTVRĐIVANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	3
IZVRŠENJE I RAČUNOVODSTVO SREDSTAVA ERF-A	4
SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA KOMISIJA	7
FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a	9
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE ERF-a	19
PRIHODI	37
RASHODI	38
FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNIH FONDOVA EU-a KONSOLIDIRANIH U ERF ...	48
GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA BÊKOU	49
INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a BÊKOU.....	50
GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA EU-A ZA AFRIKU	56
INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a ZA AFRIKU	57
KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-A I UZAJAMNIH FONDOVA EU-a ...	63
IZVJEŠTAJ ERF-A O FINANCIJSKOM IZVRŠENJU.....	68
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU – SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA	82

POTVRĐIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2016. pripremljeni su u skladu s glavom IX. Financijske uredbe 11. Europskog razvojnog fonda i računovodstvenim načelima, pravilima i metodama utvrđenima u prilogu financijskim izvještajima.

Potvrđujem svoju odgovornost za pripremu i prikaz godišnjih financijskih izvještaja Europskog razvojnog fonda u skladu s člankom 20. Financijske uredbe 11. Europskog razvojnog fonda.

Od dužnosnika za ovjeravanje i Europske investicijske banke primila sam sve informacije potrebne za sastavljanje financijskih izvještaja u kojima se prikazuje imovina i obveze Europskog razvojnog fonda kao i izvršenje proračuna, pri čemu su dužnosnik za ovjeravanje i Europska investicijska banka jamčili pouzdanost navedenih informacija.

Ovime potvrđujem da na temelju navedenih informacija i provjera koje sam smatrala potrebnima za ovjeru financijskih izvještaja imam razumno jamstvo da je financijsko stanje Europskog razvojnog fonda u svim značajnim aspektima u izvještaju iskazano na istinit i točan način.

[potpis]

Rosa ALDEA BUSQUETS

Računovodstveni službenik

23. lipnja 2017.

IZVRŠENJE I RAČUNOVODSTVO SREDSTAVA ERF-A

1. KONTEKST

Europska unija (dalje u tekstu: EU) surađuje s brojnim zemljama u razvoju. Glavni je cilj suradnje promicanje gospodarskog, društvenog i ekološkog razvoja s posebnim naglaskom na dugoročno smanjenje i iskorjenjivanje siromaštva pružanjem razvojne i tehničke pomoći zemljama korisnicama. Kako bi taj cilj ostvario, EU zajedno s partnerskim zemljama izrađuje strategije za suradnju i mobilizira financijska sredstva za njihovu provedbu. Ta sredstva EU-a namijenjena razvoju dolaze iz triju izvora:

- proračuna EU-a,
- Europskog razvojnog fonda,
- Europske investicijske banke.

Europski razvojni fond (dalje u tekstu: ERF) glavni je instrument za pružanje pomoći EU-a za razvojnu suradnju s afričkim, karijskim i pacifičkim državama (dalje u tekstu: AKP) te prekomorskim zemljama i područjima (dalje u tekstu: PZP).

ERF se ne financira iz proračuna EU-a. Uspostavljen je unutarnjim sporazumom predstavnika država članica koji zasjedaju u Vijeću, a njime upravlja poseban odbor. Europska komisija (dalje u tekstu: Komisija) nadležna je za financijsko izvršenje aktivnosti koje se financiraju sredstvima ERF-a. Europska investicijska banka (dalje u tekstu: EIB) upravlja Investicijskim instrumentom.

Tijekom razdoblja 2014. – 2020. pomoć koja se državama AKP-a i PZP-ovima dodjeljuje na temelju geografskog kriterija i dalje će se financirati uglavnom iz ERF-a. Svaki ERF obično se sklapa na razdoblje od približno pet godina i djeluje u skladu s vlastitom financijskom uredbom, kojom se propisuje izrada financijskih izvještaja za svaki pojedinačni ERF. U skladu s tim, financijski izvještaji za dijelove kojima upravlja Komisija izrađuju se odvojeno za svaki ERF. Ti financijski izvještaji prikazuju se i u skupnom obliku kako bi se dobila ukupna slika financijskog stanja sredstava za koja je nadležna Komisija.

Unutarnji sporazum o uspostavi 11. ERF-a potpisale su države članice sudionice, koje su se sastale u okviru Vijeća u lipnju 2013.¹ Sporazum je stupio na snagu 1. ožujka 2015. Kako bi se osigurao kontinuitet između kraja 10. ERF-a i stupanja na snagu 11. ERF-a, Komisija je predložila prijelazne mjere, koje se nazivaju instrument za premošćivanje (IP)². IP je predstavljen u okviru 11. ERF-a.

Istovremeno je izmijenjena Financijska uredba koja se primjenjuje na 10. Europski razvojni fond³ i donesena je nova Financijska uredba primjenjiva na prijelazno razdoblje⁴. Stupile su na snagu 30. svibnja 2014. Vijeće je 2. ožujka 2015. donijelo Financijsku uredbu za 11. Europski razvojni fond⁵ te provedbena pravila⁶. Stupili su na snagu 6. ožujka 2015.

U okviru Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a osnovan je Investicijski instrument. Njime upravlja EIB, a upotrebljava se za potporu razvoju privatnog sektora u državama AKP-a financiranjem uglavnom, ali ne isključivo, privatnih ulaganja. Instrument je zamišljen kao obnovljiv fond u kojem se otplate kredita mogu ponovno uložiti u druge aktivnosti, što omogućuje samostalno obnavljanje i financijsku neovisnost instrumenta. Budući da Investicijskim instrumentom ne upravlja Komisija, on se ne konsolidira u prvom dijelu godišnjih financijskih izvještaja – financijskih izvještaja ERF-a i povezanog

¹ SL L 210, 6.8.2013., str. 1.

² Stvaranje instrumenta za premošćivanje prvo je predloženo kao članak Provedbene uredbe 11.EDF-a (COM(2013)445). Međutim Komisija je kao alternativu predložila stvaranje instrumenta za premošćivanje posebnom Odlukom Vijeća (Prijedlog odluke Vijeća o prijelaznim mjerama upravljanja ERF-om od 1. siječnja 2014. do stupanja na snagu 11. Europskog razvojnog fonda, COM(2013)663).

³ Uredba Vijeća (EZ) br. 215/2008 od 18. veljače 2008. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na deseti Europski razvojni fond. SL L 78, 19.2.2008., str. 1.

⁴ Uredba Vijeća (EU) br. 567/2014 od 26. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 215/2008 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na Deseti Europski razvojni fond u svrhu primjene prijelaznog razdoblja između 10. Europskog razvojnog fonda i 11. Europskog razvojnog fonda do stupanja na snagu Unutarnjeg sporazuma o 11. Europskom razvojnog fonda. SL L 157, 27.5.2014., str. 52.

⁵ Uredba Vijeća (EU) 2015/323 od 2. ožujka 2015. o financijskoj uredbi koja se primjenjuje na 11. europski razvojni fond. SL L 58, 3.3.2015., str. 17–38.

⁶ Uredba Vijeća (EU) 2015/322 od 2. ožujka 2015. o provedbi 11. europskog razvojnog fonda. SL L 58, 3.3.2015., str. 1-16.

izvještaja o financijskom izvršenju. Financijski izvještaji Investicijskog instrumenta dodaju se kao zasebni dio godišnjih financijskih izvještaja (dio II.) kako bi se dobila cjelovita slika o razvojnoj pomoći u okviru ERF-a⁷.

2. KAKO SE FINANCIRA ERF?

Europsko vijeće je na zasjedanju 2. prosinca 2013. donijelo višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. U tom je kontekstu odlučeno da se geografska suradnja s državama AKP-a neće uključiti u proračun Europske unije, nego će se i dalje financirati postojećim međuvladinim ERF-om.

Proračun EU-a donosi se za razdoblje od jedne godine te se rashodi i prihodi, u skladu s proračunskim načelom jedne godine, planiraju i odobravaju za jednu godinu. Za razliku od EU-a, ERF je fond koji djeluje u višegodišnjem razdoblju. Za svaki ERF utvrđuje se ukupni fond sredstava za provedbu razvojne suradnje, obično tijekom petogodišnjeg razdoblja. Budući da se sredstva dodjeljuju za više godina, dodijeljena sredstva mogu se iskoristiti tijekom razdoblja djelovanja ERF-a. Nepostojanje načela jedne proračunske godine ističe se u proračunskom izvješćivanju, u kojem se izvršenje proračuna ERF-ova uspoređuje s ukupnim sredstvima.

Sredstva ERF-a čine *ad hoc* doprinosi država članica EU-a. Približno svakih pet godina predstavnici država članica sastaju se na međuvladinoj razini kako bi donijeli odluku o ukupnom iznosu sredstava koja će se dodijeliti fondu i nadzirali njegovo izvršenje. Nakon toga Komisija upravlja fondom u skladu s politikom Unije o razvojnoj suradnji. Budući da države članice imaju vlastite razvojne politike i politike pomoći, koje se provode paralelno s politikom Unije, one svoje politike moraju usklađivati s EU-om kako bi se osigurala njihova komplementarnost.

Uz navedene doprinose, države članice mogu sklopiti sporazume o sufinanciranju ili uplatiti dobrovoljne financijske doprinose u ERF.

3. IZVJEŠĆIVANJE NA KRAJU GODINE

3.1. GODIŠNJI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI

U skladu s člankom 46. Financijske uredbe ERF-a, financijski izvještaji ERF-a pripremaju se na temelju računovodstvenih pravila nastanka poslovnih događaja, koja se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS). Računovodstvena pravila koja donosi računovodstveni službenik Komisije primjenjuju sve institucije i tijela EU-a kako bi se utvrdio jedinstven skup pravila za računovodstvo, vrednovanje i financijsko izvještavanje u cilju usklađivanja postupka sastavljanja financijskih izvještaja i konsolidacije, u skladu s člankom 152. Financijske uredbe EU-a. Ta računovodstvena pravila EU-a primjenjuju se i na ERF uz uvažavanje posebne prirode njegovih aktivnosti.

Priprema godišnjih financijskih izvještaja ERF-a povjerava se računovodstvenom službeniku Komisije, koji je računovodstveni službenik ERF-a. On osigurava da godišnji financijski izvještaji ERF-a prikazuju istinitu i vjernu sliku financijskog stanja ERF-a.

Godišnji financijski izvještaji prikazuju se na sljedeći način:

Dio I.: Sredstva kojima upravlja Komisija

- i. Financijski izvještaji i bilješke ERF-a
- ii. Financijski izvještaji uzajamnih fondova EU-a konsolidiranih u ERF-u
- iii. Konsolidirani financijski izvještaji ERF-a i uzajamnih fondova EU-a

⁷ Uredba Vijeća (EU) br. 567/2014 od 26. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 215/2008 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na Deseti Europski razvojni fond u svrhu primjene prijelaznog razdoblja između 10. Europskog razvojnog fonda i 11. Europskog razvojnog fonda do stupanja na snagu Unutarnjeg sporazuma o 11. Europskom razvojnog fondu. SL L 157, 27.5.2014., članak 43.

iv. Izvještaj o financijskom izvršenju ERF-a

Dio II.: Godišnje izvješće o izvršenju – sredstva kojima upravlja Europska investicijska banka

i. Financijski izvještaji Investicijskog instrumenta

Dio „Financijski izvještaji uzajamnih fondova EU-a konsolidirani u ERF-u“ obuhvaća financijske izvještaje dvaju uzajamnih fondova osnovanih u okviru ERF-a: Uzajamnog fonda EU-a Bêkou (vidi dio „Financijski izvještaji uzajamnog fonda EU-a Bêkou“) i uzajamnog fonda EU-a za Afriku⁸ (vidi dio „Financijski izvještaji uzajamnog fonda EU-a za Afriku“). Za pripremu pojedinačnih financijskih izvještaja uzajamnih fondova odgovoran je računovodstveni službenik Komisije, a vanjsku reviziju tih izvještaja provodi privatni revizor. Financijski izvještaji uzajamnih fondova koji su uključeni u ove godišnje financijske izvještaje konačni su financijski izvještaji, tj. izvještaji nakon potrebnih revizijskih ispravaka.

Potrebno je napomenuti da je 2016. izmijenjen prikaz financijskih izvještaja i bilješki. Izmjene se odnose isključivo na prikaz financijskih informacija i cilj im je postići bolju usklađenost s drugim subjektima EU-a. Usporedivi iznosi za 2015. prikazani su u skladu s novim formatom.

Komisija do 31. srpnja sljedeće godine donosi godišnje financijske izvještaje i podnosi ih Europskom Parlamentu i Vijeću za davanje razrješnice.

4. REVIZIJA I RAZRJEŠNICA

4.1. REVIZIJA

Reviziju godišnjih financijskih izvještaja ERF-a i upravljanja resursima vrši vanjski revizor, Europski revizorski sud, koji sastavlja godišnje izvješće za Europski parlament i Vijeće.

4.2. RAZRJEŠNICA

Završna je kontrola razrješnica financijskog izvršenja sredstava ERF-a za određenu financijsku godinu. Europski parlament tijelo je nadležno za davanje razrješnice ERF-u. To znači da nakon revizije i finalizacije godišnjih financijskih izvještaja Vijeće daje preporuku, a Europski parlament odlučuje hoće li Komisiji dati razrješnicu za financijsko izvršenje sredstava ERF-a za određenu financijsku godinu. Ta se odluka temelji na reviziji financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća Revizorskog suda (koje sadržava službenu izjavu o jamstvu) te odgovorima Komisije, a nakon što su Komisiji upućena pitanja i zahtjevi za dodatne informacije.

⁸2016. je prva godina u kojoj se objavljuju financijski izvještaji uzajamnog fonda EU-a za Afriku i zato su tada i prvi put uključeni u godišnje financijske izvještaje ERF-a. Transakcije iz 2015. izražene su u usporednim podacima.

SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA KOMISIJA

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

SADRŽAJ

IZVRŠENJE I RAČUNOVODSTVO SREDSTAVA ERF-A	4
SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA KOMISIJA	7
FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a	9
BILANCA ERF-a	10
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU ERF-a	11
IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU ERF-a.....	12
IZVJEŠTAJ ERF-a O PROMJENAMA U NETO IMOVINI	13
BILANCA PO ERF-u	14
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU ERF-a	15
IZVJEŠTAJ ERF-a O PROMJENAMA U NETO IMOVINI	16
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE ERF-a	19
PRIHODI	37
RASHODI	38
FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNIH FONDOVA EU-a KONSOLIDIRANIH U ERF ...	48
GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA BÊKOU	49
INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a BÊKOU.....	50
BILANCA UZAJAMNOG FONDA EU-a BÊKOU	52
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU UZAJAMNOG FONDA EU-a BÊKOU	53
IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU UZAJAMNOG FONDA BÊKOU	54
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI UZAJAMNOG FONDA EU-a BÊKOU	55
GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA EU-A ZA AFRIKU	56
INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a ZA AFRIKU	57
BILANCA UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU	59
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU.....	60
IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU	61
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU.....	62
KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-A I UZAJAMNIH FONDOVA EU-a ...	63
KONSOLIDIRANA BILANCA.....	64
KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU.....	65
KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	66
KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI.....	67
IZVJEŠTAJ ERF-A O FINANCIJSKOM IZVRŠENJU.....	68
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU – SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA	82

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

BILANCA ERF-au milijunima
EUR

	Bilješka	31.12.2016.	31.12.2015.
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Pretfinanciranje	2.1.	409	516
Doprinosi uzajamnom fondu	2.2.	98	34
		507	550
KRATKOTRAJNA IMOVINA			
Pretfinanciranje	2.1.	1 372	1 145
Potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama	2.3.	132	171
Novac i novčani ekvivalenti	2.4.	680	504
		2 184	1 820
UKUPNA IMOVINA		2 691	2 370
DUGOROČNE OBVEZE			
Rezervacije	2.5.	(4)	(4)
Financijske obveze	2.6.	(6)	(10)
		(10)	(14)
KRATKOROČNE OBVEZE			
Poslovne obveze	2.7.	(549)	(520)
Obračunani troškovi i odgođeni prihodi	2.8.	(776)	(855)
		(1 324)	(1 376)
UKUPNE OBVEZE		(1 334)	(1 389)
NETO IMOVINA		1 357	980
SREDSTVA I PRIČUVE			
Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi	2.9.	42 323	38 873
Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova	2.9.	2 252	2 252
Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova	2.9.	-	-
Poslovni rezultat prenesen iz prethodnih godina		(40 146)	(36 994)
Poslovni rezultat godine		(3 073)	(3 152)
NETO IMOVINA		1 357	980

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU ERF-a

u milijunima EUR

	Bilješka	2016.	2015.
PRIHODI			
Prihodi od nerazmjenskih transakcija	3.1.		
<i>Povrat rashoda</i>		8	90
		8	90
Prihodi od razmjenskih transakcija	3.2.		
<i>Financijski prihodi</i>		3	8
<i>Ostali prihodi</i>		62	42
		66	50
Ukupni prihodi		73	140
IZDACI			
<i>Instrumenti pomoći</i>	3.3.	(2 970)	(3 059)
<i>Izdaci za sufinanciranje</i>	3.4.	15	(69)
<i>Financijski izdaci</i>	3.6.	4	(1)
<i>Ostali izdaci</i>	3.7.	(196)	(162)
Ukupni izdaci		(3 146)	(3 291)
POSLOVNI REZULTAT GODINE		(3 073)	(3 152)

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU ERF-a

u milijunima eura

	Bilješka	2016.	2015.
<i>Poslovni rezultat godine</i>		(3 073)	(3 152)
Poslovanje			
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		3 450	3 200
<i>(Povećanje)/smanjenje doprinosa uzajamnim fondovima</i>		(64)	5
<i>(Povećanje)/smanjenje pretfinanciranja</i>		(120)	214
<i>(Povećanje)/smanjenje potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama</i>		39	(87)
<i>Povećanje/(smanjenje) rezervacija</i>		–	4
<i>Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza</i>		(4)	(24)
<i>Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza</i>		28	(179)
<i>Povećanje/(smanjenje) obračunanih troškova i odgođenih prihoda</i>		(80)	131
NETO NOVČANI TOK		177	113
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		177	113
<i>Novac i novčani ekvivalenti na početku godine</i>	2.4.	504	391
<i>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</i>	2.4.	680	504

IZVJEŠTAJ ERF-a O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

u milijunima EUR

	Kapital fonda – aktivni ERF-ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF- ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativne pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF- ova (E)	Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E)
STANJE NA DAN 31.12.2014.	45 691	10 018	35 673	(36 994)	2 252	932
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		(4 795)	4 795	–	–	4 795
<i>Smanjenje kapitala – sredstva za koja su obveze preuzete u okviru instrumenta za premošćivanje</i>	(1 595)		(1 595)			(1 595)
<i>Priznavanje kapitala 11. ERF-a</i>	29 367	29 367	–			–
<i>Poslovni rezultat godine</i>	–	–	–	(3 152)	–	(3 152)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	73 464	34 590	38 873	(40 146)	2 252	980
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		(3 450)	3 450			3 450
<i>Poslovni rezultat godine</i>			–	(3 073)		(3 073)
STANJE NA DAN 31.12.2016.	73 464	31 140	42 323	(43 219)	2 252	1 357

BILANCA PO ERF-uu milijunima
EUR

	Bilješka	31.12.2016				31.12.2015.			
		8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF
DUGOTRAJNA IMOVINA									
Pretfinanciranje	2.1.	-	32	242	135	-	63	368	84
Doprinosi uzajamnom fondu	2.2.	-	-	-	98	-	-	-	34
		-	32	242	232	-	63	368	118
KRATKOTRAJNA IMOVINA									
Pretfinanciranje	2.1.	1	50	909	412	3	67	879	195
Potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama	2.3.	1	71	59	2	1	65	103	2
Povezujući računi	2.3.	196	424	3 424	-	214	657	1 190	-
Novac i novčani ekvivalenti	2.4.	-	-	-	680	-	-	-	504
		198	544	4 391	1 094	218	790	2 172	701
UKUPNA IMOVINA		198	577	4 633	1 327	218	853	2 541	819
DUGOROČNE OBVEZE									
Rezervacije	2.5.	-	-	-	(4)	-	-	-	(4)
Financijske obveze	2.6.	-	-	(6)	-	-	(10)	-	-
		-	-	(6)	(4)	-	-	(10)	(4)
KRATKOROČNE OBVEZE									
Poslovne obveze	2.7.	(0)	(12)	(438)	(99)	(0)	(14)	(492)	(14)
Povezujući računi	2.3.	-	-	-	(4 043)	-	-	-	(2 062)
Obračunani troškovi i odgođeni prihodi	2.8.	(1)	(93)	(567)	(115)	(3)	(114)	(682)	(57)
		(1)	(104)	(1 005)	(4 257)	(3)	(128)	(1 174)	(2 132)
UKUPNE OBVEZE		(1)	(104)	(1 011)	(4 261)	(3)	(128)	(1 184)	(2 136)
NETO IMOVINA		197	472	3 622	(2 934)	214	726	1 357	(1 317)
SREDSTVA I PRIČUVE									
Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi	2.9.	12 164	10 973	19 187	-	12 164	10 973	15 737	-
Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova	2.9.	627	1 625	-	-	627	1 625	-	-
Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova	2.9.	(2 496)	2 214	247	35	(2 476)	2 376	35	65
Poslovni rezultat prenesen iz prethodnih godina		(10 100)	(14 248)	(14 415)	(1 382)	(10 107)	(14 223)	(12 183)	(481)
Poslovni rezultat godine		2	(91)	(1 397)	(1 587)	6	(26)	(2 232)	(901)
NETO IMOVINA		197	472	3 622	(2 934)	214	726	1 357	(1 317)

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU ERF-a

u milijunima EUR

	Bilješka	2016.				2015.			
		8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF
PRIHODI									
Prihodi od nerazmjenskih transakcija	3.1								
<i>Povrat rashoda</i>		1	5	(2)	4	1	10	77	2
		1	5	(2)	4	1	10	77	2
Prihodi od razmjenskih transakcija	3.2								
<i>Financijski prihodi</i>		(0)	2	2	(1)	(0)	6	0	2
<i>Ostali prihodi</i>		2	17	40	3	3	15	22	2
		2	19	43	2	3	21	22	4
Ukupni prihodi		3	23	41	7	4	30	99	6
RASHODI									
<i>Instrumenti pomoći</i>	3.3	2	(95)	(1 411)	(1 465)	5	(47)	(2 197)	(820)
<i>Izdaci za sufinanciranje</i>	3.4	-	-	15	-	-	-	(68)	(1)
<i>Financijski troškovi</i>	3.6	(0)	(0)	4	(0)	0	7	(8)	(0)
<i>Ostali rashodi</i>	3.7	(3)	(19)	(46)	(129)	(3)	(15)	(58)	(86)
Ukupni rashodi		(1)	(114)	(1 437)	(1 594)	2	(56)	(2 331)	(907)
POSLOVNI REZULTAT GODINE		2	(91)	(1 397)	(1 587)	6	(25)	(2 232)	(901)

IZVJEŠTAJ ERF-a O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

u milijunima
EUR

8. ERF	Kapital fonda – aktivni ERF- ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF- ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativn e pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova (E)	Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova (F)	Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E)
STANJE NA DAN 31.12.2014.	12 840	–	12 840	(10 107)	627	(3 147)	214
<i>Smanjenje kapitala – sredstva za koja su obveze preuzete u okviru instrumenta za premošćivanje</i>	(676)		(676)				(676)
<i>Prijenosi u 10. ERF i iz njega</i>			–			(6)	(6)
<i>Prijenosi u 11. ERF i iz njega</i>						676	676
<i>Poslovni rezultat godine</i>			–	6			6
STANJE NA DAN 31.12.2015.	12 164	–	12 164	(10 100)	627	(2 476)	214
<i>Prijenosi u 10. ERF i iz njega</i>			–			(20)	(20)
<i>Prijenosi u 11. ERF i iz njega</i>			–			–	–
<i>Poslovni rezultat godine</i>			–	2			2
STANJE NA DAN 31.12.2016.	12 164	–	12 164	(10 098)	627	(2 496)	197

u milijunima
EUR

9. ERF	Kapital fonda – aktivni ERF- ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF- ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativn e pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova (E)	Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova (F)	Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E) + (F)
STANJE NA DAN 31.12.2014.	11 699	–	11 699	(14 223)	1 625	1 758	860
<i>Smanjenje kapitala – sredstva za koja su obveze preuzete u okviru instrumenta za premošćivanje</i>	(727)	–	(727)				(727)
<i>Prijenosi u 10. ERF i iz njega</i>			–			(109)	(109)
<i>Prijenosi u 11. ERF i iz njega</i>						727	727
<i>Poslovni rezultat godine</i>			–	(26)			(26)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	10 973	–	10 973	(14 249)	1 625	2 376	726
<i>Prijenosi u 10. ERF i iz njega</i>			–			(163)	(163)

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2016.

Prijenosi u 11. ERF i iz njega			-			-	-
Poslovni rezultat godine			-	(91)			(91)
STANJE NA DAN 31.12.2016.	10 973	-	10 973	(14 339)	1 625	2 214	472

u milijunima
EUR

10. ERF	Kapital fonda – aktivni ERF- ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF- ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativn e pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova (E)	Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova (F)	Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E) + (F)
STANJE NA DAN 31.12.2014.	21 152	10 018	11 134	(12 183)	-	(209)	(1 258)
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		(4 795)	4 795				4 795
<i>Smanjenje kapitala – sredstva za koja su obveze preuzete u okviru instrumenta za premošćivanje</i>	(192)		(192)				(192)
<i>Prijenosi u 8. i 9. ERF i iz njega</i>			-			84	84
<i>Prijenosi u 11. ERF i iz njega</i>			-			160	160
<i>Poslovni rezultat godine</i>			-	(2 232)			(2 232)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	20 960	5 223	15 737	(14 415)	-	35	1 357
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		(3 450)	3 450				3 450
<i>Prijenosi u 8. i 9. ERF i iz njega</i>			-			182	182
<i>Prijenosi u 11. ERF i iz njega</i>			-			30	30
<i>Poslovni rezultat godine</i>			-	(1 397)			(1 397)
STANJE NA DAN 31.12.2016.	20 960	1 773	19 187	(15 812)	-	247	3 622

u milijunima
EUR

11. ERF	Kapital fonda – aktivni ERF- ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF- ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativn e pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova (E)	Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova (F)	Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E) + (F)
STANJE NA DAN 31.12.2014.	-	-	-	(481)	-	1 597	1 116
<i>Priznavanje kapitala 11. ERF-a u skladu s Unutarnjim sporazumom</i>	29 367	(29 367)	-				-

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2016.

Prijenosi u 8., 9. i 10. ERF i iz njega			-		-	(1 532)	(1 532)
Poslovni rezultat godine			-	(901)			(901)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	29 367	(29 367)	-	(1 382)	-	65	(1 317)
Prijenosi u 8., 9. i 10. ERF i iz njega			-			(30)	(30)
Poslovni rezultat godine			-	(1 587)			(1 587)
STANJE NA DAN 31.12.2016.	29 367	(29 367)	-	(2 969)	-	35	(2 934)

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE ERF-a

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

1. BITNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

1.1. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Svrha je financijskih izvještaja pružiti informacije o financijskom stanju, rezultatu i novčanom toku subjekta koje su korisne širem krugu korisnika.

Opće pretpostavke (ili računovodstvena načela) koje treba pratiti u pripremi financijskih izvještaja utvrđena su u računovodstvenom pravilu EU-a br. 1 „Financijski izvještaji“, a to su pravila opisana u IPSAS-u 1: vjerno prikazivanje, načelo nastanka poslovnog događaja, načelo trajnosti poslovanja, dosljedno prikazivanje, značaj, zbirni prikaz, prijebroj i usporedne informacije. Kvalitativna su svojstva financijskog izvještavanja relevantnost, pouzdanost, razumljivost i usporedivost.

1.2. OSNOVA ZA PRIPREMU

1.2.1. Izvještajno razdoblje

Financijski izvještaji prezentiraju se jednom godišnje. Računovodstvena godina počinje 1. siječnja i završava 31. prosinca.

1.2.2. Valuta i osnova za konverziju

Godišnji financijski izvještaji iskazuju se u milijunima eura jer je euro funkcijska i izvještajna valuta ERF-a. Transakcije u stranim valutama pretvaraju se u eure na temelju deviznih tečajeva koji se primjenjuju na dan transakcije. Dobit i gubici od tečajnih razlika koje su rezultat zaključenja transakcija u stranoj valuti i ponovnog izračuna tečaja koji vrijede na kraju godine, a odnose se na monetarnu imovinu i obveze izražene u stranoj valuti, prikazuju se u izvještaju o financijskom rezultatu. Različite metode konverzije primjenjuju se na nekretnine, postrojenja i opremu te nematerijalnu imovinu, koji zadržavaju svoju vrijednost u eurima na datum kad su kupljeni.

Stanja novčane imovine i obveza na kraju godine iskazana u stranim valutama pretvaraju se u eure na temelju deviznih tečajeva Europske središnje banke (ESB) koji se primjenjuju 31. prosinca.

Devizni tečajevi eura

Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.	Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.
BGN	1.9558	1.9558	PLN	4.4103	4.2639
CZK	27.0210	27.0230	RON	4.5390	4.5240
DKK	7.4344	7.4626	SEK	9.5525	9.1895
GBP	0.8562	0.7340	CHF	1.0739	1.0835
HRK	7.5597	7.6380	JPY	123.4000	131.0700
HUF	309.8300	315.9800	USD	1.0541	1.0887

1.2.3. Uporaba procjena

U skladu s načelima IPSAS-a i općeprihvaćenim računovodstvenim načelima financijski izvještaji obvezno sadržavaju iznose u skladu s procjenama i pretpostavkama uprave izrađenima na temelju najpouzdanijih dostupnih podataka. Važne procjene između ostalog obuhvaćaju obračunane i odgođene prihode i troškove, rezervacije, financijski rizik na potraživanja, nepredviđenu imovinu i obveze i stupanj umanjena imovine. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od tih procjena.

Razumne procjene bitan su dio izrade financijskih izvještaja i ne umanjuju njihovu pouzdanost. Procjenu će možda biti potrebno promijeniti ako se promijene okolnosti na kojima se ona temelji ili ako se pojave novi podaci ili stekne više iskustva. Po svojoj prirodi promjena procjene ne odnosi se na prethodna razdoblja i ne smatra se ispravljanjem greške. Učinak promjene u računovodstvenoj procjeni priznaje se u višku ili manjku u razdobljima u kojima je uočen.

1.3. BILANCA

1.3.1. Nematerijalna imovina

Kupljene licencije za računalni softver prikazuju se kao povijesni trošak umanjen za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Imovina se amortizira na linearnoj osnovi tijekom njezina procijenjenog vijeka uporabe. Procijenjeni vijek uporabe nematerijalne imovine ovisi o njezinu specifičnom ekonomskom vijeku ili zakonskom vijeku određenom ugovorom. Interno razvijena nematerijalna imovina kapitalizira se kad se zadovolje relevantni kriteriji računovodstvenih pravila EU-a. Kapitalizirani troškovi uključuju sve izravne troškove potrebne za stvaranje, proizvodnju i pripremu imovine kako bi djelovala u skladu s namjerama rukovodstva. Troškovi povezani s istraživačkim aktivnostima, nekapitalizirani troškovi razvoja te troškovi održavanja priznaju se kao nastali izdaci.

1.3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Sve nekretnine, postrojenja i oprema prikazuju se kao povijesni trošak umanjen za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Povijesni trošak uključuje rashode koji se mogu izravno pripisati kupovini ili izgradnji imovine. Naknadni troškovi uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se iskazuju kao posebna imovina, prema potrebi, samo ako je vjerojatno da će buduće gospodarske koristi ili potencijal usluge povezani s tom stavkom ići u korist subjekta i ako se taj trošak može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i održavanja upisuju se u izvještaj o financijskom rezultatu tijekom financijskog razdoblja u kojem su nastali. Ne vrši se amortizacija zemljišta i umjetničkih djela jer se smatra da je njihov korisni vijek uporabe neodređen. Ne vrši se amortizacija imovine u izgradnji jer ona još nije dostupna za uporabu. Amortizacija ostale imovine izračunava se na temelju linearne metode kako bi se trošak ostatka njihove vrijednosti rasporedio unutar razdoblja korisnog vijeka uporabe kako slijedi:

Vrsta imovine	Stopa linearne amortizacije
Zgrade	4 % do 10 %
Postrojenja i oprema	10 % do 25 %
Namještaj i vozila	10 % do 25 %
Računalni hardver	25 % do 33 %
Ostalo	10 % do 33 %

Dobici ili gubici od otuđenja utvrđuju se usporedbom prihoda umanjenih za troškove prodaje s knjigovodstvenom vrijednosti otuđene imovine te se uključuju u izvještaj o financijskom rezultatu.

Najmovi

Najmovi materijalne imovine za koju subjekt u znatnoj mjeri nosi sve rizike i koristi povezane s vlasništvom klasificiraju se u financijske najmove. Financijski najmovi kapitaliziraju se na početku najma po fer vrijednosti iznajmljene imovine i sadašnje vrijednosti najmanjeg iznosa najmnine, pri čemu se u obzir uzima niža od obje vrijednosti. Kamate na financijsku najamninu knjiže se na teret izvještaja o financijskom rezultatu tijekom trajanja najma po stalnoj periodičnoj kamatnoj stopi na preostali dio obveze. Obveze najma bez financijskih troškova uključuju se u ostale financijske obveze (dugoročne i kratkoročne). Kamate na financijske troškove knjiže se na teret izvještaja o financijskom rezultatu tijekom razdoblja trajanja najma kako bi se dobila stalna kamatna stopa za preostali dio obveze za svako razdoblje. Imovina u financijskom najmu amortizira se tijekom njezina korisnog vijeka uporabe ili razdoblja najma, pri čemu se uzima u obzir kraće razdoblje.

Najmovi kod kojih najmodavac drži znatan udio rizika i koristi od vlasništva klasificiraju se u poslovne najmove. Plaćanja izvršena za poslovne najmove terete se u izvještaju o financijskom rezultatu linearno tijekom razdoblja trajanja najma.

1.3.3. Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Imovina s neodređenim korisnim vijekom uporabe nije predmet amortizacije te se na godišnjoj osnovi ispituje umanjenje njezine vrijednosti. Umanjenje vrijednosti imovine koja jest predmet amortizacije ispituje se kad događaji ili promjene okolnosti ukazuju na to da se knjigovodstvena vrijednost ne može nadoknaditi. Gubitak od umanjenja priznaje se za iznos za koji knjigovodstvena vrijednost imovine

premašuje njezinu nadoknadivu vrijednost. Nadoknadiva vrijednost jest iznos neto fer vrijednosti imovine umanjen za troškove prodaje ili iznos njezine vrijednosti pri uporabi, ovisno o tome što je više.

Ostatak vrijednosti i korisni vijek uporabe nematerijalne imovine te nekretnina, postrojenja i opreme ispituju se, ako je to potrebno, barem jednom godišnje. Ostatak vrijednosti i korisni vijek uporabe nematerijalne imovine te nekretnina, postrojenja i opreme ispituju se, i prilagođavaju ako je to potrebno, barem jednom godišnje. Ako razlozi za umanjene vrijednosti priznati za prethodne godine više ne vrijede, ispituju se gubici od umanjenja.

1.3.4. Financijska imovina

Financijska imovina klasificirana je u sljedeće kategorije: financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, zajmovi i potraživanja, ulaganja koja se drže do dospijea i financijska imovina raspoloživa za prodaju. Klasifikacija financijskih instrumenata utvrđuje se pri početnom priznavanju i ponovno procjenjuje na svaki datum bilance.

(i) *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka*

Financijska imovina klasificira se u ovu kategoriju ako je nabavljena prvenstveno u svrhu prodaje u kratkom roku ili ako je tako odredio subjekt. U nju se razvrstavaju i izvedeni instrumenti. Imovina u ovoj kategoriji klasificira se u kratkotrajnu imovinu ako se njezina realizacija očekuje u roku od 12 mjeseci od datuma bilance. Tijekom ove financijske godine u ovoj kategoriji nije bilo ulaganja subjekta.

(ii) *Zajmovi i potraživanja*

Zajmovi i potraživanja neizvedena su financijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja nije kotirana na aktivnom tržištu. Oni nastaju kad subjekt osigurava novac, robu ili usluge izravno dužniku bez namjere trgovanja potraživanjem. Pripadaju trajnoj imovini, osim ako dospijevaju u roku od 12 mjeseci od datuma bilance. Zajmovi i potraživanja uključuju oročene depozite s izvornim dospijecom nakon više od tri mjeseca.

(iii) *Ulaganja koja se drže do dospijea*

Ulaganja koja se drže do dospijea neizvedena su financijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijecima koju subjekt namjerava i može držati do dospijea. Tijekom ove financijske godine u ovoj kategoriji nije bilo ulaganja subjekta.

(iv) *Financijska imovina raspoloživa za prodaju*

Financijska imovina raspoloživa za prodaju jest neizvedena imovina koja se klasificira ili u ovu kategoriju ili ni u jednu od ostalih kategorija. Klasificira se kao kratkotrajna ili dugotrajna imovina ovisno o razdoblju u kojem subjekt očekuje da tom imovinom može raspolagati, a to je obično datum dospijea.

Početno priznavanje i mjerenje

Kupnja i prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ulaganja koja se drže do dospijea i financijska imovina raspoloživa za prodaju priznaju se na datum trgovanja – datum na koji subjekt preuzima obvezu kupnje ili prodaje imovine. Novčani ekvivalenti, zajmovi i oročeni depoziti priznaju se na datum namire. Financijski instrumenti početno se priznaju po fer vrijednosti. Za svu financijsku imovinu koja se ne iskazuje po fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka transakcijski troškovi dodaju se fer vrijednosti pri početnom priznavanju.

Financijski instrumenti prestaju se priznavati kad prava na primitak novčanih tokova iz ulaganja isteknu ili subjekt prenese gotovo sve rizike i koristi od vlasništva drugoj stranci.

Naknadna mjerenja

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka naknadno se iskazuje po fer vrijednosti s dobitcima i gubitcima koji proizlaze iz promjena u fer vrijednosti uključenih u izvještaj o financijskom rezultatu u razdoblju u kojem su nastali.

Zajmovi i potraživanja te ulaganja koja se drže do dospijea iskazuju se po amortiziranom trošku metodom efektivne kamate.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju naknadno se iskazuje po fer vrijednosti. Dobitci i gubitci koji nastaju zbog promjena fer vrijednosti priznaju se u pričuvu fer vrijednosti. Kamata na financijsku imovinu raspoloživu za prodaju uz primjenu metode efektivne kamate priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Subjekt na svaki datum bilance ocjenjuje postoje li objektivni dokazi da je financijska imovina umanjena i bi li to trebalo unijeti u izvještaj o financijskom rezultatu.

1.3.5. Iznosi pretfinanciranja

Pretfinanciranje je plaćanje kojem je svrha da korisniku osigura gotovinski predujam, tj. likvidna sredstva. Ono može biti podijeljeno na više plaćanja tijekom razdoblja utvrđenog u predmetnom ugovoru, odluci, sporazumu ili temeljnom aktu. Likvidna sredstva ili predujam rabe se za namjenu za koju su dobiveni tijekom razdoblja utvrđenog u sporazumu ili se vraćaju. Ako korisnik nema opravdanih rashoda, dužan je predujam dobiven pretfinanciranjem vratiti subjektu. Iznos sredstava iz pretfinanciranja može se smanjiti (u potpunosti ili djelomično) na temelju opravdanih troškova (koji se priznaju kao izdaci).

Pretfinanciranje se na sljedećim datumima bilance izračunava na temelju iznosa izvorno iskazanog na bilanci umanjenog za opravdane izdatke (po potrebi uključujući procijenjene iznose) nastale tijekom predmetnog razdoblja.

1.3.6. Potraživanja i sredstva za povrat

Kako računovodstvena pravila EU-a zahtijevaju zaseban prikaz razmjenskih i nerazmjenskih transakcija, za potrebe sastavljanja financijskih izvještaja potraživanja se definiraju kao da proizlaze iz nerazmjenskih transakcija, a sredstva za povrat iz razmjenskih transakcija (ako subjekt prima vrijednost od drugog subjekta, a da u zamjenu ne daje izravno približno jednaku vrijednost).

Potraživanja od razmjenskih transakcija u skladu su s definicijom financijskih instrumenata i stoga se klasificiraju kao zajmovi i potraživanja te u skladu s time i obračunavaju (vidi prethodnu bilješku 1.3.4 above).

Sredstva za povrat od nerazmjenskih transakcija prenose se u izvornom iznosu (prilagođenom za iznos kamata i kazni) umanjenom za otpis zbog umanjenja. Otpis zbog umanjenja vrijednosti utvrđuje se ako postoji objektivni dokaz da subjekt neće moći naplatiti sve nepodmirene iznose u skladu s izvornim uvjetima za sredstva za povrat. Iznos otpisa razlika je između iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine i nadoknadivog iznosa. Iznos otpisa priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu.

1.3.7. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti financijski su instrumenti, a obuhvaćaju gotovinu u blagajni, pologe po viđenju ili kratkoročne bankovne pologe te ostala kratkoročna visokolikvidna ulaganja s izvornim dospeljećem od najviše tri mjeseca.

1.3.8. Rezervacije

Rezervacije se iskazuju kada subjekt ima postojeću zakonsku ili izvedenu obvezu prema trećim osobama koje su posljedica prošlih događaja, pri čemu postoji veća vjerojatnost da će podmirenje te obveze zahtijevati odljev resursa, a iznos se može pouzdano utvrditi. Rezervacije se ne iskazuju za gubitke iz budućeg poslovanja. Iznos rezervacije najbliža je procjena očekivanih rashoda potrebnih za podmirenje postojeće obveze na datum izvještavanja. Ako rezervacija uključuje velik broj stavki, obveza se procjenjuje uspoređivanjem svih mogućih ishoda s vjerojatnostima koje su s njima povezane (metoda „očekivane vrijednosti“).

1.3.9. Poslovne obveze

U poslovne obveze uključeni su iznosi povezani s razmjenskim transakcijama kao npr. nabava robe i usluga i nerazmjenskim transakcijama povezanim s npr. zahtjevima za povrat troškova korisnika, bespovratnim sredstvima ili drugim sredstvima EU-a.

Ako korisnici primaju bespovratna ili druga sredstva, zahtjevi za povrat troškova iskazuju se kao poslovne obveze za zatraženi iznos kada je primljen zahtjev za povrat troškova. Nakon provjere i primitka opravdanih troškova poslovne obveze vrednuju se u visini prihvaćenog i opravdanog iznosa.

Poslovne obveze koje proizlaze iz kupnje robe i usluga priznaju se po primitku računa u visini izvornog iznosa te se odgovarajući izdaci unose u knjige nakon što se roba ili usluge isporuče i subjekt ih prihvati.

1.3.10. Obračunani i odgođeni prihodi i obveze

Transakcije i događaji priznaju se u financijskim izvještajima u razdoblju na koje se odnose. Ako na kraju godine za pruženu uslugu račun još nije izdan, ali je subjekt isporučio robu ili uslugu ili o tome postoji ugovor (npr. upućivanjem na ugovor), obračunani prihodi priznat će se u financijskim izvještajima. Osim toga, ako se na kraju godine izda račun, ali roba ili usluga još nisu isporučeni, prihod se odgađa i iskazuje u budućem računovodstvenom razdoblju.

Izdaci se obračunavaju u razdoblju na koji se odnose. Na kraju obračunskog razdoblja, obračunani izdaci priznaju se na temelju procijenjenog iznosa obveze prijenosa u tom razdoblju. Obračunani izdaci izračunavaju se u skladu s detaljnim operativnim i praktičnim smjernicama koje izdaje računovodstveni službenik kojima Komisija želi osigurati da se u financijskim izvještajima točno prikazuju gospodarske i ostale pojave koje se u njima trebaju prikazati. Po analogiji, ako su usluge, koje još nisu obavljene, ili roba, koja još nije primljena, plaćeni unaprijed, izdaci se odgađaju i priznaju u kasnijem obračunskom razdoblju.

1.4. IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

1.4.1. Prihodi

Prihodi sadržavaju bruto priljeve gospodarskih koristi ili potencijala usluge koje je subjekt primio ili mu se duguju, što predstavlja povećanje neto imovine, osim povećanja koja se odnose na doprinose od vlasnika.

Ovisno o prirodi odnosnih transakcija u izvještaju o financijskom rezultatu razlikuju se:

i. Prihodi od nerazmjenskih transakcija

Prihodi od nerazmjenskih transakcija uključuju poreze i prijenose jer prenositelj osigurava sredstva subjektu primatelju, a subjekt primatelj pritom ne daje okvirno jednaku vrijednost izravno u zamjenu. Prijenosi su priljevi budućih gospodarskih koristi ili potencijala usluga od nerazmjenskih transakcija, osim poreza. Subjekt priznaje imovinu u pogledu prijenosa kada subjekt kontrolira sredstva kao posljedicu prošlog događaja (prijenos) i očekuje da će primiti buduće gospodarske koristi ili potencijale usluge od tih resursa, i kada se fer vrijednost može pouzdano izmjeriti. Priljev sredstava iz nerazmjenske transakcije priznat kao imovina (tj. novac) priznaje se i kao prihod, osim ako subjekt ima sadašnju obvezu u pogledu tog prijenosa (uvjet) koji treba ispuniti prije nego što se prihodi mogu priznati. Dok taj uvjet nije ispunjen, prihodi se odgađaju i priznaju kao obveze (primljeno pretfinanciranje).

ii. Prihodi od razmjenskih transakcija

Prihodi od prodaje robe i usluga priznaju se kad se znatan rizik i koristi vlasništva nad robom prenose na kupca. Prihodi povezani s transakcijom koja uključuje pružanje usluga priznaju se s obzirom na stupanj dovršenosti transakcije na datum izvještavanja.

1.4.2. Izdaci

Izdaci su smanjenja gospodarskih koristi ili potencijala usluge tijekom izvještajnog razdoblja u obliku odljeva ili uporabe sredstava ili nastanka obveza koje prouzrokuju smanjenja neto sredstava/kapitala. Uključuju izdatke od razmjenskih transakcija i izdatke od nerazmjenskih transakcija.

Izdaci od razmjenskih transakcija koji nastaju zbog kupnje robe i usluga priznaju se po njihovoj isporuci i kad ih subjekt prihvati. Vrednuju se po iznosu iz izvornog računa. Osim toga, na datum bilance izdaci koji se odnose na uslugu koja je isporučena tijekom razdoblja, a za koju račun još nije primljen ili prihvaćen priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Većinu izdataka za poslovanje subjekta čine izdaci koji nisu povezani s razmjenskim transakcijama. Odnose se na prijenos sredstava korisnicima, a moguća su tri oblika troškova: prava, prijenosi u okviru ugovora te bespovratna sredstva, doprinosi i donacije na diskrecijskoj osnovi. Prijenosi se iskazuju kao izdaci u razdoblju u kojem je nastao događaj koji je rezultirao prijenosom, uz uvjet da je ta vrsta prijenosa dopuštena uredbom ili je sklopljen ugovor kojim se taj prijenos odobrava; da je korisnik ispunio sve kriterije prihvatljivosti i da se iznos može razumno procijeniti.

Po primitku zahtjeva za plaćanja ili izjave o troškovima koji zadovoljavaju kriterije za priznavanje, njihov opravdani iznos priznaje se kao izdatak. Na kraju godine nastali opravdani izdaci koji su dospjeli korisnicima, ali još nisu prijavljeni, procjenjuju se i knjiže kao obračunani izdaci.

1.5. NEPREDVIĐENA IMOVINA I OBVEZE

1.5.1. Nepredviđena imovina

Nepredviđena imovina potencijalna je imovina koja proizlazi iz prošlih događaja, a čije će se postojanje potvrditi isključivo nastankom ili izostankom najmanje jednog neizvjesnog budućeg događaja koji nije u potpunosti pod nadzorom subjekta. Nepredviđena imovina objavljuje se kad je vjerojatan priljev gospodarske koristi ili potencijala usluge.

1.5.2. Nepredviđene obveze

Nepredviđena obveza moguća je obveza koja proizlazi iz prošlih događaja i čije će se postojanje potvrditi samo nastankom ili izostankom jednoga ili više neizvjesnih budućih događaja na koje subjekt ne može u cijelosti utjecati; ili sadašnja obveza koja proizlazi iz prošlih događaja, ali nije priznata jer: nije vjerojatno da će za namiru obveze biti potreban odljev sredstava s gospodarskim koristima i potencijala usluge ili, u rijetkim okolnostima, jer se iznos obveze ne može dovoljno pouzdano izmjeriti.

1.6. SUFINANCIRANJE

Zaprimljeni doprinosi sufinanciranja ispunjuju kriterije za prihode od uvjetnih nerazmjenskih transakcija i prikazuju se kao poslovne obveze državama članicama, državama nečlanicama i ostalima. ERF je dužan rabiti doprinose u svrhu pružanja usluga trećim osobama, a u suprotnom je tu imovinu (primljene doprinose) dužan vratiti. Nepodmirene obveze u okviru sporazuma o sufinanciranju predstavljaju primljene doprinose za sufinanciranje umanjene za izdatke nastale u vezi s projektom. One ne utječu na neto imovinu.

Izdaci povezani s projektima sufinanciranja iskazuju se kao nastali. Odgovarajući iznos doprinosa iskazuje se kao prihod od poslovanja i nema učinka na gospodarski rezultat godine.

2. BILJEŠKE UZ BILANCU

IMOVINA

2.1. PRETFINANCIRANJE

Mnogim je ugovorima predviđena isplata predujma prije početka radova, isporuke robe ili pružanja usluga. Ponekad se rasporedom plaćanja ugovora predviđaju plaćanja na temelju izvještaja o napretku radova. Pretfinanciranje se obično plaća u valuti države ili područja na kojem se projekt izvodi.

Vrijeme predviđeno za povrat ili upotrebu pretfinanciranja određuje hoće li se pretfinanciranje iskazati kao kratkotrajna ili dugotrajna imovina pretfinanciranja. Uporaba se definira ugovorom na temelju kojeg se projekt izvodi. Sva plaćanja ili uporaba koji dopijevaju u roku od dvanaest mjeseci od datuma izvještavanja iskazuju se kao kratkoročno pretfinanciranje. Budući da su mnogi ERF-ovi projekti po svojoj prirodi dugoročni, potrebno je odgovarajuće predujmove učiniti dostupnima na rok dulji od jedne godine. Stoga se neki iznosi pretfinanciranja prikazuju kao dugotrajna imovina.

*u milijunima
eura*

	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016.	31.12.2015.
<i>Dugoročno pretfinanciranje</i>	2.1.1.	-	32	242	135	409	516
<i>Kratkoročno pretfinanciranje</i>	2.1.2.	1	50	909	412	1 372	1 145
Ukupno		1	82	1 151	546	1 781	1 661

2.1.1. Dugoročno pretfinanciranje

u milijunima EUR

	31.12.2016.	31.12.2015.
Izravno upravljanje	71	65
<i>Provoditelj:</i>		
<i>Komisija</i>	39	43
<i>Izvršne agencije EU-a</i>	4	1
<i>Delegacije EU-a</i>	29	21
Neizravno upravljanje	338	451
<i>Provoditelj:</i>		
<i>EIB i EIF</i>	180	323
<i>Međunarodne organizacije</i>	87	90
<i>Tijela privatnog prava s misijom javne službe</i>	25	3
<i>Tijela javnog prava</i>	13	10
<i>Treće zemlje</i>	34	25
Ukupno	409	516

2.1.2. Kratkoročno pretfinanciranje

*u milijunima
EUR*

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>Pretfinanciranje (bruto)</i>	9	231	2 945	1 560	4 745	4 250
<i>Otpisano</i>	(8)	(181)	(2 037)	(1 148)	(3 373)	(3 105)
Ukupno	1	50	909	412	1 372	1 145

u milijunima EUR

	31.12.2016.	31.12.2015.
Izravno upravljanje	246	283
<i>Provoditelj:</i>		
<i>Komisija</i>	115	123
<i>Izvršne agencije EU-a</i>	10	1
<i>Delegacije EU-a</i>	122	159
Neizravno upravljanje	1 125	861
<i>Provoditelj:</i>		
<i>EIB i EIF</i>	372	235
<i>Međunarodne organizacije</i>	432	336
<i>Tijela privatnog prava s misijom javne službe</i>	121	5
<i>Tijela javnog prava</i>	53	56
<i>Treće zemlje</i>	148	229
Ukupno	1 372	1 145

Ukupno pretfinanciranje na dan 31. prosinca 2016. (1 781 milijuna EUR) usporedivo je s ukupnim pretfinanciranjem na dan 31. prosinca 2015. (1 661 milijun EUR).

Neznatno povećanje kratkoročnog pretfinanciranja za 227 milijuna EUR u usporedbi s 31. prosincem 2015. objašnjeno je velikim brojem novih ugovora za koji u 2016. još nije bilo nikakvih troškova. To se povećanje prebija smanjenjem dugoročnog pretfinanciranja (vidi bilješku **2.1.1.**).

2.1.3. Prilježena jamstva u vezi s pretfinanciranjem

Jamstvima se osigurava pretfinanciranje, a vraćaju se nakon isplate završnog potraživanja u okviru projekta. Na dan 31. prosinca 2016. jamstva koja je ERF primio u vezi s pretfinanciranjem iznosila su 53 milijuna EUR (u 2015. 83 milijuna EUR).

Većina pretfinanciranja isplaćuje se u okviru neizravnog upravljanja. U tom slučaju korisnik jamstva nije ERF, već naručitelj.

2.2. DOPRINOSI UZAJAMNIM FONDovima

U ovom naslovu prikazan je iznos plaćen u obliku doprinosa uzajamnom fondu EU-a Bêkou i uzajamnom fondu EU-a za Afriku. Doprinosi su prikazani bez troškova koje su imali uzajamni fondovi, a koji se pripisuju ERF-u.

Doprinos uzajamnim fondovima izvršava ERF u okviru izravnog upravljanja.

u milijunima eura

Uzajamni fondovi	Neto doprinos na dan 31.12.2015.	Uplaćeni doprinosi u 2016.	Dodjela neto troškova uzajamnog fonda 2016.	Neto doprinos na dan 31.12.2016.
Afrika	–	99	(27)	72
Bêkou	34	–	(8)	26
Ukupno	34	99	(35)	98

2.3. NAPLATIVI IZNOSI U VEZI S NERAZMJENSKIM TRANSAKCIJAMA I POTRAŽIVANJA U VEZI S RAZMJENSKIM TRANSAKCIJAMA

u milijunima EUR

	Bilješka	31.12.2016.	31.12.2015.
Sredstva za povrat od nerazmjenskih transakcija	2.3.1.	62	104
Potraživanja od razmjenskih transakcija	2.3.2.	70	67
Ukupno		132	171

2.3.1. Sredstva za povrat od nerazmjenskih transakcija

u milijunima EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016.	31.12.2015.
Države članice	–	0	40	–	40	90
Korisnici usluga	4	9	6	0	18	23
Javna tijela	–	13	10	0	23	16
Treće države	0	3	1	–	4	2
Otpis	(3)	(17)	(5)	–	(25)	(29)
Povezujući računi s institucijama EU-a	–	–	–	2	2	1
Ukupno	1	8	51	2	62	104

Sredstva za povrat koje duguju države članice uključuju obične doprinose i iznose koji se još trebaju primiti kao posljedica prilagodbi instrumenta za premošćivanje. Aktivnosti instrumenta za premošćivanje financirane su opozvanim sredstvima iz prethodnih ERF-ova, a s tim povezana kretanja kapitala zabilježena su u 2015.

Iznosi su sažeti u tablici u nastavku:

u milijunima EUR

Države članice	Iznosi koji će se primiti od država članica	Iznosi koji će se oduzeti od doprinosa država članica	Neto iznos na dan 31.12.2016.
Belgija	25	–	25
Cipar	0	–	0
Češka	2	–	2
Grčka	0	–	0
Latvija	0	–	0
Portugal	0	–	0
Rumunjska	2	–	2
Slovenija	1	–	1
Ujedinjena Kraljevina	10	–	10
Ukupno	40	–	40

2.3.2. Potraživanja od razmjenskih transakcija

u milijunima EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016.	31.12.2015.
Obračunani prihodi	0	63	7	0	70	67
Povezujući računi između ERF-ova	196	424	3 424	(4 043)	(0)	0

Ukupno	196	487	3 431	(4 043)	70	67
---------------	------------	------------	--------------	----------------	-----------	-----------

U obračunane prihode uključeni su prvenstveno iznosi obračunanih kamata na pretfinanciranje povezano s projektima (63 milijuna EUR) i povezani s uzajamnim fondom EU-a za Afriku (7 milijuna EUR).

Radi veće učinkovitosti 11. ERF-u⁹ dodijeljena je jedinstvena riznica kojom su obuhvaćeni svi ERF-ovi; to za posljedicu ima operacije između različitih ERF-ova koje se poravnavaju u povezujućim računima između različitih bilanci ERF-ova. Povezujući računi prikazani su samo u pojedinačnim ERF-ovima.

2.4. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI¹⁰

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>u milijunima EUR</i>						
Posebni računi:						
<i>financijske institucije država članica</i>	-	-	-	291	291	126
Tekući računi:						
<i>komercijalne banke</i>	-	-	-	389	389	377
<i>Posebni fond za Demokratsku Republiku Kongo*</i>	-	-	-	-	-	1
Ukupno	-	-	-	680	680	504

*Ta bilanca predstavlja iznose dostupne Demokratskoj Republici Kongu u skladu s odredbama Odluke Vijeća 2003/583/EC7.

Ukupno povećanje novca i novčanih ekvivalenata uglavnom se objašnjava plaćanjima predujma prvih doprinosa za 2017. koje su neke države članice izvršile u prosincu 2016.

Potrebno je napomenuti da države AKP-a drže sredstva STABEX-a i stoga nisu uključene u bilancu ERF-a. STABEX je kratica za sustav za kompenzacijsko financiranje EU-a kojim se stabiliziraju izvozni prihodi država AKP-a. Nakon što Komisija i država korisnica (AKP-a) postignu dogovor o načinu upotrebe sredstava STABEX-a, obje strane potpisuju ugovor o prijenosu. U skladu s odredbama članka 211. Četvrte konvencije iz Loméa¹¹ (kako je revidirana), sredstva se prenose na račun koji donosi kamatu s dva potpisnika (Komisija i država korisnica) otvoren na ime dotične države AKP-a. Sredstva ostaju na tim računima s dva potpisnika sve dok se Okvirom međusobnih obveza ne omogući prijenos za određeni projekt. Dužnosnik za ovjeravanje Komisije zadržava pravo potpisa na računu kako bi se zajamčilo da se sredstva isplaćuju na planirani način. Sredstva na računima s dva potpisnika vlasništvo su države AKP-a pa se slijedom toga ne knjiže kao imovina na računima ERF-a. Prijenosi na te račune knjiže se kao plaćanja u okviru STABEX-a. Za više informacija vidi bilješku **3.1.1.**

U cilju poboljšanja prikaza godišnjih financijskih izvještaja za 2016., revidirana je klasifikacija financijskih institucija i banaka. U skladu s tim objavljeni su usporedni podaci za 2015.

OBVEZE

2.5. REZERVACIJE

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>u milijunima EUR</i>						
<i>Rezervacije</i>	-	-	-	4	4	4

⁹ U skladu s člankom 59. Financijske uredbe koja se primjenjuje na 11. Europski razvojni fond, riznica se prikazuje u bilanci 11. ERF-a.

¹⁰ U skladu s člankom 59. Financijske uredbe koja se primjenjuje na 11. Europski razvojni fond, riznica se prikazuje u bilanci 11. ERF-a. Namjena različitih bankovnih računa opisana je u poglavlju 5., Upravljanje financijskim rizikom.

¹¹ SL L 156, 29.5.1998., str. 3.-106.

Ukupno	-	-	-	4	4	4
---------------	---	---	---	----------	----------	----------

Rezervacija je najbolja moguća procjena vjerojatnog iznosa koji treba platiti iz ERF-a za financiranje propisanog zatvaranja Centra za razvoj poduzetništva (CDE), kako je odlučio Odbor veleposlanika AKP-EU (Odluka br. 4/2014 od 23. listopada 2014.).

Iznos uključuje sudske predmete (1,2 milijuna EUR) protiv CDE-a i preostale očekivane troškove pasivne faze (npr. preostale administrativne zadatke, preostale sudske postupke, arhivu itd.) koja je započela 31. prosinca 2016. (vidi bilješku **4.3.2.**)

2.6. FINANCIJSKE OBVEZE

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>Sufinanciranje – poslovne obveze</i>	-	-	6	-	6	10
Ukupno	-	-	6	-	6	10

Promjena ukupnih poslovnih obveza u vezi sa sufinanciranjem objašnjena je u bilješci **2.7.2.1.**

2.7. POSLOVNE OBVEZE

u milijunima
EUR

	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016.	31.12.2015.
<i>Kratkoročne poslovne obveze</i>	2.7.1.	0	12	112	97	222	180
<i>Razne obveze iz poslovanja</i>	2.7.2.	-	(0)	325	2	327	340
Ukupno		0	12	438	99	549	520

2.7.1. Kratkoročne poslovne obveze

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>Dobavljači</i>	0	11	69	19	98	79
<i>Države članice</i>	-	-	0	-	0	0
<i>Treće države</i>	0	0	29	61	91	83
<i>Javna tijela</i>	0	1	18	14	32	21
<i>Ostale kratkoročne poslovne obveze</i>	0	1	(4)	4	1	(3)
Ukupno	0	12	112	97	222	180

Poslovne obveze uključuju troškovnike koje je ERF primio u okviru aktivnosti dodjele bespovratnih sredstava. Knjiže se u zahtijevanom iznosu od trenutka kada je zahtjev zaprimljen. Isti se postupak primjenjuje za račune i financijska odobrenja primljene u okviru aktivnosti nabave. Predmetni zahtjevi za povrat troškova uzimaju se u obzir u postupku razdvajanja računovodstvenih razdoblja na kraju godine. Nakon unosa zaključnih podataka u izvještaj o financijskom rezultatu unose se procijenjeni prihvatljivi iznosi.

2.7.2. Razne obveze iz poslovanja

u milijunima
EUR

	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016.	31.12.2015.
Poslovne obveze u vezi sa sufinanciranjem	2.7.2.1.	-	-	63	1	64	31
Odloženi doprinos kapitalu fonda	2.7.2.2.	-	-	261	-	261	307
Ostale razne obveze iz poslovanja	2.7.2.3.	-	-	-	2	2	2
Ukupno		-	-	324	3	327	340

2.7.2.1. Poslovne obveze u vezi sa sufinanciranjem

Raspodjela dugoročnih i kratkoročnih poslovnih obveza u vezi sa sufinanciranjem po državi članici sažeta je u tablici u nastavku:

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>u milijunima EUR</i>						
Dugoročno sufinanciranje						
Belgija	-	-	2	-	2	1
Njemačka	-	-	0	-	0	1
Ujedinjena Kraljevina	-	-	1	-	1	3
Švedska	-	-	2	-	2	4
Kanada	-	-	0	-	0	1
	-	-	6	-	6	10
Kratkoročno sufinanciranje						
Belgija	-	-	3	1	4	3
Danska	-	-	1	0	1	1
Francuska	-	-	37	-	37	10
Njemačka	-	-	1	-	1	1
Nizozemska	-	-	1	-	1	1
Španjolska	-	-	3	-	3	3
Ujedinjena Kraljevina	-	-	11	-	11	1
Švedska	-	-	7	-	7	12
Kanada	-	-	0	-	0	(1)
	-	-	63	1	64	31
Ukupno	-	-	69	1	70	41

Ukupne dugotrajne i kratkotrajne poslovne obveze u vezi sa sufinanciranjem povećane su za 29 milijuna EUR u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Tijekom 2016. primljeni su novi doprinosi sufinanciranja od Ujedinjene Kraljevine (9,4 milijuna EUR), Belgije (3,3 milijuna EUR) i Švedske (0,9 milijuna EUR).

Ukupne dugotrajne i kratkotrajne poslovne obveze sufinanciranja povećane su za 15 milijuna EUR radi iskazivanja prihoda i izdataka povezanih s projektima sufinanciranja (vidi bilješke **3.1.2.** i **3.4.**).

2.7.2.2. Odgođeni doprinosi kapitalu fonda

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>u milijunima EUR</i>						
Ujedinjena Kraljevina	-	-	252	-	252	259
Švedska	-	-	-	-	-	48
Mađarska	-	-	9	-	9	-

Ukupno	-	-	261	-	261	307
---------------	----------	----------	------------	----------	------------	------------

Naslov odgođeni doprinosi kapitalu fonda odnosi se na doprinose država članica koji su plaćeni unaprijed.

2.7.2.3. Ostale razne obveze iz poslovanja

U ovaj su naslov uključeni uglavnom neraspoređeni gotovinski primitci i vraćene uplate.

2.8. OBRAČUNANI TROŠKOVI I ODGOĐENI PRIHODI

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>Obračunani troškovi</i>	1	93	567	110	770	853
<i>Ostala aktivna i pasivna vremenska razgraničenja</i>	-	(0)	(0)	6	6	2
Ukupno	1	93	567	115	776	855

Obračunani troškovi sastoje se od procijenjenih troškova poslovanja za tekuće ili završene ugovore bez validiranih zahtjeva za povrat troškova pri čemu su prihvatljivi troškovi za 2016. koje su imali korisnici ERF-a procijenjeni korištenjem najdostupnijih informacija o postojećim ugovorima. Dio procijenjenih obračunanih troškova koji se odnosi na plaćeno pretfinanciranje zabilježeno je kao smanjenje iznosâ pretfinanciranja (vidi bilješku 2.1.)

NETO IMOVINA

2.9. KAPITAL FONDA

2.9.1. Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Ukupno
<i>Kapital fonda</i>	12 164	10 973	20 960	29 367	73 464
<i>Nepozvani kapital fonda</i>	(0)	(0)	(5 223)	(29 367)	(34 590)
Pozvani kapital fonda na dan 31.12.2015.	12 164	10 973	15 737	-	38 873
<i>Kapital fonda</i>	12 164	10 973	20 960	29 367	73 464
<i>Nepozvani kapital fonda</i>	-	(0)	(1 773)	(29 367)	(31 140)
Pozvani kapital fonda na dan 31.12.2016.	12 164	10 973	19 187	-	42 323

Kapital fonda ukupni je iznos doprinosa država članica odgovarajućem fondu ERF-a kako je utvrđeno u svakom od unutarnjih sporazuma. Nepozvana sredstva početna su dodijeljena sredstva za koja još nije upućen poziv državama članicama.

Pozvani kapital fonda iznos je početnih dodijeljenih sredstava za koja je državama članicama upućen poziv za prijenos u račune riznice (vidi bilješku 2.9.2. u nastavku).

2.9.2. Pozvani i nepozvani kapital fonda po državama članicama

Doprinosi	%	u milijunima EUR		
		Nepozvani kapital na dan 31.12.2015	Pozvani kapital u 2016.	Nepozvani kapital na dan 31.12.2016
Austrija	2.41	126	(83)	43
Belgija	3.53	184	(122)	63
Bugarska	0.14	7	(5)	2
Čipar	0.09	5	(3)	2
Češka	0.51	27	(18)	9
Danska	2.00	104	(69)	35
Estonija	0.05	3	(2)	1
Finska	1.47	77	(51)	26
Francuska	19.55	1 021	(674)	347
Njemačka	20.50	1 071	(707)	364
Grčka	1.47	77	(51)	26
Mađarska	0.55	29	(19)	10
Irska	0.91	48	(31)	16
Italija	12.86	672	(444)	228
Latvija	0.07	4	(2)	1
Litva	0.12	6	(4)	2
Luksemburg	0.27	14	(9)	5
Malta	0.03	2	(1)	1
Nizozemska	4.85	253	(167)	86
Poljska	1.30	68	(45)	23
Portugal	1.15	60	(40)	20
Rumunjska	0.37	19	(13)	7
Slovačka	0.21	11	(7)	4
Slovenija	0.18	9	(6)	3
Španjolska	7.85	410	(271)	139
Švedska	2.74	143	(95)	49
Ujedinjena Kraljevina	14.82	774	(511)	263
Ukupno	100.00	5 223	(3 450)	1 773

Kapital pozvan u 2016. u potpunosti sadržava pozive iz 10. ERF-a. Ukupni iznos sastoji se od običnog poziva (3 450 milijuna EUR). Kapital 8. i 9. ERF-a u cijelosti je pozvan i primljen. Iz 11. ERF-a kapital još nije pozvan.

2.9.3. Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova

	u milijunima EUR					
	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>Sredstva prenesena iz zaključenih ERF-ova</i>	627	1 625	-	-	2 252	2 252

Ovaj naslov obuhvaća sredstva prenesena iz zaključenih ERF-ova u 8. i 9. ERF.

2.9.4. Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2014.	(3 147)	1 758	(209)	1 597	-
<i>Prijenos opozvanih iznosa iz prethodnih ERF-ova u pričuvu za uspješnost 10. ERF-a</i>	(6)	(109)	114	-	-
<i>Prijenos opozvanih iznosa iz prethodnih ERF-ova u pričuvu za uspješnost 11. ERF-a</i>	-	-	(32)	32	-
<i>Prijenos iz pričuva za uspješnost 10. i 11. ERF-a u instrument za premošćivanje</i>	-	-	(41)	41	-
<i>Povrati iz instrumenta za premošćivanje u pričuve za uspješnost 10. i 11. ERF-a</i>	-	-	11	(11)	-
<i>Povrat sredstava za koja su obveze preuzete u okviru instrumenta za premošćivanje</i>	676	727	192	(1 595)	-
Stanje na dan 31.12.2015.	(2 476)	2 376	35	65	-
<i>Prijenos opozvanih iznosa iz prethodnih ERF-ova u pričuvu za uspješnost 10. ERF-a</i>	(20)	(163)	182	-	-
<i>Prijenos opozvanih iznosa iz prethodnih ERF-ova u pričuvu za uspješnost 11. ERF-a</i>	-	-	(356)	356	-
<i>Prijenos iz pričuve za uspješnost 11. ERF-a u Instrument mirovne pomoći za Afriku (10. ERF)</i>	-	-	386	(386)	-
Stanje na dan 31.12.2014.	(2 496)	2 214	247	35	-

Ovaj naslov uključuje sredstva prenesena između aktivnih ERF-ova.

Od stupanja na snagu Sporazuma iz Cotonoua, sva nepotrošena sredstva iz prethodnih aktivnih ERF-ova prenose se u najnoviji ERF nakon oslobađanja sredstava. Sredstva prenesena iz drugih ERF-ova povećavaju odobrena sredstva fonda primatelja i smanjuju odobrena sredstva fonda podrijetla. Sredstva prenesena u pričuvu za uspješnost 10. i 11. ERF-a mogu se obvezati samo pod posebnim uvjetima utvrđenima u unutarnjim sporazumima.

U 2016. iz pričuve za uspješnost 11. ERF-a preuzeto je 386 milijuna EUR za financiranje Instrumenta mirovne pomoći za Afriku u okviru 10. ERF-a.

3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

PRIHODI

u milijunima EUR

	Bilješka	2016.	2015.
Prihodi od nerazmjenskih transakcija	3.1	8	90
Prihodi od razmjenskih transakcija	3.2	66	50
Ukupno		73	140

3.1. PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

u milijunima EUR

	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2016.	2015.
Povrat rashoda		0	5	13	4	23	20
Povrat sredstava STABEX-a	3.1.1	1	-	-	-	1	1
Prihodi iz sufinanciranja	3.1.2	-	-	(15)	-	(15)	69
Ukupno		1	5	(2)	4	8	90

Nerazmjenski prihodi mogu se raščlaniti po načinu upravljanja, kako slijedi:

u milijunima EUR

	2016.	2015.
Izravno upravljanje	6	61
<i>Provoditelj:</i>		
Komisija	1	3
Delegacije EU-a	5	58
Neizravno upravljanje	2	29
<i>Provoditelj:</i>		
Treće zemlje	(0)	14
Međunarodne organizacije	2	14
Tijela javnog prava	0	0
Tijela privatnog prava s misijom javne službe	0	1
Ukupno	8	90

3.1.1. Povrat sredstava STABEX-a

Tijekom 2016. u ERF je vraćeno 1 milijuna EUR s računâ s dva potpisnika u državama AKP-a. Ti su prihodi uključeni u prihode od nerazmjenskih transakcija (povrat sredstava instrumenta STABEX) u izvještaju o financijskom rezultatu 8. ERF-a.

3.1.2. Prihodi od sufinanciranja

Zaprmljeni doprinosi sufinanciranja ispunjavaju kriterije za prihode od uvjetnih nerazmjenskih transakcija i kao takvi ne bi trebali utjecati na izvještaj o financijskom rezultatu. Primljeni doprinosi klasificirani su u obveze (vidi bilješku 2.7.2.1.) dok se ne ispune uvjeti vezani za donirana sredstva, npr. nastanak prihvatljivih troškova (vidi bilješku 3.4.) Odgovarajući iznos tada se priznaje kao nerazmjenski prihod od sufinanciranja. Posljedično je učinak na poslovni rezultat godine jednak nuli.

3.2. PRIHODI OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2016.	2015.
Financijski prihodi	(0)	2	2	(1)	3	8
Ostali prihodi	2	17	40	3	62	42
Ukupno	2	19	43	2	66	50

Financijski prihodi većinom se sastoje od kamata na iznose pretfinanciranja koje su u 2016. iznosile 3 milijuna EUR¹² (2015.: 7 milijuna EUR).

Drugi prihodi u cijelosti se odnose na dobitke od ostvarenih i neostvarenih tečajnih razlika.

RASHODI

3.3. Instrumenti pomoći

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2016.	2015.
Programska pomoć	1	(3)	1 007	746	1 751	1 971
Makroekonomska potpora	-	39	-	-	39	51
Sektorska politika	(0)	18	-	-	18	(24)
Projekti unutar AKP-a	-	41	301	351	693	746
Subvencije za kamatne stope	(3)	-	-	-	(3)	(6)
Hitna pomoć	-	(0)	98	300	398	285
Ostali programi pomoći povezani s prethodnim ERF- ovima	-	1	-	-	1	0
Institucijska potpora	-	-	5	33	38	34
Naknada za prihode od izvoza	(0)	0	-	-	0	(3)
Doprinosi uzajamnim fondovima	-	-	-	35	35	5
Ukupno	(2)	95	1 411	1 465	2 970	3 059

Troškovima poslovanja ERF-a obuhvaćeni su različiti instrumenti pomoći i različitih su oblika, ovisno o načinu isplate novčanih sredstva i načinu na koji se njima upravlja.

3.4. IZDACI ZA SUFINANCIRANJE

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2016.	2015.
Sufinanciranje	-	-	(15)	-	(15)	69

U ovaj su naslov uključeni troškovi nastali pri sufinanciranju projekata u 2016. Potrebno je napomenuti i da nastali troškovi uključuju procijenjene iznose povezane s postupkom razdvajanja računovodstvenih razdoblja (i kao posljedica ukidanja procijenjenih iznosa povezanih s prošlom godinom). Zbog toga što ukidanja procijenjenih izdataka iz 2015. (50 milijuna EUR) premašuju izdatke nastale u 2016. (35 milijuna EUR) izdaci za sufinanciranje za 2016. negativni su. Odgovarajući negativni prihodi priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu (vidi bilješku **3.1.2.**)

¹² Priznaje se u skladu s odredbama članka 9. stavka 2. točke (d) Financijske uredbe koja se primjenjuje na 11. ERF.

3.5. INSTRUMENTI POMOĆI I IZDACI ZA SUFINANCIRANJE PO VRSTI UPRAVLJANJA

u milijunima EUR

	2016.	2015.
Izravno upravljanje	1 173	1 106
<i>Provoditelj:</i>		
<i>Komisija</i>	140	99
<i>Izvršne agencije EU-a</i>	10	2
<i>Uzajamni fondovi</i>	36	5
<i>Delegacije EU-a</i>	987	1 000
Neizravno upravljanje	1 781	2 023
<i>Provoditelj:</i>		
<i>EIB i EIF</i>	5	31
<i>Međunarodne organizacije</i>	821	990
<i>Tijela privatnog prava s misijom javne službe</i>	143	31
<i>Tijela javnog prava</i>	57	70
<i>Treće zemlje</i>	756	900
<i>Tijela privatnog prava koja provode javno-privatno partnerstvo</i>	(1)	1
Ukupno	2 954	3 128

3.6. FINANCIJSKI TROŠKOVI

u milijunima EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2016.	2015.
<i>Otpis potraživanja</i>	0	0	(4)	-	(4)	1
<i>Ostali izdaci za financijsko poslovanje:</i>	-	-	-	0	0	0
Ukupno	0	0	(4)	0	(4)	1

Naslov otpis potraživanja sadržava završnu procjenu izdataka o nepovratnim potraživanjima i uključuje ukidanja procijenjenih iznosa koji se odnose na prošlu godinu. Zbog toga što ukidanja iznosa iz 2015. (29 milijuna EUR) premašuju iznose nastale u 2016. (25 milijuna EUR) ukupni izdaci koji se odnose na otpise potraživanja za 2016. negativni su.

3.7. OSTALI RASHODI

u milijunima EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2016.	2015.
<i>Administrativni rashodi i rashodi IT-a</i>	-	(0)	4	126	129	113
<i>Rezervacija za rizik i troškovi</i>	-	-	-	-	-	4
<i>Ostvareni gubitci od potraživanja od kupaca</i>	0	0	0	-	0	2
<i>Gubici od tečajnih razlika</i>	3	19	42	3	66	44
Ukupno	3	19	46	129	196	162

U ovom naslovu nalaze se rashodi za potporu, tj. administrativni troškovi povezani s programiranjem i provedbom ERF-ova. Njime su obuhvaćeni troškovi za pripremu, praćenje, nadzor i ocjenjivanje projekata te troškovi za računalne mreže, tehničku pomoć itd.

4. NEPREDVIĐENA IMOVINA I OBVEZE TE OSTALE VAŽNE OBJAVE

4.1. NEPREDVIĐENA IMOVINA

	u milijunima EUR					
	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>Jamstva za ispunjavanje obveza</i>	(0)	4	5	0	9	13
<i>Jamstva za zadržane iznose</i>	-	4	3	-	7	6
Ukupno	(0)	7	8	0	16	20

Jamstva za ispunjavanje obveza zahtijevaju se kako bi se osiguralo da korisnici sredstava ERF-a ispune svoje obveze iz ugovora s ERF-om.

Jamstva za zadržane iznose odnose se samo na ugovore o radovima. Obično se zadržava 10 % privremenih plaćanja korisnicima kao jamstvo da će izvođač radova ispuniti svoje obveze. Ti se zadržani iznosi iskazuju kao dospjeli iznosi. Ovisno o odobrenju javnog naručitelja, izvođač radova može umjesto toga dostaviti jamstvo za zadržane iznose kojim se zamjenjuju iznosi zadržani od privremenih plaćanja. Primitvena jamstva iskazuju se kao nepredviđena imovina.

U slučaju ugovora kojima se upravlja u okviru neizravnog upravljanja, jamstva pripadaju naručitelju, a ne ERF-u i ERF ih ne iskazuje.

4.2. OSTALE VAŽNE OBJAVE

4.2.1. Nepodmirene preuzete obveze koje još nisu prikazane kao izdaci

Taj iznos obuhvaća proračunski RAL („Reste à Liquider“) umanjen za povezane iznose koji su prikazani kao izdaci u izvještaju o financijskom rezultatu. Proračunski RAL iznos je otvorenih preuzetih obveza za koje još nije izvršeno plaćanje i/ili koje još nisu poništene. To je uobičajena posljedica višegodišnjih programa.

	u milijunima EUR					
	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2016	31.12.2015
<i>Nepodmirene preuzete obveze koje još nisu prikazane kao izdaci</i>	2	202	2 406	4 136	6 746	5 821
Ukupno	2	202	2 406	4 136	6 746	5 821

Proračunski RAL 31. prosinca 2016. iznosio je ukupno 7 665 milijuna EUR (2015.: 6 809 milijuna EUR).

4.2.2. Centar za razvoj poduzetništva

Vijeće ministara AKP-a i EU-a dogovorilo je u lipnju 2014. „da će pristupiti propisnom zatvaranju Centra za razvoj poduzetništva (CDE)“ i istovremeno „osigurati da se projekti potpore CDE-a privatnom sektoru u državama i regijama AKP-a u potpunosti provedu“. U tu svrhu Vijeće ministara AKP-a i EU-a odobrilo je delegiranje ovlasti Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a kako bi poduzeo daljnje korake u cilju donošenja potrebnih odluka.

Odlukom br. 4/2014 od 23. listopada 2014. Odbor veleposlanika AKP-a i EU-a ovlastio je Izvršni odbor CDE-a da poduzme, s trenutačnim učinkom, sve prikladne mjere radi pripreme zatvaranja CDE-a. Kako je

navedeno u članku 2. te Odluke, Izvršni odbor dobio je uputu o sklapanju ugovora s upraviteljem radi pripreme i provedbe plana zatvaranja.

Upravitelj je Izvršnom odboru CDE-a krajem lipnja 2015. dostavio konačni strateški plan, s proračunom i planom rada, u kojem se odražavao ishod socijalnog dijaloga. Proračun za konačni strateški plan, koji je odobrio Izvršni odbor CDE-a, bio je osnova prijedloga Komisije za Odluku o financiranju koju je Europska Komisija donijela 2015. u ukupnom iznosu od 18,2 milijuna EUR. Nakon donošenja te Odluke o financiranju, u prosincu 2015. sklopljen je ugovor o bespovratnim sredstvima između CDE-a i Europske komisije kojim su predviđena nužna financijska sredstva za realizaciju imovine CDE-a i pokrivanje njegovih obveza. Primjena tog ugovora o bespovratnim sredstvima započela je 1. siječnja 2016. i trajat će do 31. prosinca 2017. Vrijednost ugovora pokrivena je nepodmirenim obvezama koje još nisu prikazane kao izdaci.

5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM

Sljedeće objave povezane s upravljanjem financijskim rizikom ERF-a odnose se na operacije riznice koje izvršava Komisija u ime ERF-a u izvršavanju sredstava Fonda.

5.1. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM I AKIVNOSTI ZAŠTITE OD RIZIKA

Pravila i načela za upravljanje operacijama riznice ERF-a utvrđeni su Financijskom uredbom o koja se primjenjuje na 11. ERF i Unutarnjim sporazumom.

Na temelju navedene Uredbe primjenjuju se sljedeća načela:

- države članice doprinose za ERF uplaćuju na posebne račune otvorene pri emisijskoj banci svake države članice ili financijske institucije koju ta država članica odredi. Iznosi doprinosa ostaju na tim posebnim računima sve dok ne treba izvršiti isplate ERF-a,
- države članice doprinose za ERF uplaćuju u eurima, a plaćanja ERF-a iskazuju se u eurima i drugim valutama, uključujući i one manje poznate.
- Na bankovnim računima koje Komisija otvori u ime ERF-a ne može doći do prekoračenja.

Uz posebne račune Komisija u ime ERF-a u financijskim institucijama (središnje banke i komercijalne banke) otvara i druge bankovne račune za potrebe izvršavanja plaćanja i primanja primitaka, osim za doprinose država članica proračunu.

Operacije riznice i plaćanja visoko su automatizirane i koriste se suvremenim informatičkim sustavima. Kako bi se jamčila sigurnost sustava i osiguralo razdvajanje dužnosti u skladu s Financijskom uredbom, standardima interne kontrole Komisije i revizijskim načelima, primjenjuju se posebni postupci.

Upravljanje operacijama riznice i plaćanja uređeno je pisanim smjernicama i postupcima kojima je cilj ograničiti operativni i financijski rizik i osigurati odgovarajuću razinu kontrole. Njima su obuhvaćena različita područja djelovanja, a poštovanje smjernica i postupaka redovito se provjerava.

5.2. VALUTNI RIZIK

Izloženost ERF-a valutnom riziku na kraju godine – neto pozicija

u milijunima
EUR

	31.12.2016.							31.12.2015.						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Ostalo	Ukupno	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Ostalo	Ukupno
Financijska imovina														
<i>Potraživanja i sredstva za povrat</i>	0	-	-	-	129	3	132	-	-	-	-	171	1	171
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	2	0	-	-	678	-	680	4	0	-	-	500	-	504
Ukupno	2	0	-	-	807	3	812	4	0	-	-	671	1	675
Financijske obveze														
<i>Dugoročne financijske obveze</i>	-	-	-	-	(6)	-	(6)	0	-	-	-	(10)	-	(10)
<i>Poslovne obveze</i>	0	-	-	-	(495)	(54)	(549)	0	-	-	-	(473)	(47)	(520)
Ukupno	0	-	-	-	(501)	(54)	(555)	0	-	-	-	(483)	(47)	(530)
Ukupno	2	0	-	-	306	(51)	257	4	0	-	-	188	(46)	145

Svi doprinosi drže se u eurima, a druge se valute kupuju samo kada su potrebne za izvršenje plaćanja. Zbog toga operacije riznice ERF-a nisu izložene valutnom riziku.

5.3. KAMATNI RIZIK

ERF ne pozajmljuje novac i stoga nije izložen kamatnom riziku.

Kamate se ostvaruju na sredstva koja drži na različitim bankovnim računima. Stoga je Komisija u ime ERF-a uvela mjere kojima se osigurava redovita usklađenost ostvarene kamate s tržišnim kamatnim stopama kao i za njihove eventualne fluktuacije.

Doprinosi proračunu ERF-a svaka država članica stavlja na poseban račun otvoren pri financijskoj instituciji koju je relevantna država članica odredila. Kako plaćanja koja se primjenjuju za neke od tih računa mogu trenutačno biti negativna, uspostavljeni su postupci upravljanja gotovinom kako bi se što više smanjila salda na tim računima. Osim toga, u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2016/888 sva negativna plaćanja na tim računima snosi relevantna država članica.

Za depozite preko noći na računima u komercijalnim bankama kamata se obračunava svakodnevno. Naknada salda na tim računima temelji se na promjenjivim tržišnim kamatnim stopama na koje se primjenjuje (pozitivna ili negativna) ugovorna marža. Za većinu računa izračun kamate povezan je s tržišnom referentnom kamatnom stopom te se prilagođava kako bi odražavao sve promjene te stope. Zbog toga ERF nije izložen riziku da bi za svoja sredstva mogao dobiti kamatu nižu od tržišne.

5.4. KREDITNI RIZIK (RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE)

Financijska imovina koja nije dospjela ni umanjena:

u milijunima
EUR

	Ukupno	Ni dospjela niti umanjena	Dospjela, ali ne umanjena		
			< 1 godina	1 – 5 godina	> 5 godina
Potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama	132	93	36	4	-
Ukupno na dan 31.12.2016.	132	93	36	4	-
Potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama	171	50	120	1	-
Ukupno na dan 31.12.2015.	171	50	120	1	-

Financijska imovina prema kategoriji rizika:

u milijunima EUR

	31.12.2016.			31.12.2015.		
	Potraživanja	Gotovi na	Ukupno	Potraživanja	Gotovi na	Ukupno
<i>Druge ugovorne strane s vanjskim kreditnim rejtingom</i>						
Izvrstan i visoki	34	284	318	6	167	173
Gornji srednji stupanj	3	371	374	34	16	50
Niži srednji stupanj	2	16	18	36	312	348
Neulagački stupanj	1	9	10	14	9	23
Ukupno	40	680	720	90	503	593
<i>Druge ugovorne strane bez vanjskog kreditnog rejtinga</i>						
Skupina 1. (dužnici bez nepodmirenih dugovanja u prošlosti)	92	0	92	81	1	82
Skupina 2. (dužnici s nepodmirenim dugovanjima u prošlosti)	-	-	-	-	-	-
Ukupno	92	0	92	81	1	82
Ukupno	132	680	812	171	504	675

Sredstva u kategorijama *neulagački stupanj* i *niži srednji stupanj* odnose se prvenstveno na doprinose država članica ERF-u kojise stavljaju na posebne račune koje su države članice otvorile u skladu s člankom 22. stavkom 3. Financijske uredbe ERF-a. U skladu s tom Uredbom iznos takvih doprinosa mora ostati na tim posebnim računima dok ne bude potrebno izvršiti plaćanja.

Većina sredstava riznice ERF-a drži se, u skladu s Financijskom uredbom ERF-a, na „posebnim računima“ koje su države članice otvorile radi plaćanja svojih doprinosa. Većinu tih računa drže riznice država članica ili njihove nacionalne središnje banke. Te institucije nose najmanji rizik druge ugovorne strane za ERF (izloženost je na državama članicama kojima te institucije pripadaju).

Nadopuna računa na kojima se nalaze sredstva riznice ERF-a koja se drže u komercijalnim bankama radi pokrivanja poslova plaćanja obavlja se neposredno prije roka i njome automatski upravlja sustav Komisije za upravljanje gotovinom riznice. Na svakom računu drži se najmanja količina gotovine razmjerna prosječnom obujmu dnevnih plaćanja koja se s njih izvršavaju. Zbog toga su iznosi koji se na tim računima drže preko noći stalno na niskoj razini, čime se ograničava izloženost ERF-a riziku.

Uz to se pri odabiru komercijalnih banaka primjenjuju posebne smjernice kako bi se dodatno smanjio rizik druge ugovorne strane kojem je izložen ERF.

Sve komercijalne banke biraju se na temelju poziva na podnošenje ponuda. Najniži je kratkoročni kreditni rejting potreban za sudjelovanje u postupku nadmetanja rejting P-1 agencije Moody's ili jednakovrijedna ocjena (A-1 agencije S&P ili F1 agencije Fitch). U posebnim i opravdanim okolnostima može se zahtijevati niža razina.

5.5. RIZIK LIKVIDNOSTI

Analiza dospijea financijskih obveza prema preostalom ugovornom dospijeu

u milijunima
EUR

	< 1 godina	1 – 5 godina	> 5 godina	Ukupno
<i>Financijske obveze</i>	549	6	–	555
Ukupno na dan 31.12.2016.	549	6	–	555
<i>Financijske obveze</i>	520	10	–	530
Ukupno na dan 31.12.2015.	520	10	–	530

Proračunskim načelima koja se primjenjuju na ERF osigurava se da su ukupna gotovinska sredstva za proračunsko razdoblje uvijek dovoljna za izvršenje svih povezanih plaćanja. Ukupni iznos doprinosa država članica jednak je ukupnom iznosu odobrenih sredstava za plaćanje za odgovarajuće proračunsko razdoblje.

Doprinosi država članica ERF-u plaćaju se međutim u tri obroka godišnje, a plaćanja podliježu određenim sezonskim varijacijama.

Kako bi se osiguralo da sredstva riznice uvijek budu dovoljna za plaćanja za svaki pojedinačni mjesec, riznica Komisije i odgovarajuće službe koje izvršavaju plaćanja redovito razmjenjuju informacije o stanju riznice u cilju osiguravanja da izvršena plaćanja ni u jednom razdoblju ne prekorače dostupna sredstva riznice.

U okviru dnevnih operacija riznice ERF-a dnevna količina likvidnosti na svakom od bankovnih računa ERF-a svakodnevno se, uz prethodno navedene mehanizme, osigurava i automatiziranim alatima za upravljanje gotovinom.

6. OBJAVLJIVANJE POVEZANIH STRANAKA

Povezane stranke ERF-a su Uzajamni fond EU-a Bêkou i Uzajamni fond EU-a za Afriku. Transakcije između tih subjekata obavljaju se kao dio uobičajenih aktivnosti EU-a te stoga u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a nisu potrebni posebni zahtjevi u pogledu objavljivanja.

ERF nema posebno upravljanje jer njime upravlja Komisija. Prava osoba na ključnim upravljačkim položajima u EU-u, uključujući Komisiju, objavljena su u Konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima Europske unije pod naslovom 7.2. „Prava osoba na ključnim upravljačkim položajima“.

7. DOGAĐAJI NAKON ZAKLJUČNOG DATUMA BILANCE

Do datuma slanja ovih izvještaja računovodstveni službenik ERF-a nije otkrio nikakva značajna pitanja koja bi u okviru ovog odjeljka nalagala zasebno objavljivanje niti su mu takva pitanja prijavljena. Godišnji financijski izvještaji i s njim povezane bilješke izrađeni su na temelju najnovijih dostupnih podataka, što se odražava u prethodno iskazanim podacima.

8. USKLAĐIVANJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM

Poslovni rezultat godine izračunava se na temelju računovodstvenih načela nastanka događaja. Realizacija proračuna temelji se međutim na pravilima gotovinskog obračuna. Budući da su poslovni rezultat i realizacija proračuna rezultat istih transakcija, u smislu provjere korisno je osigurati mogućnost njihova usklađivanja. U sljedećoj tablici prikazano je njihovo usklađivanje uz isticanje ključnih iznosa usklađivanja razdijeljenih između stavki prihoda i rashoda.

u milijunima EUR

	2016.	2015.
POSLOVNI REZULTAT GODINE	(3 073)	(3 152)
Prihodi		
<i>Prava koja ne utječu na realizaciju proračuna</i>	(2)	(1)
<i>Prava utvrđena u tekućoj godini koja još nisu naplaćena</i>	(7)	(11)
<i>Prava utvrđena u prethodnim godinama naplaćena u tekućoj godini</i>	16	19
<i>Neto učinak pretfinanciranja</i>	43	28
<i>Obračunani prihodi (neto)</i>	8	29
Rashodi		
<i>Rashodi tekuće godine koji još nisu plaćeni</i>	63	61
<i>Rashodi prethodnih godina plaćeni u tekućoj godini</i>	(129)	(221)
<i>Ukinuta plaćanja</i>	22	12
<i>Neto učinak pretfinanciranja</i>	(459)	(53)
<i>Obračunani izdaci (neto)</i>	168	200
PRORAČUNSKI REZULTAT GODINE	(3 350)	(3 088)

8.1. STAVKE USKLAĐIVANJA – PRIHODI

Proračunski prihodi za financijsku godinu odgovaraju prihodima prikupljenima na temelju prava utvrđenih tijekom godine i iznosima prikupljenima na temelju prava utvrđenih u prethodnim godinama.

Prava koja ne utječu na realizaciju proračuna knjiže se u poslovnom rezultatu, ali se iz proračunske perspektive ne mogu smatrati prihodima jer se unovčeni iznos prenosi u pričuve i ne može se preraspodijeliti u druge svrhe bez odluke Vijeća.

Prava utvrđena u tekućoj godini koja još nisu prikupljena trebaju se zbog usklađivanja odbiti od poslovnog rezultata jer još nisu postala dijelom proračunskih prihoda. Nasuprot tome, prava utvrđena u

prethodnim godinama prikupljena u tekućoj godini moraju se zbog usklađivanja dodati poslovnom rezultatu.

Neto učinak pretfinanciranja predstavlja poravnanje iznosa pretfinanciranja za koje je izvršen povrat. Riječ je o gotovinskom primitku koji ne utječe na poslovni rezultat.

Neto obračunani prihodi uglavnom se sastoje od stavki usklađivanja namijenjenih razdvajanju računovodstvenih razdoblja na kraju godine. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunani prihodi tekuće godine umanjeni za ukinute obračunane prihode prethodne godine.

8.2. STAVKE USKLAĐIVANJA – RASHODI

Rashode tekuće godine koji još nisu plaćeni treba dodati zbog usklađivanja jer su uključeni u poslovni rezultat, ali nisu dio proračunskih rashoda. Nasuprot tome, **rashodi prethodnih godina plaćeni u tekućoj godini** moraju se zbog usklađivanja odbiti od poslovnog rezultata jer čine dio proračunskih rashoda tekuće godine, ali nemaju nikakva učinka na poslovni rezultat ili, u slučaju ispravaka, smanjuju rashode.

Gotovinski primitci od **ukinutih plaćanja** ne utječu na poslovni rezultat, ali utječu na realizaciju proračuna.

Neto učinak pretfinanciranja kombinacija je novih iznosa pretfinanciranja plaćenih u tekućoj godini (koji se iskazuju kao proračunski rashodi predmetne godine) i poravnanja pretfinanciranja plaćenog u tekućoj godini ili prethodnih godina prihvaćanjem opravdanih troškova. Potonji predstavljaju izdatak u smislu računovodstva na temelju nastanka poslovnih događaja, ali ne i u smislu proračunskog računovodstva jer se plaćanje početnog pretfinanciranja u vrijeme njegova plaćanja već uzelo u obzir kao proračunski rashod.

Neto obračunani izdaci uglavnom se sastoje od stavki usklađivanja namijenjenih razdvajanju računovodstvenih razdoblja na kraju godine, tj. opravdanih izdataka koje su imali korisnici sredstava ERF-a, ali koji još nisu prijavljeni ERF-u. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunani izdaci tekuće godine umanjeni za ukinute obračunane izdatke prethodne godine.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNIH FONDOVA EU-a KONSOLIDIRANIH U ERF

Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na tisuće eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA BÊKOU

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na tisuće eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a BÊKOU

Opće informacije o uzajamnim fondovima Unije

Uzajamni fond pravni je aranžman sa specifičnom financijskom strukturom kojom se prikupljaju sredstva nekoliko donatora kako bi se zajednički financiralo djelovanje na osnovi zajednički dogovorenih ciljeva i formata izvješćivanja.

U skladu s člankom 187. stavkom 1. Financijske uredbe koja se primjenjuje na opći proračun Unije (FU EU-a) i člankom 42. Financijske uredbe koja se primjenjuje na 11. Europski razvojni fond (FU ERF-a), Komisija može osnivati uzajamne fondove Unije za vanjsko djelovanje. Uzajamni fondovi Unije za vanjsko djelovanje osnivaju se na temelju sporazuma sklopljenih s drugim donatorima u svrhu odgovora na djelovanja u nuždi, djelovanja nakon djelovanja u nuždi ili tematska djelovanja. Osnivanje takvog fonda mora se opravdati prvenstveno dodanom vrijednošću EU-a (njegove ciljeve može se bolje ispuniti na razini EU-a nego na nacionalnoj razini) i komplementarnošću (uzajamni fond ne smije duplicirati već postojeće i slične instrumente).

Osnivaju se na određeno razdoblje koje je zajedno s ciljevima fonda utvrđeno u osnivačkom aktu pojedinog uzajamnog fonda. U skladu s člankom 187. Financijske uredbe EU-a za vođenje uzajamnih fondova Unije za vanjsko djelovanje utvrđena su posebna pravila, a doprinosi nisu uključeni u proračun EU-a. Svaki uzajamni fond EU-a za vanjsko djelovanje ima upravni odbor („odbor uzajamnog fonda“) kojim predsjedava Komisija, s predstavnicima donatora te s državama članicama koje ne daju doprinos kao promatračima.

Operativni odbor koji se sastoji od predstavnika EU-a („predsjednik“), članova osnivača („zamjenici predsjednika“) i predstavnika drugih donatora, koji su pridonijeli najmanje 3 milijuna EUR („članovi“) odlučuje o upotrebi sredstava uzajamnog fonda EU-a i ocjenjuje učinkovitost aktivnosti koje uzajamni fond EU-a financira. Na administrativnoj razini operativni je odbor među ostalim odgovoran za odobravanje godišnjeg izvješća, revidiranih godišnjih financijskih izvještaja, ocjenu učinkovitosti internih sustava kontrole, poduzimanje mjera na temelju opažanja internih i vanjskih revizora itd.

Uzajamnim fondovima EU-a upravlja Komisija pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja koji daje jamstvo o uporabi sredstava Komisiji i trećim donatorima. Upravitelj uzajamnog fonda EU-a je dužnosnik je za ovjeravanje na osnovi poddelegiranja. Kao u slučaju Europskog razvojnog fonda, računovodstveni službenik uzajamnog fonda EU-a dužnosnik je za ovjeravanje Komisije koji je nadležan za utvrđivanje računovodstvenih postupaka i kontnog plana koji su zajednički svim uzajamnim fondovima EU-a.

Uzajamni fond Bêkou

Prvi uzajamni fond EU-a s više donatora pod nazivom Bêkou, što na jeziku Sango znači „nada“, 15. srpnja 2014. osnovali su Europska komisija (koju zastupaju glavne uprave DEVCO i ECHO te ESVD) i tri države članice EU-a (Njemačka, Francuska i Nizozemska), u cilju promicanja stabilizacije i obnove Srednjoafričke Republike. Osnovan je za razdoblje od najviše 60 mjeseci. Uzajamnim fondom upravlja se iz Bruxellesa.

Godišnji financijski izvještaji Uzajamnog fonda Bêkou

U skladu s člankom 8. Ugovora o osnivanju Uzajamnog fonda Europske unije za Srednjoafričku Republiku (uzajamni fond EU-a Bêkou) i člankom 11.2.1. Sporazuma o osnivanju godišnji je financijski izvještaj sastavljen od dva dijela: 1. godišnjeg financijskog izvješća koje priprema upravitelj uzajamnog fonda EU-a i 2. godišnjih financijskih izvještaja koje priprema računovodstveni službenik Europske komisije koji je na temelju istog članka ujedno računovodstveni službenik uzajamnog fonda.

U skladu člankom 8. Ugovora o osnivanju financijski izvještaji pripremaju se u skladu s računovodstvenim pravilima koja je donio Komisijin računovodstveni službenik (računovodstvena pravila EU-a) i koja se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS).

Reviziju godišnjih financijskih izvještaja provodi neovisni vanjski revizor, a konačne godišnje financijske izvještaje upravitelj uzajamnog fonda EU-a i računovodstveni službenik podnose operativnom odboru na odobrenje (članak 8.3.4. točka (c)).

Najvažnija postignuća godine

Do kraja 2016. uzajamnom fondu Bêkou doprinijelo je sedam donatora: Europski razvojni fond (ERF), proračun EU-a, četiri države članice i jedna država nečlanica.

Iz uzajamnog fonda financirat će se aktivnosti koje doprinose pomoći Srednjoafričkoj republici u njezinu oporavku od krize i u svim aspektima obnove, pri čemu je naglasak na mjerama koje su namijenjene:

- ponovnoj uspostavi osnovnih javnih usluga (npr. električna energija, prijevoz, pristup pravosuđu i pristup vodi) i osnovnih socijalnih usluga (zdravlje i obrazovanje) te stabilizaciji stanja u pogledu hrane i prehrane;
- obnovi gospodarske aktivnosti;
- stabilizaciji zemlje i ponovnoj uspostavi strukture društva, posebno s pomoću pomirenja, mirnim suživotom među zajednicama Srednjoafričke republike i poštovanjem ljudskih prava;
- ponovnoj uspostavi legitimnosti, ponovnoj izgradnji kapaciteta te obnovi djelovanja nacionalnih i lokalnih upravnih struktura.

Fond će financirati i aktivnosti koje doprinose smanjenju utjecaja krize na zemlje koje imaju zajedničku granicu sa Srednjoafričkom republikom i/ili osiguravaju utočište izbjeglicama i onima koji bježe pred nasiljem u Srednjoafričkoj republici.

Na kraju 2016. ukupni doprinos preuzetih obveza za uzajamni fond EU-a iznosio je približno 173 milijuna EUR: ERF – 68 milijuna EUR, proračun EU-a – 50 milijuna EUR, a države članice i drugi donatori najavili su doprinose u visini od 55 milijuna EUR.

Doneseno je ukupno 11 programa za oporavak zemlje. Do kraja 2016. u područjima zdravlja, hrane i prehrane, infrastrukture, uključivanja žena u društvo te pomoći za srednjoafričke izbjeglice u susjednim državama preuzete su obveze u vrijednosti od 91,3 milijuna EUR.

BILANCA UZAJAMNOG FONDA EU-a BÊKOU

u tisućama EUR

	31.12.2016.	31.12.2015
DUGOTRAJNA IMOVINA		
<i>Pretfinanciranje</i>	3 604	3 446
	3 604	3 446
KRATKOTRAJNA IMOVINA		
<i>Pretfinanciranje</i>	12 458	6 047
<i>Potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama</i>	1 455	1 364
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	43 036	52 461
	56 949	59 873
UKUPNA IMOVINA	60 554	63 319
DUGOROČNE OBVEZE		
<i>Financijske obveze</i>	(59 339)	(63 125)
	(59 339)	(63 125)
KRATKOROČNE OBVEZE		
<i>Obračunani troškovi i odgođeni prihodi</i>	(1 215)	(193)
	(1 215)	(193)
UKUPNE OBVEZE	(60 554)	(63 319)
NETO IMOVINA	-	-
SREDSTVA I PRIČUVE		
<i>Akumulirani višak</i>	-	-
<i>Poslovni rezultat godine</i>	-	-
NETO IMOVINA	-	-

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU UZAJAMNOG FONDA EU-a BÊKOU

u tisućama EUR

	2016.	2015.
PRIHODI		
Prihodi od nerazmjenskih transakcija		
<i>Prihodi od donacija</i>	17 232	9 354
	17 232	9 354
Prihod od razmjenskih transakcija		
<i>Financijski prihodi</i>	48	101
	48	101
Ukupni prihodi	17 280	9 455
RASHODI		
<i>Troškovi poslovanja</i>	(16 432)	(8 824)
<i>Ostali rashodi</i>	(848)	(631)
Ukupni izdaci	(17 280)	(9 455)
POSLOVNI REZULTAT GODINE	-	-

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU UZAJAMNOG FONDA BÊKOU

u tisućama EUR

	2016.	2015.
<i>Poslovni rezultat godine</i>	-	-
Poslovanje		
<i>(Povećanje)/smanjenje pretfinanciranja</i>	(6 569)	(9 493)
<i>(Povećanje)/smanjenje primitaka od razlika u tečaju i povrata nepovezanih s razlikama</i>	(91)	(1 364)
<i>Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza</i>	(3 786)	18 125
<i>Povećanje/(smanjenje) obračunanih troškova i odgođenih prihoda</i>	1 021	193
NETO NOVČANI TOK	(9 425)	7 461
<i>Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata</i>	(9 425)	7 461
<i>Novac i novčani ekvivalenti na početku godine</i>	52 461	45 000
<i>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</i>	43 036	52 461

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI UZAJAMNOG FONDA EU-a BÊKOU

u tisućama
EUR

	Akumulirani višak/ (manjak)	Poslovni rezultat godine	Neto imovina
STANJE NA DAN 31.12.2015.	-	-	-
<i>Poslovni rezultat godine</i>	-	-	-
STANJE NA DAN 31.12.2016.	-	-	-

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA EU-A ZA AFRIKU

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na tisuće eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a ZA AFRIKU

Opće informacije o uzajamnim fondovima Unije

Uzajamni fond pravni je aranžman sa specifičnom financijskom strukturom kojom se prikupljaju sredstva nekoliko donatora kako bi se zajednički financiralo djelovanje na osnovi zajednički dogovorenih ciljeva i formata izvješćivanja.

U skladu s člankom 187. stavkom 1. Financijske uredbe koja se primjenjuje na opći proračun Unije (FU EU-a) i člankom 42. Financijske uredbe koja se primjenjuje na 11. Europski razvojni fond (FU ERF-a), Komisija može osnivati uzajamne fondove Unije za vanjsko djelovanje. Uzajamni fondovi Unije za vanjsko djelovanje osnivaju se na temelju sporazuma sklopljenih s drugim donatorima u svrhu odgovora na djelovanja u nuždi, djelovanja nakon djelovanja u nuždi ili tematska djelovanja. Osnivanje takvog fonda mora se opravdati prvenstveno dodanom vrijednošću EU-a (njegove ciljeve može se bolje ispuniti na razini EU-a nego na nacionalnoj razini) i komplementarnošću (uzajamni fond ne smije duplicirati već postojeće i slične instrumente).

Uzajamni fondovi EU-a pružaju niz prednosti: to su instrumenti koji se vode na razini EU-a i omogućuju bolju koordinaciju s državama članicama EU-a, bolju kontrolu operacija od strane Unije i drugih donatora te pojačanu vidljivost EU-a. Za uzajamne fondove EU-a upotrebljavaju se brzi postupci odlučivanja, a njihova je druga prednost sposobnost udruživanja velikih novčanih iznosa iz različitih izvora, što ih čini fleksibilnim, proaktivnim i prilagodljivim alatom.

Osnivaju se na određeno razdoblje koje je zajedno s ciljevima fonda utvrđeno u osnivačkom aktu pojedinog uzajamnog fonda. U skladu s člankom 187. Financijske uredbe EU-a za vođenje uzajamnih fondova Unije za vanjsko djelovanje utvrđena su posebna pravila, a doprinosi nisu uključeni u proračun EU-a. Svaki uzajamni fond EU-a za vanjsko djelovanje ima upravni odbor („odbor uzajamnog fonda“) kojim predsjedava Komisija, s predstavnicima donatora te s državama članicama koje ne daju doprinos kao promatračima. Odbor uzajamnog fonda odlučuje o upotrebi sredstava Uzajamnog fonda EU-a za Afriku.

Plan rada Uzajamnog fonda EU-a za Afriku odobrava Operativni odbor koji se sastoji od predstavnika EU-a („predsjednik“), članova osnivača („zamjenici predsjednika“) i predstavnika drugih donatora, koji su pridonijeli najmanje 3 milijuna EUR („članovi“) i koji ocjenjuju učinkovitost aktivnosti koje uzajamni fond EU-a financira. Na administrativnoj razini operativni odbor je među ostalim odgovoran za odobravanje godišnjeg izvješća, revidiranih godišnjih financijskih izvještaja, ocjenu učinkovitosti internih sustava kontrole, poduzimanje mjera na temelju opažanja internih i vanjskih revizora itd.

Uzajamnim fondovima EU-a upravlja Komisija pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja koji daje jamstvo o uporabi sredstava Komisiji i trećim donatorima. Upravitelj uzajamnog fonda EU-a je dužnosnik je za ovjeravanje na osnovi poddelegiranja. Kao u slučaju Europskog razvojnog fonda, računovodstveni službenik uzajamnog fonda EU-a dužnosnik je za ovjeravanje Komisije koji je nadležan za utvrđivanje računovodstvenih postupaka i kontnog plana koji su zajednički svim uzajamnim fondovima EU-a.

Uzajamni fond EU-a za Afriku

Krizni uzajamni fond Europske unije za stabilnost i rješavanje temeljnih uzroka nezakonitih migracija i raseljenih osoba u Africi („EUTF za Afriku“) osnovan je 12. siječnja 2015. tijekom Sastanka na vrhu o migracijama u Valletti. Glavni su ciljevi ovog uzajamnog fonda potpora svih aspekata stabilnosti i doprinos boljem upravljanju migracijama kao i uklanjanje osnovnih uzroka destabilizacije, nasilnog raseljavanja i nezakonitih migracija, posebno promicanjem otpornosti, gospodarskih i jednakih mogućnosti, sigurnosti i razvoja i rješavanja problema kršenja ljudskih prava.

Uzajamni fond djeluje u tri glavna zemljopisna područja, i to u regiji Sahel i području jezera Čad, u regiji Roga Afrike te na sjeveru Afrike, no i susjedne zemlje zemalja koje ispunjavaju uvjete mogu imati koristi od projekata uzajamnog fonda, ovisno o slučaju. Uzajamni fond osniva se na ograničeno razdoblje, do 31. prosinca 2020. kako bi se odgovorilo na kratkoročne i dugoročne izazove u tim regijama. Uzajamnim fondom upravlja se iz Bruxellesa.

Godišnji financijski izvještaji uzajamnog fonda EU-a za Afriku

U skladu s člankom 7. Sporazuma o uspostavi kriznog uzajamnog fonda Europske unije za stabilnost i otklanjanje glavnih uzroka nezakonitih migracija i problema raseljenih osoba u Africi i njegovih internih

pravila („Sporazum o uspostavi“) godišnji financijski izvještaji sastoje se iz dva dijela: (1) godišnjeg financijskog izvješća koje priprema upravitelj uzajamnog fonda EU-a i (2) godišnjih financijskih izvještaja koje priprema računovodstveni službenik Komisije, koji je, na temelju istog članka ujedno i računovodstveni službenik uzajamnog fonda.

U skladu s člankom 8. Sporazuma o uspostavi financijski izvještaji pripremaju se u skladu s računovodstvenim pravilima koje je donio računovodstveni službenik Komisije (računovodstvena pravila EU-a), koja se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS).

Reviziju godišnjih financijskih izvještaja provodi neovisni vanjski revizor, a konačne godišnje financijske izvještaje upravitelj uzajamnog fonda EU-a i računovodstveni službenik podnose operativnom odboru na odobrenje (članak 8.3.4. točka (c)).

2016. je prva godina u kojoj se objavljuju financijski izvještaji uzajamnog fonda EU-a za Afriku. To je u skladu s člankom 8.3.2., prema kojem obveza računovodstvenog službenika za pripremu financijskih izvještaja vrijedi samo za tu prvu financijsku godinu, ako je uzajamni fond postojao više od šest mjeseci. Transakcije iz 2015. izražene su u usporednim podacima.

Najvažnija postignuća godine

Do kraja 2016. ukupne preuzete obveze iznosile su 2 555 milijuna EUR. Ukupni vanjski doprinosi iznosili su 152 milijuna EUR, a doprinosi iz proračuna EU-a i ERF-a iznosili su 2 403 milijuna EUR.

U samo godinu dana ukupno je 106 projekata u vrijednosti od 1 589 milijuna EUR odobreno za regiju Sahel/jezero Čad, Rog Afrike i regiju sjeverne Afrike. Projekte je moguće podijeliti po geografskim područjima kako slijedi: 65 programa u regiji Sahel/jezero Čad u ukupnom iznosu od 918,5 milijuna EUR, 35 programa u regiji Roga Afrike u ukupnom iznosu od 606 milijuna EUR te 6 programa u području sjeverne Afrike u ukupnom iznosu od 64,5 milijuna EUR. Projekt obuhvaća sljedeća prioritetna područja: razvojne koristi migracija (942 milijuna EUR); zakonite migracije i mobilnost (68 milijuna EUR); zaštitu i azil (233 milijuna EUR); sprečavanje nezakonitih migracija i borbu protiv njih; krijumčarenje migranata i trgovinu ljudima (170 milijuna EUR); vraćanje, ponovni prihvat i reintegraciju (163 milijuna EUR) te druga područja (13 milijuna EUR). Od odobrenog iznosa preuzete su obveze od 1 448 milijuna EUR, te su sklopljeni su ugovori s provedbenim partnerima u iznosu od 600 milijuna EUR .

BILANCA UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU

u tisućama EUR

	31.12.2016.	31.12.2015.
DUGOTRAJNA IMOVINA		
<i>Pretfinanciranje</i>	44 854	-
	44 854	-
KRATKOTRAJNA IMOVINA		
<i>Pretfinanciranje</i>	70 731	-
<i>Primici od razlika u tečaju i povratu nepovezani s razlikama</i>	9 476	-
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	14 879	32 642
	95 086	32 642
UKUPNA IMOVINA	139 941	32 642
DUGOROČNE OBVEZE		
<i>Financijske obveze</i>	(138 502)	(32 642)
	(138 502)	(32 642)
KRATKOROČNE OBVEZE		
<i>Poslovne obveze</i>	(702)	-
<i>Obračunani troškovi i odgođeni prihodi</i>	(736)	-
	(1 439)	-
UKUPNE OBVEZE	(139 941)	(32 642)
NETO IMOVINA	-	-
SREDSTVA I PRIČUVE		
<i>Akumulirani višak</i>	-	-
<i>Poslovni rezultat godine</i>	-	-
NETO IMOVINA	-	-

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU

u tisućama EUR

	2016.	2015.
PRIHODI		
Prihodi od nerazmjenskih transakcija		
<i>Prihodi od donacija</i>	52 246	-
	52 246	-
Prihodi od razmjenskih transakcija		
<i>Financijski prihodi</i>	54	-
<i>Drugi razmjenski prihodi</i>	43	-
	97	-
Ukupni prihodi	52 343	-
RASHODI		
<i>Troškovi poslovanja</i>	(49 042)	-
<i>Ostali rashodi</i>	(3 301)	-
Ukupni rashodi	(52 343)	-
POSLOVNI REZULTAT GODINE	-	-

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU

u tisućama EUR

	2016.	2015.
<i>Poslovni rezultat godine</i>	-	-
Poslovanje		
<i>(Povećanje)/smanjenje pretfinanciranja</i>	(115 585)	-
<i>(Povećanje)/smanjenje potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama</i>	(9 476)	-
<i>Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza</i>	105 860	32 642
<i>Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza</i>	702	-
<i>Povećanje/(smanjenje) obračunanih troškova i odgođenih prihoda</i>	736	-
NETO NOVČANI TOK	(17 763)	32 642
<i>Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata</i>	(17 763)	32 642
<i>Novac i novčani ekvivalenti na početku godine</i>	32 642	-
<i>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</i>	14 879	32 642

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU

	Akumulirani višak/ (manjak)	Poslovni rezultat godine	<i>u tisućama EUR</i> Neto imovina
STANJE NA DAN 31.12.2015.	-	-	-
<i>Poslovni rezultat godine</i>	-	-	-
STANJE NA DAN 31.12.2016.	-	-	-

KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-A I UZAJAMNIH FONDOVA EU-a

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

KONSOLIDIRANA BILANCA

u milijunima EUR

	31.12.2016.	31.12.2015.
DUGOTRAJNA IMOVINA		
<i>Pretfinanciranje</i>	457	520
<i>Doprinosi uzajamnom fondu</i>	-	-
<i>Potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama</i>	-	-
	457	520
KRATKOTRAJNA IMOVINA		
<i>Pretfinanciranje</i>	1 455	1 151
<i>Potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama</i>	143	172
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	738	589
	2 336	1 912
UKUPNA IMOVINA	2 794	2 432
DUGOROČNE OBVEZE		
<i>Rezervacije</i>	(4)	(4)
<i>Financijske obveze</i>	(106)	(72)
	(110)	(76)
KRATKOROČNE OBVEZE		
<i>Poslovne obveze</i>	(549)	(520)
<i>Obračunani troškovi i odgođeni prihodi</i>	(778)	(855)
	(1 327)	(1 376)
UKUPNE OBVEZE	(1 437)	(1 451)
NETO IMOVINA	1 357	980
SREDSTVA I PRIČUVE		
<i>Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi</i>	42 323	38 873
<i>Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova</i>	2 252	2 252
<i>Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova</i>	-	-
<i>Poslovni rezultat prenesen iz prethodnih godina</i>	(40 146)	(36 994)
<i>Poslovni rezultat godine</i>	(3 073)	(3 152)
NETO IMOVINA	1 357	980

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

u milijunima EUR

	2016.	2015.
PRIHODI		
Prihodi od nerazmjenskih transakcija		
<i>Povrat troškova</i>	8	90
<i>Prihodi iz donacija uzajamnim fondovima</i>	35	4
	43	94
Prihodi od razmjenskih transakcija		
<i>Financijski prihodi</i>	4	8
<i>Ostali prihodi</i>	62	42
	66	50
Ukupni prihodi	108	144
RASHODI		
<i>Instrumenti pomoći</i>	(2 935)	(3 059)
<i>Rashodi za sufinanciranje</i>	15	(69)
<i>Financijski troškovi</i>	4	(1)
<i>Rashodi koje su izvršili uzajamni fondovi</i>	(65)	(4)
<i>Ostali rashodi</i>	(200)	(163)
Ukupni rashodi	(3 181)	(3 296)
POSLOVNI REZULTAT GODINE	(3 073)	(3 152)

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

u milijunima EUR

	2016.	2015.
<i>Poslovni rezultat godine</i>	<i>(3 073)</i>	<i>(3 152)</i>
Poslovanje		
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>	<i>3 450</i>	<i>3 200</i>
<i>(Povećanje)/smanjenje doprinosa uzajamnim fondovima</i>	<i>(0)</i>	<i>39</i>
<i>(Povećanje)/smanjenje pretfinanciranja</i>	<i>(242)</i>	<i>204</i>
<i>(Povećanje)/smanjenje potraživanja u vezi s razmjenskim transakcijama i naplativi iznosi u vezi s nerazmjenskim transakcijama</i>	<i>29</i>	<i>(43)</i>
<i>Povećanje/(smanjenje) rezervacija</i>	<i>-</i>	<i>4</i>
<i>Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza</i>	<i>34</i>	<i>(7)</i>
<i>Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza</i>	<i>29</i>	<i>(179)</i>
<i>Povećanje/(smanjenje) obračunanih troškova i odgođenih prihoda</i>	<i>(78)</i>	<i>132</i>
NETO NOVČANI TOK	149	198
<i>Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata</i>	<i>149</i>	<i>198</i>
<i>Novac i novčani ekvivalenti na početku godine</i>	<i>589</i>	<i>391</i>
<i>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</i>	<i>738</i>	<i>589</i>

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

	Kapital fonda – aktivni ERF-ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF- ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativne pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF- ova (E)	<i>u milijunima EUR</i> Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E)
STANJE NA DAN 31.12.2014.	45 691	10 018	35 673	(36 994)	2 252	932
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		(4 795)	4 795	–	–	4 795
<i>Smanjenje kapitala – sredstva za koja su obveze preuzete u okviru instrumenta za premošćivanje</i>	(1 595)		(1 595)			(1 595)
<i>Priznavanje kapitala 11. ERF-a</i>	29 367	29 367	–			–
<i>Poslovni rezultat godine</i>	–	–	–	(3 152)	–	(3 152)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	73 464	34 590	38 874	(40 146)	2 252	980
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		(3 450)	3 450			3 450
<i>Poslovni rezultat godine</i>			–	(3 073)		(3 073)
STANJE NA DAN 31.12.2016.	73 464	31 140	42 323	(43 219)	2 252	1 357

IZVJEŠTAJ ERF-A O FINANCIJSKOM IZVRŠENJU

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM IZVRŠENJU – 2016.

UVODNA NAPOMENA

Prethodni ERF-ovi

- Budući da je šesti ERF zaključen 2006., a sedmi ERF 2008., godišnji financijski izvještaji više ne sadržavaju tablice o izvršenju proračuna za te ERF-ove. Međutim izvršenje prenesenih salda može biti uključeno u 9. ERF.
- Kako bi se osigurala transparentnost financijskog izvještavanja za 2016., u sljedećim se tablicama, kao i prethodnih godina, za 8. ERF odvojeno navodi dio upotrijebljen za programiranje u okviru Konvencije iz Loméa i dio upotrijebljen za programiranje u okviru Sporazuma iz Cotonoua.
- U skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (b) Unutarnjeg sporazuma za 9. ERF, salda i opozvana sredstva prethodnih ERF-ova prenesena su u 9. ERF te su tijekom trajanja 9. ERF-a za njih obveze preuzete kao za sredstva 9. ERF-a.

10. ERF

Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EZ-a koji su 23. lipnja 2000. u Cotonouu potpisale države članice Europske zajednice i afričke, karipske i pacifičke države (države AKP-a) stupio je na snagu 1. travnja 2003. Sporazum iz Cotonoua izmijenjen je dva puta, prvo sporazumom potpisanim 25. lipnja 2005. u Luxembourg, a drugi puta sporazumom potpisanim u Ouagadougouu 22. lipnja 2010.

Odluka Vijeća EU-a od 27. studenoga 2001. (2001/822/EZ) o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja (PZP) Europskoj uniji stupila je na snagu 2. prosinca 2001. Ta je Odluka izmijenjena 19. ožujka 2007. (Odluka 2007/249/EZ).

Unutarnji sporazum o financiranju pomoći Zajednice u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2008. – 2013. u skladu s revidiranim Sporazumom iz Cotonoua, koji su 17. srpnja 2006. donijeli predstavnici vlada država članica Europske zajednice, stupio je na snagu 1. srpnja 2008.

U skladu sa Sporazumom iz Cotonoua, drugo razdoblje (2008. – 2013.) pomoći Zajednice državama AKP-a i PZP-ovima financira se iz 10. ERF-a u iznosu od 22 682 milijuna EUR na sljedeći način:

- ukupno 21 966 milijuna EUR dodijeljeno je državama AKP-a u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom utvrđenim u Prilogu I.b revidiranom Sporazumu iz Cotonoua, pri čemu Europska komisija upravlja dijelom od 20 466 milijuna EUR;
- ukupno 286 milijuna EUR dodijeljeno je prekomorskim zemljama i područjima u skladu s Prilogom II.Aa revidiranoj Odluci Vijeća o pridruživanju PZP-ova Europskoj zajednici, pri čemu Europska komisija upravlja dijelom od 256 milijuna EUR;
- ukupno 430 milijuna EUR namijenjeno je Komisiji za financiranje troškova nastalih u vezi s programiranjem i izvršenjem sredstava 10. ERF-a, u skladu s člankom 6. Unutarnjeg sporazuma.

U skladu s „**Odredbom o ukidanju**“ 10. ERF-a, (članak 1. stavci 4. i 5. Unutarnjeg sporazuma o 10. ERF-u) za sredstva se više nisu mogla preuzeti obveze nakon 31. prosinca 2013. Neupotrijebljena sredstva prenesena su u pričuvu za uspješnost 11. ERF-a.

ERF

Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EZ-a koji su 23. lipnja 2000. u Cotonouu potpisale države članice Europske zajednice i afričke, karipske i pacifičke države (države AKP-a) stupio je na snagu 1. travnja 2003. Sporazum iz Cotonoua izmijenjen je dva puta, prvo sporazumom potpisanim 25. lipnja 2005. u Luxembourg, a drugi puta sporazumom potpisanim u Ouagadougouu 22. lipnja 2010.

Odluka Vijeća EU-a od 27. studenoga 2001. (2001/822/EZ) o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja (PZP) Europskoj uniji stupila je na snagu 2. prosinca 2001. Ta je Odluka izmijenjena 19. ožujka 2007. (Odluka 2007/249/EZ).

Unutarnji sporazum o financiranju pomoći Zajednice u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014. – 2020. u skladu s revidiranim Sporazumom iz Cotonoua, koji su u kolovozu 2013. donijeli predstavnici vlada država članica Europske zajednice, stupio je na snagu u ožujku 2015.

U skladu sa Sporazumom iz Cotonoua, treće razdoblje (2014. – 2020.) pomoći Zajednice državama AKP-a i PZP-ovima financira se iz 11. ERF-a u iznosu od 30 506 milijuna EUR. od čega:

- 29 089 milijuna EUR dodjeljuje se državama AKP-a u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (a) i člankom 2. točkom (d) Unutarnjeg sporazuma, pri čemu Europska Komisija upravlja dijelom od 27 955 milijuna EUR.
- 364,5 milijuna EUR dodjeljuje se državama AKP-a u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (a) i člankom 3. stavkom 1. Unutarnjeg sporazuma, pri čemu Europska komisija upravlja dijelom od 359,5 milijuna EUR.
- 1 052,5 milijuna EUR namijenjeno je Komisiji za financiranje troškova nastalih u vezi s programiranjem i izvršenjem sredstava 11. ERF-a, u skladu s člankom 2. stavkom (a) Unutarnjeg sporazuma.

– Preostala sredstva u pričuvama za uspješnost koja se ne mogu mobilizirati na dan 31.12.2016.

Opozvani iznosi iz projekata u okviru 9. i prethodnih ERF-ova preneseni su u pričuvu za uspješnost 10. ERF-a, uz iznimku fondova Stabex.

Opozvana sredstva iz projekata u okviru 10. ERF-a prenesena su u pričuvu za uspješnost 11. ERF-a.

Tijekom 2016. sva opozvana sredstva iz prethodnih ERF-ova prenesena su u odgovarajuće pričuve.

U skladu s člankom 1. stavkom 4. Unutarnjeg sporazuma o 11. ERF-u i Odlukom Vijeća od 2. kolovoza 2016. (2016/1337), iznos sredstava koja su opozvana iz 10. ERF-a prenesen je u svrhu obnove Instrumenta mirovne pomoći za Afriku za razdoblje 2016. – 2018. u iznosu od najviše 491 milijuna EUR i do 16 milijuna EUR za rashode za potporu.

u milijunima EUR

Ukupno dostupno za pričuvu za uspješnost koja se ne može mobilizirati na dan 31.12.2015.	151
Ukupno dostupno za pričuvu za uspješnost koja se ne može mobilizirati tijekom 2016.	534
Ne uključujući iznos prenesen za obnovu Instrumenta mirovne pomoći za Afriku na dan 31.12.2016.	(386)
Saldo pričuve koja se ne može mobilizirati (iz opozvanih sredstava u okviru 8., 9. i 10. ERF-a) na dan 31.12.2016.	299

– 11. ERF: pričuva za Stabex

Nakon zatvaranja računa sustava Stabex, neupotrijebljena/opozvana sredstva prenesena su u pričuvu 11. ERF-a iz omotnice A Stabex-a (članak 1. stavak 4. Unutarnjeg sporazuma o 10. ERF-u), a zatim u nacionalne indikativne programe predmetnih zemalja.

- Sufinanciranja ERF-a

U okviru 10. i 11. ERF-a potpisani su sporazumi o prijenosu radi sufinanciranja od strane država članica i otvorena su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 209 milijuna EUR te su otvorena odobrena sredstva za plaćanje za unovčene iznose od ukupno 190 milijuna EUR.

Stanje odobrenih sredstava za sufinanciranje na dan 31.12.2016. prikazano je u tablici u nastavku:
u milijunima EUR

	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza	Odobrena sredstva za plaćanje
Sufinanciranje – omotnica A	190.0	171.3
Sufinanciranje – unutar AKP-a	13.4	13.4
Sufinanciranje – administrativni troškovi	5.5	5.4
	209.4	190.1

U sljedećim tablicama navedeni su neto iznosi o kojima je donesena odluka i sklopljen ugovor i koji su isplaćeni.

Tablice u kojima je prikazano stanje po instrumentu nalaze se u prilogu.

Tablica 11.

8. ERF
RAZVOJ ODOBRENIH SREDSTAVA: 31. prosinca 2016.
RAŠČLAMBA SREDSTAVA PO INSTRUMENTU

(u milijunima EUR)

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2015.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2016.	izjave	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
Lomé						
Redoviti doprinosi država članica		12.967	(3.256)	(15)		9.695
A K P	Pomoć za izbjeglice	120	(20)	(0)		100
	Pomoć u nuždi (Lomé)	140	(4)			136
	Prezadužene siromašne zemlje (Lomé)	0	1060			1060
	Subvencije za kamate	370	(29)	(7)		72
	Rizični kapital	1000	16	(1)		1015
	Stabex	1800	(1077)			723
	Strukturna prilagodba	1400	97			1497
	Sysmin	575	(474)			101
	Ukupno indikativni programi	7.562	(2.599)	(6)	(1)	4.957
Upotreba prihoda od kamata	0	35			35	
Cotonou						
Redoviti doprinosi država članica		0	654	(4)		650
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	418	(0)	(1)	417
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	0	237	(4)	(1)	233
	Kamate i ostali primitci	0	0			0
AKP						
MEDUZHROJ AKP		12.967	(2.602)	(19)		10.346
Lomé						
Redoviti doprinosi država članica		163	(116)	(0)		46
P Z P	Subvencije za kamate	9	(8)			1
	Rizični kapital	30	(24)			6
	Stabex	6	(5)			1
	Sysmin	3	(1)	(0)	(1)	2
	Ukupno indikativni programi	115	(79)			36
PZP						
MEDUZHROJ PZP		163	(116)	(0)		46
UKUPNO 8. ERF		13.130	(2.718)	(20)		10.392

(1) Sva su smanjenja opozvana sredstva prenesena u pričuvu za postignute rezultate 10. ERF-a koja se ne može mobilizirati.

Tablica 12.

9. ERF
RAZVOJ ODOBRENIH SREDSTAVA: 31. prosinca 2016.
RAŠČLAMBA SREDSTAVA PO INSTRUMENTU

(u milijunima EUR)

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2015.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2016.	bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
Lomé						
Redoviti doprinosi država članica		0	689	(17)		672
Prijenosi iz 6. ERF-a – Lomé		0	20	(0)	(1)	20
Prijenosi iz 7. ERF-a – Lomé		0	668	(17)	(1)	651
Cotonou						
Redoviti doprinosi država članica		8.919	5.727	(144)		14.502
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva		5.318	3.398	(79)	(1)	8.637
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva		2.108	(881)	(15)	(1)	1212
CDE, CTA i Parlamentarna skupština		164	(10)			154
Troškovi provedbe		125	52			177
Kamate i ostali primitci		0	63			63
Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a		300	2.329	(15)	(1)	2.614
Instrument mirovne pomoći		0	360	(6)	(1)	354
Regionalna dodijeljena sredstva		904	(105)	(29)	(1)	770
Posebna dodijeljena sredstva za D. R. Kongo		0	105			105
Posebna dodijeljena sredstva za Južni Sudan		0	267		(3)	267
Posebna dodijeljena sredstva za Sudan		0	110		(2)	110
Dobrovoljni doprinosi za instrument mirovne pomoći		0	39			39
AKP						
MEĐUBROJ AKP		8.919	6.415	(161)		15.174
Lomé						
Redoviti doprinosi država članica		0	3	(0)		3
Prijenosi iz 6. ERF-a – Lomé		0	0			0
Prijenosi iz 7. ERF-a – Lomé		0	3	(0)	(1)	3
Cotonou						
Redoviti doprinosi država članica		10	282	(2)		290
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva		0	239	(2)	(1)	237
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva		0	4			4
Regionalna dodijeljena sredstva		8	40			48
Studije / tehnička pomoć za PZP		2	(1)			1
PZP						
MEĐUBROJ PZP		10	285	(2)		293
UKUPNO 9. ERF		8.929	6.701	(163)		15.467

(1) Sva smanjenja su opozvana sredstva prenesena u pričuvu za postignute rezultate 10. ERF-a koja se ne može mobilizirati.

(2) Nakon Odluke Vijeća br. 2010/406/EU, iz pričuve za postignute rezultate 10. ERF-a koja se ne može mobilizirati dodano je 150 milijuna za Sudan (147 milijuna za posebnu dodjelu sredstava za Sudan i 3 milijuna za troškove provedbe).

(3) Nakon Odluke Vijeća br. 2011/315/EU, iz pričuve za postignute rezultate 10. ERF-a koja se ne može mobilizirati dodano je 200 milijuna za Sudan (194 milijuna za posebnu dodjelu sredstava za Južni Sudan i 6 milijuna za troškove provedbe).

Tablica 13.

10. ERF
RAZVOJ ODOBRENIH SREDSTAVA: 31. prosinca 2016.
RAŠČLAMBA SREDSTAVA PO INSTRUMENTU

(u milijunima EUR)

INSTRUMENT	POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2015.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2016.	bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
Redoviti doprinosi država članica	20.896	9	223		21.128
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	13.507	(263)	(2)	13.244
Omotnica A – pričuva	13.500	(13.500)			0
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	0	2.020	(5)	(2)	2.015
Omotnica B – pričuva	1.800	(1.800)			0
Troškovi provedbe	430	(1)	16		445
Institucijski rashodi i rashodi potpore	0	241	(9)	(2)	232
Kamate i ostali primitci	0	70	14	(2)	84
Pričuva za dodjele unutar AKP-a	2.700	(2.700)			0
Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica	0	(0)		(2)	(0)
Pričuva za NOP/ROP	683	(683)			0
Pričuva koja se ne može mobilizirati	0	67	176	(2)	243
Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	0	1.904	(15)	(2)	1.889
Instrument mirovne pomoći	0	688	326		1.014
Regionalna dodijeljena sredstva	0	1.978	(17)	(2)	1.962
Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva	1.783	(1.783)			0
Sufinanciranje	0	203	1		204
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	186	1	(3)	187
Troškovi provedbe	0	5	0	(3)	5
Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	0	12		(3)	12
Instrument mirovne pomoći	0	1		(3)	1
MEĐUBROJ AKP	20.896	212	224		21.332
Redoviti doprinosi država članica	256	20	(1)		275
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	196	(2)	(2)	193
Omotnica A – pričuva	195	(195)			0
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	0	15			15
Omotnica B – pričuva	15	(15)			0
Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica	0	0			0
Pričuva koja se ne može mobilizirati	0	19	2	(2)	21
Regionalna dodijeljena sredstva	0	40	(0)	(2)	40
Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva	40	(40)			0
Studije / tehnička pomoć za PZP	6	0	(1)	(2)	5
MEĐUBROJ PZP	256	20	(1)		275
UKUPNO 10. ERF	21.152	232	223		21.607

Prijenos opozvanih sredstava iz projekata u okviru 9. ERF-a i prijašnjih ERF-ova u pričuvu za postignute rezultate koja se ne može mobilizirati u iznosu od 377 milijuna umanjnih za prijenos iz pričuva za Južni Sudan u iznosu od 200 milijuna (u 9. ERF) Ukupan iznos akumulirane pričuve za AKP koja se ne može mobilizirati do sada u tekućoj godini iznosi 807 milijuna, od čega je 350 milijuna iskorišteno (150 milijuna za Sudan, 200 milijuna za Južni Sudan, a oba iznosa prenesena su u 9. ERF).

(2) Prijenosi u pričuve/prijenosi iz pričuva 10. ERF-a.

(3) U pogledu sufinanciranja, u tablici su prikazana samo odobrena sredstva za preuzimanje obveza.

Tablica 14.

11. ERF
RAZVOJ ODOBRENIH SREDSTAVA: 31. prosinca 2016.
RAŠČLAMBA SREDSTAVA PO INSTRUMENTU

(u milijunima EUR)

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2015.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2016.	bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
Redoviti doprinosi država članica		29.008	85	(31)		29.062
AKP	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	14.799	317		15.115
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	0	194	454		648
	Omotnica B – pričuva	0	71	(71)		0
	Troškovi provedbe	1.053	0			1.053
	Institucijski rashodi i rashodi potpore	0	244	2		246
	Kamate i ostali primitci	0	15	1		16
	Pričuva za dodjele unutar AKP-a	3.590	(3.384)	(2)		203
	Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnic	0	0	0		0
	Pričuva za NOP/ROP	24.365	(19.697)	(1240)		3.428
	Pričuva koja se ne može mobilizirati	0	65	(33)	(1)	31
	Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	0	2.240	1		2.241
	Instrument mirovne pomoći	0	900			900
	Regionalna dodijeljena sredstva	0	4.640	542		5.181
Sufinanciranje		0	1	3		5
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	0	3		3	
Troškovi provedbe	0	0	0		0	
Instrument mirovne pomoći	0	1			1	
Unutarnji sporazumi EK-a o razini usluga		0	1	0		1
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	1	0		1	
AKP						
MEDUZBROJ AKP		29.008	87	(28)		29.067
PZP	Redoviti doprinosi država članica	360	0	3		363
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	0	41		41
	Pričuva za NOP/ROP	360	(3)	(41)		316
	Pričuva koja se ne može mobilizirati	0	0	3	(1)	3
	Studije / tehnička pomoć za PZP	0	3			3
PZP						
MEDUZBROJ PZP		360	0	3		363
UKUPNO 11. ERF		29.367	88	(24)		29.430

(1) Pričuve koje se ne mogu mobilizirati posljedica su prijenosa (opozvanih sredstava) iz pričuve za uspješnost 10. ERF-a koja se ne može mobilizirati, u iznosu od 225 milijuna eura, koji su izravno preneseni u instrument za premošćivanje (224,7 milijuna) i druge instrumente 11. ERF-a (0,8 milijuna).

Privremeni godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2016.

Tablica 2.1.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2016.
IZVJEŠĆE O NAPRETKU

(u milijunima EUR)

DODIJELJENA SRE	ERF				
	8.	9.	10.	11.	UKUPNO
Razni prihodi	35				35
L Ukupno indikativni programi	4.993				4.993
o Ukupno neprogramska potpora	4.714				4.714
m Prijenosi iz drugih fondova		675			675
e M EDU Z B R O J : R E D O V I T I D O P R I N O S I D R Ž A V	9.742	675			10.417
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	417	8.875	13.437	15.156	37.886
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	233	1.217	2.030	648	4.128
Instrument za premošćivanje				(0)	(0)
CDE, CTA i Parlamentarna skupština		154			154
Pričuva za dodjele po državama			0	0	0
Troškovi provedbe i prihodi od kamata	0	240	535	1.071	1.846
Dodijeljena sredstva unutar AKP-a		2.968	3.135	3.387	9.490
Pričuva za dodjele unutar AKP-a				203	203
Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A			0	0	0
Pričuva za NOP/ROP			0	3.743	3.743
C Pričuva koja se ne može mobilizirati			264	35	299
o Regionalna dodijeljena sredstva		818	2.001	5.181	8.000
o Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva					0
o Posebna dodijeljena sredstva za D. R. Kongo		105			105
o Posebna dodijeljena sredstva za Južni Sudan		267			267
o Posebna dodijeljena sredstva za Sudan		110			110
o Dobrovoljni doprinosi za instrument mirovne pomoći		39			39
M EDU Z B R O J : R E D O V I T I D O P R I N O S I D R Ž A V	650	14.792	21.403	29.425	66.270
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva				1	1
M EDU Z B R O J : U N U T A R N J I S P O R A Z U M I E K-				1	1
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva			187	3	190
Troškovi provedbe i prihodi od kamata			5	0	6
Dodijeljena sredstva unutar AKP-a			12	1	13
M EDU Z B R O J : S U F I N A N C I R A N J E			204	5	209
UKUPNO	10.392	15.467	21.607	29.430	76.896

Odluke	Sveukupan iznos		Kumulativni iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	
	ERF	Na dan 31.12.2016. kodobrenih sredstav										2008.
8.		10.391	100%	10.786	(42)	(45)	(60)	(64)	(98)	(63)	(12)	(13)
9.		15.429	100%	16.633	(54)	(116)	(9)	(297)	(72)	(381)	(170)	(104)
10.		21.058	97%	4.766	3.501	2.349	3.118	3.524	4.131	(95)	(156)	(80)
11.		13.220	45%							1.160	5.372	6.688
Ukupno		60.097		32.185	3.405	2.187	3.049	3.163	3.961	621	5.034	6.491
Namjenska	Sveukupan iznos		Kumulativni iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	
	ERF	Na dan 31.12.2016. kodobrenih sredstav										2008.
8.		10.378	100%	10.541	(42)	8	(13)	(46)	(11)	(37)	(16)	(6)
9.		15.309	99%	14.209	997	476	9	(187)	(96)	(1)	(52)	(46)
10.		19.576	91%	130	3.184	2.820	2.514	3.460	3.457	2.687	783	541
11.		7.769	26%							731	3.293	3.745
Ukupno		53.032		24.881	4.140	3.304	2.509	3.226	3.350	3.380	4.008	4.234
Plaćanja	Sveukupan iznos		Kumulativni iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	
	ERF	Na dan 31.12.2016. kodobrenih sredstav										2008.
8.		10.376	100%	9.930	152	158	90	15	18	16	(3)	(0)
9.		15.053	97%	10.011	1.806	1.304	906	539	231	145	43	68
10.		16.476	76%	90	1.111	1.772	1.879	2.655	2.718	2.760	2.024	1.466
11.		3.435	12%							595	1.024	1.816
Ukupno		45.339		20.031	3.069	3.233	2.874	3.209	2.967	3.516	3.088	3.350

* Negativni su iznosi opozvana sredstva.

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2016.

Tablica 2.2.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2016.
VRSTA POTPORE

(u milijunima EUR)

	ERF									
	8		9		10		11		UKUPNO	
		% (1)		% (1)		% (1)		% (1)		% (1)
Razni prihodi										
Odobrena sredstva	35								35	
Odluke	35	100%							35	100%
Namjenska sredstva	35	100%							35	100%
Plaćanja	35	100%							35	100%
Ukupno indikativni programi										
Odobrena sredstva	4.993								4.993	
Odluke	4.992	100%							4.992	100%
Namjenska sredstva	4.987	100%							4.987	100%
Plaćanja	4.986	100%							4.986	100%
Ukupno neprogramska potpora										
Odobrena sredstva	4.714								4.714	
Odluke	4.714	100%							4.714	100%
Namjenska sredstva	4.707	100%							4.707	100%
Plaćanja	4.706	100%							4.706	100%
Prijenosi iz drugih fondova										
Odobrena sredstva			675						675	
Odluke			674	100%					674	100%
Namjenska sredstva			671	99%					671	99%
Plaćanja			670	99%					670	99%
Redoviti doprinosi država članica										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva										
Odobrena sredstva	47		8.875		13.437		15.156		49.258	
Odluke	47	100%	8.868	100%	13.414	54%	7.972	53%	30.671	62%
Namjenska sredstva	47	100%	8.842	100%	12.436	50%	3.777	25%	25.472	52%
Plaćanja	47	100%	8.804	99%	10.366	42%	1.524	10%	21.111	43%
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva										
Odobrena sredstva	233		1.217		2.030		648		4.865	
Odluke	233	100%	1.215	100%	2.023	73%	608	94%	4.078	84%
Namjenska sredstva	232	99%	1.209	99%	1.981	72%	340	53%	3.761	77%
Plaćanja	231	99%	1.204	99%	1.879	68%	243	37%	3.557	73%
Instrument za premošćivanje							(0)		(0)	
Odobrena sredstva										
Odluke										
Namjenska sredstva										
Plaćanja										
CDE, CTA i Parlamentarna skupština										
Odobrena sredstva			154						154	
Odluke			154	100%					154	100%
Namjenska sredstva			154	100%					154	100%
Plaćanja			154	100%					154	100%
Troškovi provedbe i prihodi od kamata										
Odobrena sredstva	0		240		535		1.071		2.311	
Odluke			240	100%	505	51%	385	36%	1.131	49%
Namjenska sredstva			240	100%	501	50%	337	31%	1.079	47%
Plaćanja			239	100%	498	50%	309	29%	1.047	45%
Dodijeljena sredstva unutar AKP-a										
Odobrena sredstva			2.968		3.135		3.387		11.815	
Odluke			2.958	100%	2.915	53%	1.365	40%	7.238	61%
Namjenska sredstva			2.944	99%	2.695	49%	1.206	36%	6.845	58%
Plaćanja			2.924	99%	2.319	42%	997	29%	6.240	53%
Regionalna dodijeljena sredstva										
Odobrena sredstva			818		2.001		5.181		9.618	
Odluke			816	100%	1.999	55%	2.886	56%	5.701	59%
Namjenska sredstva			798	98%	1.813	50%	2.106	41%	4.717	49%
Plaćanja			771	94%	1.285	36%	362	7%	2.419	25%
Posebna dodijeljena sredstva za D. R. i										
Odobrena sredstva			105						105	
Odluke			105	100%					105	100%
Namjenska sredstva			105	100%					105	100%
Plaćanja			105	100%					105	100%
Posebna dodijeljena sredstva za Južni S										
Odobrena sredstva			267						267	
Odluke			266	100%					266	100%
Namjenska sredstva			217	81%					217	81%
Plaćanja			77	29%					77	29%
Posebna dodijeljena sredstva za Sudan										
Odobrena sredstva			110						110	
Odluke			109	98%					109	98%
Namjenska sredstva			105	96%					105	96%
Plaćanja			80	73%					80	73%
Dobrovoljni doprinosi za Instrument mi										
Odobrena sredstva			39						39	
Odluke			24	62%					24	62%
Namjenska sredstva			24	62%					24	62%
Plaćanja			24	62%					24	62%
Redoviti doprinosi država članica										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva										
Odobrena sredstva					187		3		190	
Odluke					185	99%	3	100%	188	99%
Namjenska sredstva					136	73%			136	71%
Plaćanja					116	62%			116	61%
Troškovi provedbe i prihodi od kamata										
Odobrena sredstva					5		0		6	
Odluke					4	77%			4	72%
Namjenska sredstva					2	41%			2	39%
Plaćanja					1	21%			1	19%
Dodijeljena sredstva unutar AKP-a										
Odobrena sredstva					12		1		13	
Odluke					12	97%	1	100%	13	98%
Namjenska sredstva					11	93%	1	100%	13	94%
Plaćanja					11	87%			11	79%
Sufinanciranje										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva										
Odobrena sredstva							1		1	
Odluke							1	71%	1	71%
Namjenska sredstva							1	71%	1	71%
Plaćanja							1	52%	1	52%
Unutarnji sporazumi EK-a o razini uslug										
Ukupno										
Odobrena sredstva	10.392		15.467		21.607		29.430		98.155	
Odluke	10.391	100%	15.429	100%	21.058	49%	13.220	45%	60.097	61%
Namjenska sredstva	10.378	100%	15.309	99%	19.576	46%	7.769	26%	53.032	54%
Plaćanja	10.376	100%	15.053	97%	16.476	38%	3.435	12%	45.339	46%

	8.	% (1)	9.	% (1)	10.	% (1)	11.	% (1)	UKUPNO	% (1)
Odobrena sredstva										
Pričuva za dodjele po državama							0		3.401	
Pričuva za dodjele unutar AKP-a							203		578	
Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omot							0		0	
Pričuva za NOP/ROP							3.743		4.426	
Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva									205	
Pričuve koje se mogu mobilizirati										
Pričuva koja se ne može mobilizirati					264		35		376	
Pričuva koja se ne može mobilizirati										

	8	% (1)	9	% (1)	10	% (1)	11	% (1)	UKUPNO	% (1)
Odobrena sredstva	10.392		15.467		21.607		29.430		98.155	
Odluke	10.391	100%	15.429	100%	21.058	49%	13.220	45%	60.097	61%
Namjenska sredstva	10.378	100%	15.309	99%	19.576	46%	7.769	26%	53.032	54%
Plaćanja	10.376	100%	15.053	97%	16.476	38%	3.435	12%	45.339	46%
UKUPNO: SVA DODIJELJENA SREDSTVA										

(1) %odobrenih sredstava

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2016.

Tablica 2.3.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2016.
VRSTA POTPORE
AKP + PZP – 8. ERF

(u milijunima EUR)

	SRED STVA	ODLUKE			NAMJENSKA			PLAĆANJA		
		ZBRO J	GODIŠ NJE	%	ZBRO J	GODIŠ NJE	%	ZBRO J	GODIŠ NJE	%
		(1)	(2)	(2) : (1)	(3)	(3) : (2)	(4)	(4) : (3)		
AKP										
Redoviti doprinosi država članica										
Upotreba prihoda od kamata	35	35		100%	35		100%	35		100%
M EDU ZBROJ: RAZNI PRIHODI	35	35		100%	35		100%	35		100%
Ukupno indikativni programi	4.957	4.956	(2)	100%	4.952	(2)	100%	4.951	(0)	100%
M EDU ZBROJ: UKUPNO INDIKATIVNI PROGRAMI	4.957	4.956	(2)	100%	4.952	(2)	100%	4.951	(0)	100%
L o m é										
Pomoć za izbjeglice	100	100	(0)	100%	100	(0)	100%	100		100%
Pomoć u nuždi (Lomé)	136	136		100%	136		100%	136		100%
Prezadužene siromašne zemlje (Lomé)	1.060	1.060		100%	1.060		100%	1.060		100%
Subvencije za kamate	72	72	(7)	100%	69	(3)	95%	69		100%
Rizični kapital	1.015	1.015		100%	1.012		100%	1.012		100%
Stabex	723	723	(0)	100%	723	(0)	100%	722	0	100%
Strukturna prilagodba	1.497	1.497		100%	1.497		100%	1.497		100%
Sysmin	101	101		100%	101		100%	101		100%
M EDU ZBROJ: UKUPNO NEPROGRAM SKA POTPORA	4.704	4.703	(8)	100%	4.697	(4)	100%	4.696	0	100%
AKP										
Redoviti doprinosi država članica										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	417	417	(0)	100%	417	(0)	100%	417		100%
M EDU ZBROJ: OM OTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	417	417	(0)	100%	417	(0)	100%	417		100%
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	233									
Naknada za prihode od izvoza		233	(2)		232	(1)	99%	231	0	100%
M EDU ZBROJ: OM OTNICA B – NACIONALNA DODIJELJ	233	233	(2)	100%	232	(1)	99%	231	0	100%
Kamate i ostali primitci	0									
M EDU ZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KA	0									
Ukupno AKP (A)	10.346	10.345	(13)	100%	10.333	(6)	100%	10.330	(0)	100%
PZP										
Redoviti doprinosi država članica										
Ukupno indikativni programi	36	36	0	100%	35	(0)	98%	35		100%
M EDU ZBROJ: UKUPNO INDIKATIVNI PROGRAMI	36	36	0	100%	35	(0)	98%	35		100%
L o m é										
Subvencije za kamate	1	1		100%	1		100%	1		100%
Rizični kapital	6	6		100%	6		100%	6		100%
Stabex	1	1		100%	1		100%	1		100%
Sysmin	2	2	(0)	100%	2		100%	2		100%
M EDU ZBROJ: UKUPNO NEPROGRAM SKA POTPORA	10	10	(0)	100%	10		100%	10		100%
UKUPNO PZP (B)	46	46	(0)	100%	46	(0)	99%	46		100%
UKUPNO: AKP + PZP (A + B)	10.392	10.391	(13)	100%	10.378	(6)	100%	10.376	(0)	100%

Tablica 2.4.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2016.
VRSTA POTPORE
AKP + PZP – 9. ERF

(u milijunima EUR)

	SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA			PLAĆANJA		
		ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
		(1)	(2)	(2) : (1)	(3)	(3) : (2)	(3) : (2)	(4)	(4) : (3)	(4) : (3)
AKP										
Redoviti doprinosi država članica										
Prijenosi iz 6. ERF-a – Lomé	20	20	(0)	100%	20	100%	20	100%	20	100%
Prijenosi iz 7. ERF-a – Lomé	651	651	(3)	100%	648	(0)	100%	647	(0)	100%
MEĐUZBROJ: PRIJENOSI IZ DRUGIH FONDOVA	672	671	(3)	100%	668	(0)	100%	667	(0)	100%
AKP										
Redoviti doprinosi država članica										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	8.637	8.631	(49)	100%	8.605	(20)	100%	8.569	6	100%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	8.637	8.631	(49)	100%	8.605	(20)	100%	8.569	6	100%
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	1.212									
Naknada za prihode od izvoza		149	(0)		149	(0)	100%	149	0	100%
Pomoć u nuždi		1.050	(5)		1.044	(7)	99%	1.040	(0)	100%
Prezadužene siromašne zemlje		11			11		100%	11		100%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJ	1.212	1.210	(6)	100%	1.204	(7)	99%	1.200	(0)	100%
CDE, CTA i Parlamentarna skupština	154	154		100%	154		100%	154		100%
MEĐUZBROJ: CDE, CTA I PARLAMENTARNA SKUPŠTI	154	154		100%	154		100%	154		100%
Troškovi provedbe	177	177		100%	177	0	100%	176	0	99%
Kamate i ostali primitci	63	63		100%	63		100%	63		100%
MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KA	240	240		100%	240	0	100%	239	0	100%
Drugi dodijeljena sredstva unutar AKP-a	2.614	2.604	(21)	100%	2.591	(14)	99%	2.571	14	99%
Instrument mirovne pomoći	354	354	(0)	100%	353	(0)	100%	353		100%
MEĐUZBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP	2.968	2.958	(21)	100%	2.944	(15)	100%	2.924	14	99%
Regionalna dodijeljena sredstva	770	768	(24)	100%	752	(4)	98%	726	5	97%
MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	770	768	(24)	100%	752	(4)	98%	726	5	97%
Posebna dodijeljena sredstva za D. R. Kongo	105	105		100%	105		100%	105		100%
MEĐUZBROJ: POSEBNA DODIJELJENA SREDSTVA ZA	105	105		100%	105		100%	105		100%
Posebna dodijeljena sredstva za Južni Sudan	267	266		100%	217	1	82%	77	23	35%
MEĐUZBROJ: POSEBNA DODIJELJENA SREDSTVA ZA	267	266		100%	217	1	82%	77	23	35%
Posebna dodijeljena sredstva za Sudan	110	109	(0)	98%	105	(1)	97%	80	20	76%
MEĐUZBROJ: POSEBNA DODIJELJENA SREDSTVA ZA	110	109	(0)	98%	105	(1)	97%	80	20	76%
Dobrovoljni doprinosi za instrument mirovne pomoći	39	24		62%	24		100%	24		100%
MEĐUZBROJ: DOBROVOLJNI DOPRINOSI ZA INSTRUM	39	24		62%	24		100%	24		100%
UKUPNO: AKP (A)	15.174	15.136	(103)	100%	15.018	(45)	99%	14.764	68	98%
PZP										
Redoviti doprinosi država članica										
Prijenosi iz 6. ERF-a – Lomé	0	0		100%	0		100%	0		100%
Prijenosi iz 7. ERF-a – Lomé	3	3		100%	3		100%	3		100%
MEĐUZBROJ: PRIJENOSI IZ DRUGIH FONDOVA	3	3		100%	3		100%	3		100%
PZP										
Redoviti doprinosi država članica										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	237	237	(1)	100%	237	(1)	100%	235	(0)	99%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	237	237	(1)	100%	237	(1)	100%	235	(0)	99%
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	4									
Pomoć u nuždi		4			4		100%	4		100%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJ	4	4		100%	4		100%	4		100%
Studije / tehnička pomoć za PZP	1	1		100%	1		100%	1		100%
MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KA	1	1		100%	1		100%	1		100%
Regionalna dodijeljena sredstva	48	48	0	100%	46	0	97%	45	0	98%
MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	48	48	0	100%	46	0	97%	45	0	98%
UKUPNO: PZP (B)	293	293	(1)	100%	291	(1)	99%	288	0	99%
UKUPNO: AKP + PZP (A + B)	15.467	15.429	(104)	100%	15.309	(46)	99%	15.053	68	98%

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2016.

Tablica 2.5.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2016.
VRSTA POTPORE
AKP + PZP – 10. ERF

(u milijunima EUR)

	SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA			PLAĆANJA		
		ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
		(1)	(2)	(2) : (1)	(3)	(3) : (2)	(3) : (2)	(4)	(4) : (3)	(4) : (3)
Redoviti doprinosi država članica										
Dodijeljena sredstva										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	13.244	13.221	(154)	100%	12.301	430	93%	10.243	1.058	83%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	13.244	13.221	(154)	100%	12.301	430	93%	10.243	1.058	83%
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	2.015									
Naknada za prihode od izvoza		204	(6)		193	5	95%	179	11	93%
Pomoć u nuždi		850	(5)		830	4	98%	766	53	92%
Prezadužene siromašne zemlje		49			49		100%	49		100%
Ostali događaji s posljedicama na proračun		905	(0)		896	(1)	99%	873	23	97%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJ	2.015	2.008	(11)	100%	1.968	8	98%	1.866	87	95%
Troškovi provedbe	445	431	2	97%	429	1	100%	427	2	100%
Kamate i ostali primitci	84	69	(0)	82%	67	(0)	97%	66	1	99%
MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KA	529	500	1	94%	496	0	99%	494	3	99%
Institucijski rashodi i rashodi potpore	232	232	(6)	100%	231	(6)	100%	211	0	91%
Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	1.889	1.889	(12)	100%	1.824	(2)	97%	1.492	127	82%
Instrument mirovne pomoći	1.014	794	106	78%	640	(20)	81%	616	(1)	96%
MEĐUZBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP	3.135	2.915	88	93%	2.695	(28)	92%	2.319	126	86%
Regionalna dodijeljena sredstva	1.962	1.960	(17)	100%	1.777	149	91%	1.266	164	71%
MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	1.962	1.960	(17)	100%	1.777	149	91%	1.266	164	71%
Sufinanciranje										
Dodijeljena sredstva										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	187	185	14	99%	136	(21)	73%	116	9	85%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	187	185	14	99%	136	(21)	73%	116	9	85%
Troškovi provedbe	5	4	1	84%	2	0	53%	1	0	50%
MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KA	5	4	1	84%	2	0	53%	1	0	50%
Drugi doprinosi unutar AKP-a	12	11	(0)	97%	11	(1)	95%	10	1	94%
Instrument mirovne pomoći	1	1		100%	1		99%	1		100%
MEĐUZBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP	12	12	(0)	97%	11	(1)	96%	11	1	94%
Pričuve koje se mogu mobilizirati										
Pričuve										
Omotnica A – pričuva	0									
Omotnica B – pričuva	0									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA DODJELE PO DRŽAVAMA	0									
Pričuva za dodjele unutar AKP-a	0									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA DODJELE UNUTAR AKP-a	0									
Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A STABEX	(0)									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA NACIONALNA DODIJELJEN	(0)									
Pričuva za NOP/ROP	0									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA NOP/ROP	0									
Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva	0									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA REGIONALNA DODIJELJEN	0									
Pričuva koja se ne može mobilizirati										
Pričuve										
Pričuva koja se ne može mobilizirati	243									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA KOJA SE NE MOŽE MOBILIZIRA	243									
Redoviti doprinosi država članica										
Dodijeljena sredstva										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	193	193	(2)	100%	136	2	70%	123	10	91%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	193	193	(2)	100%	136	2	70%	123	10	91%
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	15									
Pomoć u nuždi		9	0		7	0	77%	7	0	99%
Ostale poteškoće s posljedicama na proračun		6			6		100%	6		100%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJ	15	15	0	100%	13	0	86%	13	0	99%
Studije / tehnička pomoć za PZP	5	5		100%	5	0	98%	5	(0)	91%
MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KA	5	5		100%	5	0	98%	5	(0)	91%
Regionalna dodijeljena sredstva	40	40	0	100%	35	0	89%	20	7	56%
MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	40	40	0	100%	35	0	89%	20	7	56%
Pričuve koje se mogu mobilizirati										
Pričuve										
Omotnica A – pričuva	0									
Omotnica B – pričuva	0									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA DODJELE PO DRŽAVAMA	0									
Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A STABEX	0									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA NACIONALNA DODIJELJEN	0									
Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva	0									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA REGIONALNA DODIJELJEN	0									
Pričuva koja se ne može mobilizirati										
Pričuve										
Pričuva koja se ne može mobilizirati	21									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA KOJA SE NE MOŽE MOBILIZIRA	21									
UKUPNO: AKP + PZP (UKLJ. PRIČUVE)	21.607	21.058	(80)	97%	19.576	541	93%	16.476	1.466	84%

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2016.

Tablica 2.6.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2016.
VRSTA POTPORE
AKP + PZP – 11. ERF

(u milijunima EUR)

	SRED STVA	ODLUKE			NAMJENSKA			PLAĆANJA		
		ZBRO J	GODIŠ NJE	%	ZBRO J	GODIŠ NJE	%	ZBRO J	GODIŠ NJE	%
		(1)	(2)	(2) : (1)	(3)	(3) : (2)	(3) : (2)	(4)	(4) : (3)	(4) : (3)
Redoviti doprinosi država članica										
Dodijeljena sredstva										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	15.115	7.931	4.643	52%	3.751	2.268	47%	1.517	844	40%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	15.115	7.931	4.643	52%	3.751	2.268	47%	1.517	844	40%
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	648									
Pomoć u nuždi		499	336		331	219	66%	237	152	72%
Ostale poteškoće s posljedicama na proračun		109	109		9	9	8%	5	5	59%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJ	648	608	444	94%	340	228	56%	243	157	71%
Instrument za premošćivanje	0									
MEĐUZBROJ: INSTRUMENT ZA PREMOŠĆIVANJE	0									
Troškovi provedbe	1.053	374	137	36%	329	127	88%	302	111	92%
Kamate i ostali primitci	16	8	2	52%	6	1	70%	6	3	96%
MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KA	1.068	382	139	36%	335	127	88%	308	114	92%
Institucijski rashodi i rashodi potpore	246	106	5	43%	78	21	73%	60	20	77%
Drugi doprinosi unutar AKP-a	2.241	359	68	16%	251	35	70%	206	206	82%
Instrument mirovne pomoći	900	900	0	100%	878	279	98%	731	215	83%
MEĐUZBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP	3.387	1.365	73	40%	1.206	335	88%	997	441	83%
Regionalna dodijeljena sredstva	5.181	2.886	1.344	56%	2.106	759	73%	362	252	17%
MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	5.181	2.886	1.344	56%	2.106	759	73%	362	252	17%
Sufinanciranje										
Dodijeljena sredstva										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	3	3	3	100%						
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	3	3	3	100%						
Troškovi provedbe	0									
MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KA	0									
Instrument mirovne pomoći	1	1		100%	1		100%			
MEĐUZBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP	1	1		100%	1		100%			
Pričuve koje se mogu mobilizirati										
Pričuve										
Omotnica B – pričuva	0									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA DODJELE PO DRŽAVAMA	0									
Pričuva za dodjele unutar AKP-a	203									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA DODJELE UNUTAR AKP-a	203									
Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A STABEX	0									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA NACIONALNA DODIJELJEN	0									
Pričuva za NOP/ROP	3.428									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA NOP/ROP	3.428									
Pričuva koja se ne može mobilizirati										
Pričuve										
Pričuva koja se ne može mobilizirati	31									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA KOJA SE NE MOŽE MOBILIZIRA	31									
Unutarnji sporazumi EK-a o razini usluga										
Pričuve										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	1	1		71%	1		100%	1		73%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	1	1		71%	1		100%	1		73%
Redoviti doprinosi država članica										
Dodijeljena sredstva										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	41	41	41	100%	26	26	63%	7	7	27%
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJ	41	41	41	100%	26	26	63%	7	7	27%
Instrument za premošćivanje	0									
MEĐUZBROJ: INSTRUMENT ZA PREMOŠĆIVANJE	0									
Studije / tehnička pomoć za PZP	3	3	0	100%	3	2	90%	1	1	53%
MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KA	3	3	0	100%	3	2	90%	1	1	53%
Pričuve koje se mogu mobilizirati										
Pričuve										
Pričuva za NOP/ROP	316									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA NOP/ROP	316									
Pričuva koja se ne može mobilizirati										
Pričuve										
Pričuva koja se ne može mobilizirati	3									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA KOJA SE NE MOŽE MOBILIZIRA	3									
UKUPNO: AKP + PZP (UKLJ. PRIČUVE)	29.430	13.220	6.688	45%	7.769	3.745	59%	3.435	1.816	44%

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU – SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

CA/501/17

9. ožujka 2017.

Dokument 17/098

U P R A V A

**INVESTICIJSKI INSTRUMENT
FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI
NA DAN 31. PROSINCA 2016.**

- Izvještaj o financijskom stanju
- Izvještaj o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim приходima
- Izvještaj o promjeni sredstava davatelja
- Izvještaj o novčanim tokovima
- Bilješke uz financijske izvještaje
- Izvještaj neovisnog revizora

ORG.: E

POVJERLJIVO

**IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM STANJU
NA DAN 31. PROSINCA 2016.**
(u tisućama EUR)

	Bilješke	31.12.2016.	31.12.2015.
IMOVINA			
Novac i novčani ekvivalenti	5	360,817	448,995
Iznosi potraživanja od davatelja	9/16	86,395	-
Financijska imovina koja se drži do dospelja	10	169,398	228,521
Izvedeni financijski instrumenti	6	6,920	311
Zajmovi i potraživanja	7	1,729,380	1,460,057
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	8	516,884	419,353
Ostala imovina	11	345	27
Ukupna imovina		2,870,139	2,557,264
OBVEZE I SREDSTVA DAVATELJA			
OBVEZE			
Izvedeni financijski instrumenti	6	25,189	8,219
Odgođeni prihodi	12	26,283	29,325
Rezervacije za dana jamstva	13	625	-
Obveze prema trećim osobama	14	116,114	101,202
Ostale obveze	15	2,546	2,364
Ukupne obveze		170,757	141,110
SREDSTVA DAVATELJA			
Pozvani doprinosi država članica	16	2,377,000	2,157,000
Pričuva fer vrijednosti		142,884	163,993
Zadržana dobit		179,498	95,161
Ukupna sredstva davatelja		2,699,382	2,416,154
Ukupne obveze i sredstva davatelja		2,870,139	2,557,264

**IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU I OSTALIM SVEOBUHVA TNIM PRIHODIMA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2016.**

(u tisućama EUR)

	Bilješke	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.	Od 1.1. 2015. do 31.12.2015.
Kamate i slični prihodi	18	106,698	90,385
Kamate i slični rashodi	18	-2,307	-1,556
Neto kamate i slični prihodi		104,391	88,829
Prihod od naknada i provizija	19	699	932
Rashodi za naknade i provizije	19	-48	-63
Neto prihod od naknada i provizija		651	869
Promjena fer vrijednosti izvedenih financijskih instrumenata		-10,361	6,276
Neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	20	6,504	33,878
Neto gubitak zbog tečajnih razlika		-14,995	-52,483
Neto rezultat financijskog poslovanja		-18,852	-12,329
Promjena umanjenja vrijednosti potraživanja, bez ukidanja	7	44,365	-33,988
Promjena u rezervacijama za jamstva	13	-242	-
Umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	8	-2,493	-3,646
Opći administrativni troškovi	21	-43,483	-43,045
Dobit/gubitak tekuće godine		84,337	-3,310
Ostali sveobuhvatni prihodi:			
<i>Stavke koje su klasificirane ili se mogu reklasificirati kao dobit ili gubitak:</i>			
Financijska imovina raspoloživa za prodaju – pričuva fer vrijednosti	8		
1. Neto promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju		-14,624	43,394
2. Neto iznos prenesen u dobit ili gubitak		-6,485	-35,523
Ukupna financijska imovina raspoloživa za prodaju		-21,109	7,871
Ukupno ostali sveobuhvatni prihodi:		-21,109	7,871
Ukupni sveobuhvatni prihodi za tekuću godinu		63,228	4,561

**IZVJEŠTAJ O PROMJENI SREDSTAVA DAVATELJA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2016.**

(u tisućama EUR)

		Pozvani doprinosi	Pričuva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Na dan 1. siječnja 2016.	Bilješke	2,157,000	163,993	95,161	2,416,154
Doprinosi država članica pozvani tijekom godine	16	220,000	-	-	220,000
Dobit za godinu 2016.		-	-	84,337	84,337
Ukupni ostali sveobuhvatni prihodi za tekuću godinu		-	-21,109	-	-21,109
Promjene sredstava davatelja		220,000	-21,109	84,337	283,228
Na dan 31. prosinca 2016.		2,377,000	142,884	179,498	2,699,382
		Pozvani doprinosi	Pričuva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Na dan 1. siječnja 2015.		2,057,000	156,122	98,471	2,311,593
Doprinosi država članica pozvani tijekom godine	16	100,000	-	-	100,000
Gubitak za godinu 2015.		-	-	-3,310	-3,310
Ukupni ostali sveobuhvatni prihodi za tekuću godinu		-	7,871	-	7,871
Promjene sredstava davatelja		100,000	7,871	-3,310	104,561
Na dan 31. prosinca 2015.		2,157,000	163,993	95,161	2,416,154

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2016.

(u tisućama EUR)

	Bilješke	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.	Od 1.1.2015. do 31.12.2015.
POSLOVANJE			
Dobit/(gubitak) za financijsku godinu		84,337	-3,310
Prilagodbe za:			
Umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	8	2,493	3,646
Neto promjenu umanjena vrijednosti zajmova i potraživanja	7	-44,365	33,988
Kapitalizirane kamate od zajmova i potraživanja	7	-7,183	-13,262
Promjene obračunane kamate i amortiziranih troškova za zajmove i potraživanja		-5,843	1,594
Neto promjena u rezervacijama za dana jamstva	13	625	-
Promjene obračunane kamate i amortiziranih troškova za financijsku imovinu koja se drži do dospjeća	10	-1,126	12
Promjene odgođenih prihoda		-3,042	-1,985
Učinak tečajnih razlika na zajmove	7	-35,025	-73,447
Učinak tečajnih razlika na financijsku imovinu raspoloživu za prodaju		-5,125	-9,385
Učinak tečajnih razlika na čuvanu gotovinu		-1,106	-12,216
Gubitak od poslovanja prije promjena imovine i obveza poslovanja		-15,360	-74,365
Isplate zajmova	7	-528,376	-282,784
Otplate zajmova	7	351,468	205,772
Promjene obračunane kamate na novac i novčane ekvivalente	5	2	4
Promjene fer vrijednosti izvedenica		10,361	-6,276
Povećanje financijske imovine koja se drži do dospjeća	10	-1,159,704	-1,545,550
Dospjeće financijske imovine koja se drži do dospjeća	10	1,219,953	1,417,005
Povećanje financijske imovine raspoložive za prodaju	8	-153,986	-67,449
Otplate/prodaja financijske imovine raspoložive za prodaju	8	37,978	64,791
(Povećanje)/smanjenje ostale imovine		-318	5,495
Povećanje/(smanjenje) ostalih obveza		182	-227
Povećanje iznosa obveza prema Europskoj investicijskoj banci		423	4,668
Neto novčani tokovi upotrijebljeni u poslovanju		-237,377	-278,916
AKTIVNOSTI FINANCIRANJA			
Doprinosi od država članica	16	133,605	100,000
Iznosi primljeni od država članica u pogledu subvencija za kamatne stope i tehničku pomoć		30,000	92,590
Iznosi plaćeni u ime država članica u pogledu subvencija za kamatne stope i tehničku pomoć		-15,510	-22,290
Neto novčani tokovi od aktivnosti financiranja		148,095	170,300
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		-89,282	-108,616
Sažeti izvještaj o novčanim tokovima:			
Novac i novčani ekvivalenti na početku financijske godine		448,998	545,398
Neto novac od:			
poslovanja		-237,377	-278,916
aktivnosti financiranja		148,095	170,300
Učinak promjene deviznog tečaja na novac i novčane ekvivalente		1,106	12,216
Novac i novčani ekvivalenti na kraju financijske godine		360,822	448,998
Novac i novčane ekvivalente čine:			
Gotovina u blagajni	5	51,462	71,405
Oročeni depoziti (osim obračunanih kamata)		259,342	290,576
Komercijalni zapisi	5	50,018	87,017
		360,822	448,998

Bilješke uz financijske izvještaje na dan 31. prosinca 2016.

1. Opće informacije

Investicijski instrument („Instrument“) uspostavljen je u okviru Sporazuma iz Cotonoua („Sporazum“) o suradnji i razvojnoj pomoći između afričkih, karipskih i pacifičkih država („države AKP-a“) i Europske unije i njezinih država članica od 23. lipnja 2000., koji je revidiran 25. lipnja 2005. i 22. lipnja 2010.

Instrument nije zaseban pravni subjekt, a Europska investicijska banka („EIB“) upravlja doprinosima u ime država članica („donatori“) u skladu s odredbama Sporazuma i djeluje kao upravitelj Instrumenta.

Financiranje u okviru Sporazuma osigurava se iz proračuna država članica EU-a. Države članice pridonose iznosima dodijeljenima za financiranje Instrumenta pomoći ulaganju te bespovratnim sredstvima za financiranje subvencija na kamate kako je predviđeno u višegodišnjim financijskim okvirima (Prvi financijski protokol, kojim je obuhvaćeno razdoblje 2000. – 2007. i koji se naziva 9. Europski razvojni fond (ERF), Drugi financijski protokol, kojim je obuhvaćeno razdoblje 2008. – 2013. i koji se naziva 10. ERF i Treći financijski protokol, kojim je obuhvaćeno razdoblje od 2014. – 2020. i koji se naziva 11. ERF). EIB-u je povjereno upravljanje sljedećim:

- Instrumentom pomoći ulaganju, obnovljivim fondom rizičnog kapitala u iznosu od 3 685,5 milijuna EUR usmjerenim na poticanje ulaganja u privatni sektor u državama AKP-a, od čega je 48,5 milijuna EUR dodijeljeno prekomorskim zemljama i područjima („PZP“),
- bespovratnim sredstvima za financiranje subvencija za kamate u vrijednosti od najviše 1 220,85 milijuna EUR za države AKP-a i najviše 8,5 milijuna EUR za PZP-ove. Najviše 15 % tih subvencija može se upotrijebiti za financiranje tehničke pomoći povezane s projektima.

Ovim financijskim izvještajima obuhvaćeno je razdoblje od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2016.

Na prijedlog Upravnog odbora EIB-a uprava EIB-a donijela je 9. ožujka 2017. financijske izvještaje te 25. travnja 2017. odobrila njihovo podnošenje Vijeću guvernera na odobrenje.

2. Bitne računovodstvene politike

2.1. Osnova za izradu – Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji Instrumenta izrađeni su u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) kako ih je donijela Europska unija.

2.2. Bitne računovodstvene prosudbe i procjene

Pri izradi financijskih izvještaja potrebno je koristiti se računovodstvenim procjenama. Uprava Europske investicijske banke pri primjeni računovodstvenih politika Investicijskog instrumenta mora nepristrano prosuđivati. Zahtjevnija područja ili ona područja u kojima su potrebne složene prosudbe odnosno područja u kojima su pretpostavke i procjene bitne za financijske izvještaje objavljuju se kasnije u tekstu.

Najznačajniji primjeri u kojima je potrebno donositi prosudbe i procjene su sljedeći:

▪ Mjerenje fer vrijednosti financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama ili kotacijama burzovnih cijena. Ako se fer vrijednost ne može odrediti iz aktivnih tržišta, utvrđuje se nizom metoda procjene u kojima se upotrebljavaju matematički modeli. Ulazni podaci za te modele preuzimaju se s dostupnih tržišta, ali kada to nije moguće, pri utvrđivanju fer vrijednosti potrebno je u određenoj mjeri donositi prosudbe. Procjene se kategoriziraju u različite razine u hijerarhiji fer vrijednosti koja se temelji na podacima korištenima u metodama procjene opisanima i objavljenima u bilješkama 2.4.3. i 4.

Te metode procjene mogu uključivati neto sadašnju vrijednost i modele diskontiranih novčanih tokova, usporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje cijene na tržištu, model *Black-Scholes* i model polinomnog određivanja cijena opcija te druge metode procjene. Pretpostavke i podaci koji se upotrebljavaju u metodama procjene uključuju referentne kamatne stope, kreditne marže koje se upotrebljavaju u procjenjivanju diskontnih stopa, cijene obveznica i dionica, devizne tečajeve, kapital i cijenu kapitala te očekivanu volatilitet cijena i korelacija.

Cilj je metoda procjene postići mjerenje fer vrijednosti koje odražava cijenu koja bi bila postignuta pri prodaji imovine ili plaćena pri prijenosu

obveze u uobičajenoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja.

U okviru Instrumenta upotrebljavaju se općepriznati modeli procjene za utvrđivanje fer vrijednosti uobičajenih i nešto jednostavnijih financijskih instrumenata poput kamatne stope i valutne razmjene koje se koriste samo tržišnim podacima koji se mogu promatrati na tržištu i zahtijevaju ograničenu prosudbu i procjenu uprave. Cijene i modeli ulaznih podataka prisutni na tržištu obično su dostupni na tržištu izlistanih dužničkih vrijednosnih papira i dionica, izvedenica kojima se trguje na burzi i jednostavnih OTC izvedenica poput kamatnih ugovora o razmjeni. Dostupnost tržišnih cijena i modela ulaznih podataka prisutnih na tržištu smanjuje potrebu za prosudbom i procjenom uprave kao i nesigurnost koja se povezuje s određivanjem fer vrijednosti. Dostupnost tržišnih cijena i ulaznih podataka prisutnih na tržištu varira ovisno o proizvodima i tržištima i sklona je promjenama uslijed posebnih događaja i općih uvjeta koji vladaju na financijskim tržištima.

Za složenije instrumente, Instrument se koristi vlastitim modelima procjene koji su razvijeni iz priznatih modela procjene. Neki ili svi bitni ulazni podaci za te modele ne moraju biti vidljivi na tržištu, a izvode se iz tržišnih cijena ili stopa ili se procjenjuju na temelju pretpostavki. Primjeri instrumenata koji uključuju značajne ulazne podatke koji se ne mogu iščitati s tržišta obuhvaćaju određena zajmove i jamstva za koje ne postoji aktivno tržište. Modeli procjene koji uključuju značajne ulazne podatke koji se ne mogu iščitati s tržišta zahtijevaju viši stupanj prosudbe i procjene uprave u utvrđivanju fer vrijednosti. Prosudba i procjena uprave obično su potrebni za odabir odgovarajuće metode procjene, utvrđivanje očekivanih budućih novčanih tokova na financijskom instrumentu koji se procjenjuje, utvrđivanje vjerojatnosti od neispunjavanja obveza i prijevremene uplate druge ugovorne strane i odabir odgovarajućih diskontiranih stopa.

U okviru Instrumenta uspostavljen je okvir za kontrolu mjerenja fer vrijednosti. Taj okvir obuhvaća funkcije EIB-a za upravljanje rizikom i upravljanje tržišnim podacima. Te su funkcije neovisne od dijelova poslovanja povezanih s klijentima i odgovorne su za provjeru bitnih mjerenja fer vrijednosti. Posebne kontrole obuhvaćaju:

- provjeru određivanja cijena koje je moguće utvrditi,
- postupak ponovnog pregleda i odobravanja novih modela procjene i izmjena postojećih modela,
- kalibraciju i retroaktivno testiranje modela u odnosu na tržišne transakcije,
- analizu i proučavanje bitnih kretanja procjena,
- pregled bitnih ulaznih podataka koji se ne mogu utvrditi i korekcija procjena.

Ako se za mjerenje fer vrijednosti upotrebljavaju podaci trećih strana poput kotacija tržišnih posrednika ili servisa za određivanje cijena, u okviru Instrumenta provjerava se ispunjuju li takve procjene zahtjeve Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja. To uključuje sljedeće:

- utvrđivanje je li kotacija tržišnog posrednika ili cijena servisa za određivanje cijena odgovarajuća,
- ocjenjivanje jesu li određena kotacija tržišnog posrednika ili servis za određivanje cijena pouzdani,
- Utvrđivanje na koji je način određena fer vrijednost i odražava li ona stvarne tržišne transakcije;
- Kada se za mjerenje fer vrijednosti upotrebljavaju cijene za slične instrumente, utvrđivanje kako su te cijene korigirane da bi odrazile obilježja instrumenta koji se mjeri.

▪ Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja

Zajmovi i potraživanja u okviru Instrumenta analiziraju se za svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo treba li u izvještaj o dobiti ili gubitku i drugim sveobuhvatnim prihodima uključiti rezervacije za umanjenje vrijednosti. To se posebno odnosi na Europsku investicijsku banku, koja pri određivanju iznosa potrebne rezervacije treba donijeti prosudbu o iznosu i dinamici budućih novčanih tokova. Takve se procjene temelje na pretpostavkama o brojnim čimbenicima pa se konkretni rezultati mogu razlikovati, što rezultira promjenama rezervacija. Uz posebne rezervacije za pojedinačne važne zajmove i potraživanja, u okviru Instrumenta moguće je uknjižiti i zajedničku rezervaciju za umanjenje vrijednosti zbog izloženosti za koje nije pojedinačno utvrđeno da im je vrijednost umanjena i koje nose veći rizik neplaćanja od izvorno utvrđenoga.

U načelu se smatra da je zajmu umanjena vrijednost kada isplata kamata i glavnice kasne najmanje 90 ili više dana od dospijea, a uprava Europske investicijske banke istovremeno smatra da postoji objektivni pokazatelj umanjenja vrijednosti.

▪ Rezervacije za financijska jamstva

Jamstveni ugovori u okviru Instrumenta analiziraju se za svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo treba li u izvještaj o dobiti ili gubitku i drugim sveobuhvatnim prihodima iskazati rezervacije. Za određivanje rezerve potrebna je posebna prosudba pri procjeni i pretpostavkama o brojnim čimbenicima, npr.:

- iznos i dinamika budućih novčanih tokova,
- razine korištenja jamstava
- diskontne stope primijenjene na procijenjene novčane tokove.

▪ Vrednovanje vlasničkih ulaganja raspoloživih za prodaju koja ne kotiraju na burzi

Vrednovanje vlasničkih ulaganja raspoloživih za prodaju koja ne kotiraju na burzi obično se temelji na jednom od sljedećih kriterija:

- nedavne transakcije izvršene pod tržišnim uvjetima,
- sadašnja fer vrijednost drugog, u osnovi jednakog instrumenta;
- očekivani novčani tokovi diskontirani po trenutnačno primjenjivim stopama za instrumente sa sličnim uvjetima i karakteristikama rizika,
- metoda ispravka neto imovine ili
- drugi modeli vrednovanja.

Kako bi se utvrdili novčani tokovi i diskontne stope za vlasnička ulaganja raspoloživa za prodaju koja ne kotiraju na burzi potrebna je opsežna procjena. U okviru Instrumenta metode vrednovanja periodično se usmjeravaju i ispituje im se valjanost upotrebom cijena iz dostupnih tekućih tržišnih transakcija za isti instrument ili na temelju drugih dostupnih tržišnih podataka.

▪ Umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju

U okviru Instrumenta smatra se da je vrijednost vlasničkih ulaganja raspoloživih za prodaju umanjena ako postoji znatan ili dugotrajan pad fer vrijednosti ispod njihova troška nabave ili ako postoji drugi objektivni dokaz umanjenja vrijednosti. Definiranje termina „znatan” ili „dugotrajan” zahtijeva prosudbu. U okviru Instrumenta „znatnim” se općenito smatra vrijednost od 30 % ili veća, a „dugotrajnim” razdoblje dulje od 12 mjeseci. U okviru Instrumenta vrednuju se i ostali čimbenici, primjerice uobičajena volatilitnost cijena dionica za dionice koje kotiraju na burzi, budući novčani tokovi i diskontni čimbenici za dionice koje ne kotiraju na burzi.

▪ Konsolidacija subjekata u kojima Instrument ima interese

Instrument je donio znatne prosudbe da ne kontrolira niti jedan subjekt u kojem ima interese. Razlog za to jest činjenica da u takvim subjektima isključivu odgovornost za upravljanje i kontrolu aktivnosti i pitanja partnerstva snose glavni partner ili upravitelj fonda ili upravni odbor te oni imaju ovlasti za izvršavanje svih radnji nužnih za ostvarivanje svrhe i ciljeva partnerstva u skladu s ulaganjima i smjernicama politike.

2.3. Promjena računovodstvenih politika

Osim promjena navedenih u nastavku, u okviru Instrumenta za sva razdoblja prikazana u ovim financijskim izvještajima dosljedno se primjenjuju računovodstvene politike utvrđene u bilješci 2.4. Instrument je donio sljedeće nove standarde i izmjene standarda.

Doneseni standardi

Prilikom izrade ovih financijskih izvještaja doneseni su sljedeći standardi, izmjene standarda i tumačenja:

- Izmjene MRS-a 1 Presentiranje financijskih izvještaja – Inicijativa o objavljivanju;
- Godišnja poboljšanja MSFI-jeva, ciklus 2012. – 2014. – razni standardi.

Te izmjene nisu imale značajan učinak na financijski izvještaj Instrumenta.

Izdani standardi koji još nisu na snazi

Sljedeći standardi, izmjene standarda i tumačenja vrijede za godišnja razdoblja koja počinju nakon 1. siječnja 2016. i nisu primijenjeni u izradi ovih financijskih izvještaja. Oni koji bi mogli biti relevantni za Instrument navedeni su u nastavku.

MSFI 9 *Financijski instrumenti*

Posljednji dio ovog standarda izdan je 24. srpnja 2014. i njime je zamijenjena postojeća smjernica u IAS-u 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje. U MSFI-ju 9 razmatraju se klasifikacija, mjerenje i prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza, uvodi se novi model očekivanih kreditnih gubitka za umanjene vrijednosti financijske imovine i uvode nova pravila o računovodstvu zaštite.

MSFI 9 sadržava novi pristup klasifikaciji i mjerenju za financijsku imovinu koji odražava poslovni model u kojem se upravlja imovinom i karakteristike novčanog toka imovine. MSFI 9 sadržava tri osnovne kategorije klasifikacije financijske imovine: mjerene po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka. Standardom se uklanjaju postojeće kategorije MRS-a 39 držanje do dospelja, krediti i potraživanja i raspoloživa za prodaju. Na temelju MSFI-ja 9 ugrađeni derivati u ugovorima

u kojima je domaćin financijska imovina u opsegu standarda ne trebaju se dijeliti. Umjesto toga, hibridni financijski instrument u cijelosti procjenjuje se za klasifikaciju.

MSFI 9 uglavnom zadržava postojeće zahtjeve iz MRS-a 39 za klasifikaciju financijskih obveza. Međutim, na temelju MRS-a 39 sve promjene po fer vrijednosti obveza koje su određene kao fer vrijednost kroz dobit ili gubitak priznaju se u računu dobiti ili gubitka, dok se u MSFI-ju 9 te promjene po fer vrijednosti općenito prikazuju kako slijedi:

- iznos promjene po fer vrijednosti koji se može pripisati promjenama kreditnog rizika obveze prikazan je u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i
- preostali iznos promjene po fer vrijednosti prikazan je u računu dobiti ili gubitka.

MSFI 9 zamjenjuje model „nastalih gubitaka” iz MRS-a 39 s modelom usmjerenim na budućnost „očekivanih kreditnih gubitaka”. To će zahtijevati znatnu prosudbu toga kako izmjene gospodarskih čimbenika utječu na očekivane kreditne gubitke, što će se utvrditi na osnovi vjerojatnosti. Novi model umanjenja vrijednosti primjenjivat će se na financijsku imovinu mjerenu po amortiziranom trošku ili FVOCI, osim za ulaganja u vlasničke instrumente, i na ugovornu imovinu.

Na temelju MSFI-ja 9, rezervacije za gubitke mjerit će se po jednoj od sljedećih osnova:

- očekivanih kreditnih gubitaka u dvanaestomjesečnom razdoblju To su očekivani kreditni gubici koji proizlaze iz mogućih neispunjava obveza u razdoblju od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja; i
- očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja instrumenta. To su očekivani kreditni gubici koji su posljedica svih mogućih neispunjenja obveza tijekom očekivanog trajanja financijskog instrumenta.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka u cijelom razdoblju trajanja primjenjuje se ako se kreditni rizik financijske imovine na datum izvještavanja znatno povećao od početnog priznavanja, a mjerenje 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka primjenjuje se ako se nije povećao. Subjekt može odlučiti da se kreditni rizik financijske imovine nije znatno povećao ako imovina na datum izvještavanja ima nizak kreditni rizik.

Budući da Instrument još nije proveo detaljnu ocjenu metodologija za umanjenje koje će se upotrebljavati u skladu s MSFI-jem 9, može se dogoditi da će doći do ranijeg priznavanja kreditnih gubitaka s većom nestabilnošću.

MSFI 9 će zahtijevati opsežna nova objavljivanja, posebno o kreditnom riziku i očekivanim kreditnim gubicima. Preliminarna ocjena koju je proveo Instrument uključivala je analizu kako bi se utvrdili nedostaci podataka o sadašnjim procesima te Instrument planira provesti promjene sustava i kontrole za koje vjeruje da su potrebne da se dobiju traženi podaci.

EU je 22. studenoga 2016. potvrdio MSFI 9 koji stupa na snagu za godišnja izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2018. ili nakon tog datuma, a dopuštena je i ranija primjena. Instrument ne namjerava donijeti standard ranije od njegova datuma stupanja na snagu.

Instrument trenutačno provodi detaljnu ocjenu utjecaja koji proizlazi iz primjene MSFI-ja 9.

MSFI 15 Prihodi na temelju ugovora s kupcima

MSFI-jem 15 utvrđuje se sveobuhvatni okvir za utvrđivanje hoće li se prihodi priznati te koliko prihoda će se priznati i kada. Njime se zamjenjuju postojeće smjernice o priznavanju prihoda, uključujući IAS 18 Prihodi, IAS 11 Ugovori o gradnji i IFRIC 13 Programi vjernosti kupaca. EU je 22. rujna 2016. potvrdio MSFI 15 i on se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2018. ili nakon tog datuma, a dopuštena je i ranija primjena. Instrumentom još nije utvrđen razmjer učinka ovog standarda.

Izmjene MRS-a 7 „Izvještaji o novčanim tokovima” – Inicijativa o objavljivanju

Izmjenama se zahtijevaju objave na temelju kojih korisnici financijskih izvještaja mogu ocijeniti promjene u obvezama koje proizlaze iz financijskih aktivnosti, uključujući i promjene koje proizlaze iz novčanih tokova i nenovčane promjene. Izmjene se primjenjuju na godišnja izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2017. ili nakon tog datuma, a dopuštena je i ranija primjena. Očekuje se da će EU potvrditi izmjene do kraja godine. Instrument ne planira rano donijeti taj standard i ne očekuje da će izazvati bilo kakav bitan utjecaj na financijske izvještaje Instrumenta.

2.4. Sažetak bitnih računovodstvenih politika

U izvještaju o financijskom stanju imovina i obveze navode se redoslijedom od najlikvidnijih do najnelikvidnijih i ne postoji razlikovanje kratkotrajne i dugotrajne imovine.

2.4.1. Pretvaranje stranih valuta

Za prikazivanje financijskih izvještaja u okviru Instrumenta upotrebljava se euro (EUR), koji je i funkcionalna valuta. Osim ako je drugačije navedeno, financijski podaci iskazani u eurima zaokruženi su na najbližu tisućicu.

Transakcije u stranim valutama pretvaraju se na temelju deviznih tečajeva koji se primjenjuju na dan transakcije.

Novčana imovina i obveze iskazane u drugim valutama pretvaraju se u eure na temelju deviznih tečajeva koji se primjenjuju na datum izvještaja o financijskom stanju. Dobitak ili gubitak nastao takvim pretvaranjem unosi se u izvještaj o dobiti ili gubitku i sveobuhvatnim prihodima.

Nenovčane stavke koje se izražavaju kao povijesni trošak u stranoj valuti pretvaraju se na temelju deviznih tečajeva koji su se primjenjivali na dan početnih transakcija. Nenovčane stavke koje se izražavaju kao fer vrijednost u stranoj valuti pretvaraju se s pomoću deviznih tečajeva koji su se primjenjivali na dan kada je fer vrijednost utvrđena.

Tečajne razlike nastale pri namiri transakcija prema tečajevima različitim od onih koji su se primjenjivali na dan transakcije te neostvarene tečajne razlike na temelju nepodmirene novčane imovine i obveza u stranoj valuti iskazuju se u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima.

Dijelovi izvještaja o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima pretvaraju se u eure na temelju deviznih tečajeva koji su se primjenjivali na datum transakcije.

2.4.2. Novac i novčani ekvivalenti

U okviru Instrumenta novac i novčani ekvivalenti definiraju se kao tekući računi, kratkoročni depoziti ili komercijalni zapisi s izvornim dospjećem od tri mjeseca ili kraćim.

2.4.3. Financijska imovina osim izvedenica

Financijska imovina iskazuje se na temelju datuma namire.

▪ Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost je cijena koja bi bila postignuta pri prodaji imovine ili plaćena pri prijenosu obveze u uobičajenoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja na glavnom tržištu, ili ako to nije moguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Instrument ima pristup na taj datum.

Kada je to primjenjivo, Europska investicijska banka u ime Instrumenta mjeri fer vrijednost instrumenta upotrebom kotirane cijene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra aktivnim ukoliko se transakcije vezane za imovinu ili obveze obavljaju dovoljno učestalo i u dovoljnom volumenu kako bi bilo moguće osigurati stalne informacije o cijenama.

Ako se fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza iskazanih u izvještaju o financijskom stanju ne može odrediti iz aktivnih tržišta, utvrđuje se nizom metoda procjene u kojima se upotrebljavaju matematički modeli. Ulazni podaci za te modele preuzimaju se s dostupnih tržišta, ali kada to nije moguće, pri utvrđivanju fer vrijednosti potrebno je u određenoj mjeri donositi prosudbe. Odabrana metoda procjene sadržava sve čimbenike koje bi tržišni sudionici uzeli u obzir pri određivanju cijene transakcije.

Europska investicijska banka mjeri fer vrijednosti upotrebom sljedeće hijerarhije fer vrijednosti, koja odražava važnost ulaznih podataka koji se upotrebljavaju u mjerenju:

- Razina 1.: ulazni podaci u obliku kotiranih (nekorigiranih) cijena na aktivnim tržištima za identične instrumente kojima Instrument ima pristup.
- Razina 2.: ulazni podaci, osim kotiranih cijena uključenih u razinu 1., koji su vidljivi na tržištu bilo izravno (tj. kao cijene) ili neizravno (tj. izvedeni iz cijena). Ova kategorija obuhvaća instrumente koji se vrednuju upotrebom kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima za slične instrumente, kotiranih cijena za identične ili slične instrumente na tržištima koja se smatraju manje aktivnima ili drugih metoda procjene u kojima su svi bitni ulazni podaci izravno ili neizravno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Razina 3.: ulazni podaci koji nisu vidljivi. Ova kategorija obuhvaća sve instrumente kod kojih metoda procjene uključuje ulazne podatke koji se ne temelje na vidljivim podacima, a ti podaci koji nisu vidljivi imaju značajan utjecaj na procjenu instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na temelju kotiranih cijena za slične instrumente kod kojih se zahtijevaju značajne prilagodbe ili pretpostavke koje nisu vidljive kako bi se odrazile razlike među instrumentima.

U okviru Instrumenta priznaju se prijelazi između razina hijerarhije fer vrijednosti od kraja izvještajnog razdoblja tijekom kojeg je došlo do promjene.

▪ Financijska imovina koja se drži do dospjeća

Financijska imovina koja se drži do dospelja obuhvaća obveznice koje kotiraju na burzi koje se namjerava držati do dospelja i komercijalne zapise s izvornim dospeljem dužim od tri mjeseca.

Te se obveznice i komercijalni zapisi početno knjiže po fer vrijednosti uvećanoj za sve transakcijske troškove koji im se mogu izravno pripisati. Razlika između početne cijene i otkupne vrijednosti amortizira se u skladu s metodom efektivne kamatne stope tijekom preostalog razdoblja do dospelja obveznice.

U okviru Instrumenta na svaki se datum bilance stanja procjenjuje postoje li objektivni dokazi umanjenja vrijednosti financijske imovine ili skupine financijske imovine. Smatra se da je vrijednost financijske imovine ili skupine financijske imovine umanjena ako i isključivo ako postoje objektivni dokazi o umanjenju, što je posljedica najmanje jednog događaja koji se dogodio nakon početnog priznavanja imovine („događaj povezan s gubitkom“), a taj događaj ili događaji povezani s gubitkom utječu na procijenjene buduće novčane tokove od financijske imovine ili skupine financijske imovine koje je moguće pouzdano procijeniti. Gubitak od umanjenja vrijednosti iskazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku, a iznos gubitka utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi Instrumenta.

▪ Zajmovi

Zajmovi koji se daju iz Instrumenta iskazuju se u imovini Instrumenta kada se zajmoprimcima isplati gotovina. Početno se knjiže po trošku ulaganja (neto isplaćeni iznosi), što predstavlja fer vrijednost novca za dani zajam, uključujući sve transakcijske troškove, a zatim se mjere prema amortiziranom trošku postupkom stvarnog prinosa umanjenog za rezervacije zbog umanjenja vrijednosti ili nemogućnosti naplate.

▪ Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju imovina je označena kao takva ili imovina koju nije moguće klasificirati kao označenu po fer vrijednosti kroz račun dobitka ili gubitka, imovina koja se drži do dospelja ili zajmovi i potraživanja. Uključuje izravna vlasnička ulaganja i ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala i početno se knjiži po fer vrijednosti uvećano za troškove transakcije.

Nakon početnog mjerenja financijska imovina raspoloživa za prodaju iskazuje se po fer vrijednosti. Sljedeće podatke za mjerenje fer vrijednosti vlasničkih ulaganja nije moguće dobiti iz aktivnih tržišta:

a. Fondovi poduzetničkog kapitala

Fer vrijednost svakog fonda poduzetničkog kapitala temelji se na najnovijim dostupnim podacima o neto vrijednosti imovine koje je predmetni fond objavio, pod uvjetom da je vrijednost izračunana na temelju međunarodnih smjernica za vrednovanje za koje je potvrđena usklađenost s MSFI-jem (primjerice, Međunarodne smjernice za vrednovanje vlasničkog kapitala i poduzetničkog kapitala, Smjernice IPEV, kako ih je objavila Europska udruga za poduzetnički kapital). Ako postoje pitanja koja utječu na vrednovanje, u okviru Instrumenta mogu se prilagoditi podaci o neto vrijednosti imovine koje je predmetni fond objavio.

b. Izravna vlasnička ulaganja

Fer vrijednost ulaganja temelji se na najnovijim dostupnim financijskim izvještajima, a ako je to moguće, upotrebljava se isti model koji je upotrijebljen pri stjecanju udjela.

Neostvorena dobit ili gubici u vezi s fondovima poduzetničkog kapitala i izravnim vlasničkim ulaganjima iskazuju se u sredstvima davatelja sve do prodaje, naplate ili eliminacije takvih ulaganja ili dok se ne utvrdi da je tim ulaganjima umanjena vrijednost. Ako se utvrdi da je ulaganju raspoloživom za prodaju umanjena vrijednost, kumulativna neostvorena dobit ili gubitak prethodno iskazani u vlasničkom kapitalu prenose se u izvještaj o dobiti ili gubitku i drugim sveobuhvatnim prihodima.

Fer vrijednost ulaganja koja ne kotiraju na burzi utvrđuje se primjenom prihvaćenih metoda vrednovanja (npr. ispravak neto imovine, diskontirani novčani tok ili višekratnik). Ta se ulaganja iskazuju po trošku nabave kada im se ne može odrediti fer vrijednost. Potrebno je napomenuti da se u prve dvije godine ulaganja iskazuju po trošku nabave.

Udjeli koje je stekao Instrument obično predstavljaju ulaganja u fondove vlasničkog ili poduzetničkog kapitala. U skladu s praksom u tom sektoru, kapital za takva ulaganja općenito upisuje veći broj ulagača, a ni jedan od njih ne može samostalno utjecati na svakodnevno poslovanje i ulagačku djelatnost tog fonda. U skladu s time, bez obzira na moguće sudjelovanje u upravljačkom tijelu određenog fonda, ulagači u načelu ne stječu prava na temelju kojih bi mogli utjecati na svakodnevno poslovanje dotičnog fonda. Osim toga, pojedinačni ulagači u fondove vlasničkog ili poduzetničkog kapitala ne određuju poslovnu politiku fonda, primjerice politiku raspodjele dividendi ili drugih vrsta raspodjela. Te odluke u pravilu donosi uprava fonda na temelju sporazuma dioničara u kojem su utvrđena prava i obveze uprave i svih dioničara dotičnog fonda. Sporazumom dioničara općenito se sprečavaju i dvostrane značajne transakcije između fonda i pojedinačnih ulagača te njihov utjecaj na zamjenu rukovodećeg osoblja ili povlašten pristup bitnim tehničkim informacijama. Ulaganja u okviru Instrumenta provode se u skladu s navedenom praksom u tom sektoru, čime se osigurava da Instrument ta ulaganja ne nadzire i nad njima nema nikakav znatan utjecaj u smislu MSFI-ja 10 i IAS-a 28, uključujući ona ulaganja u kojima Instrument drži više od 20 % glasačkih prava.

▪ Jamstva

Ugovori o financijskom jamstvu ugovori su prema kojima je Instrument dužan izvršiti određena plaćanja kako bi imatelju nadoknadio gubitak koji je nastao zbog toga što određeni dužnik nije izvršio plaćanje po dospijeću u skladu s uvjetima dužničkog instrumenta.

Na temelju postojećih pravila, ta jamstva nisu u skladu s definicijom ugovora o osiguranju (MSFI 4 Ugovori o osiguranju) i obračunavaju se na temelju MSFI-ja 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje, ili kao „Izvedenice” ili kao „Financijska jamstva”, ovisno o njihovim svojstvima i karakteristikama, kako su definirani MRS-om 39.

Računovodstvena politika za izvedenice objavljena je u bilješci 2.4.5.

Pri početnom priznavanju financijska jamstva priznaju se po fer vrijednosti koja odgovara neto sadašnjoj vrijednosti očekivanih priljeva premija i početnog očekivanog gubitka. Taj se izračun provodi na dan početka svake transakcije i iskazuje u izvještaju o financijskom stanju kao „financijska jamstva” u unosima „ostala imovina” i „ostale obveze”.

Nakon početnog priznavanja, obveze Instrumenta u okviru tih jamstava mjere se kao veće od sljedećih vrijednosti:

- početno priznatog iznosa umanjenog, po potrebi, za kumulativnu amortizaciju priznatu u skladu s MRS 18 Prihodi i
- najbolje procjene rashoda potrebnih za podmirivanje svih tekućih financijskih obveza koje proizlaze kao posljedica jamstva, u skladu s MRS-om 37 Rezervacije, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina.

Najbolja procjena rashoda utvrđuje se u skladu s MRS-om 37. Rezervacije za financijska jamstva odgovaraju trošku podmirenja obveze, koji je očekivani gubitak, procijenjen na temelju svih relevantnih čimbenika i informacija koji postoje na datum izvještaja o financijskom stanju.

Kad se prestane priznavati operacija financijskog jamstva koja se mjeri u skladu s MRS-om 39, i kad se tretira u skladu s MRS-om 37, njezina vrijednost koja je prethodno knjižena u okviru „drugih obveza”, prenosi se pod naslov „rezervacije za dana jamstva” u izvještaju o financijskom stanju.

Rezervacija za financijska jamstva (kako je mjerena po MRS-u 37) priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku i drugom sveobuhvatnom prihodu pod naslovom „Promjene rezervacija za jamstva, bez tereta”.

Primljena premija priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku i drugom sveobuhvatnom prihodu pod naslovom „Prihodi od naknada i provizija” na temelju amortizacijskog plana u skladu s MRS-om 18 u razdoblju trajanja financijskog jamstva.

Osim toga, kada se potpiše sporazum o jamstvu, on se iskazuje kao nepredviđena obveza Instrumenta, a kada se jamstvo iskoristi, ono postaje preuzetom obvezom Instrumenta.

2.4.4. Umanjenje vrijednosti financijske imovine

U okviru Instrumenta na svaki datum izvještaja o financijskom stanju procjenjuje se postoje li objektivni dokazi umanjenja vrijednosti financijske imovine. Smatra se da je vrijednost financijske imovine ili skupine financijske imovine umanjena ako i isključivo ako postoje objektivni dokazi o umanjenju, što je posljedica najmanje jednog događaja koji je nastao nakon početnog priznavanja („događaj povezan s gubitkom”), a taj događaj povezan s gubitkom utječe na procijenjene buduće novčane tokove od financijske imovine ili skupine financijske imovine koje je moguće pouzdano procijeniti. Dokazi umanjenja vrijednosti mogu biti pokazatelji da se zajmoprimac ili skupina zajmoprimaca nalaze u znatnim financijskim poteškoćama, ne ispunjuju obveze ili krše odredbe o plaćanju kamata ili glavnice, vjerojatnost da će se nad njima pokrenuti stečajni postupak ili druga vrsta financijskog restrukturiranja te bitni podaci o postojanju mjerljivog smanjenja procijenjenih budućih novčanih tokova, poput promjena u zaostalim plaćanjima ili gospodarski uvjeti koji su povezani s neispunjavanjem obveza.

Umanjenje vrijednosti zajmova nepodmirenih na kraju financijske godine i iskazanih po amortiziranom trošku mjeri se uz predočenje objektivnih dokaza rizika nenaplativosti svih iznosa ili dijela iznosa u skladu s izvornim ugovornim odredbama ili jednakom vrijednosti. Ako postoje objektivni dokazi da je zbog umanjenja vrijednosti nastao gubitak, iznos gubitka utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova. Knjigovodstvena vrijednost imovine smanjuje se upotrebom računa rezervacija, a iznos gubitka iskazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima. Prihodi od kamata i dalje se obračunavaju na smanjenu knjigovodstvenu vrijednost temeljenu na efektivnoj kamatnoj stopi imovine. Zajmovi i pripadajuće rezervacije otpisuju se kada nema nikakvih realnih izgleda za buduću naplatu. Ako se u sljedećoj godini iznos procijenjenih gubitaka zbog umanjenja vrijednosti poveća ili smanji zbog događaja koji je uslijedio nakon što je utvrđeno umanjenje vrijednosti, prethodno utvrđeni gubitak zbog umanjenja vrijednosti povećava se ili smanjuje korekcijom računa za rezervacije.

U okviru Instrumenta za svaku pojedinačnu operaciju provode se procjene kreditnog rizika i pritom se ne uzima u obzir skupno umanjenje vrijednosti.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju u okviru Instrumenta procjenjuje se na svaki datum izvještaja o financijskom stanju kako bi se utvrdilo postoje li objektivni dokazi umanjenja vrijednosti ulaganja. Objektivni dokazi uključuju značajni ili dugotrajniji pad fer vrijednosti ulaganja ispod njegova troška nabave. Kada postoje dokazi o umanjenju vrijednosti, kumulativni gubitak (mjeren kao razlika između troška nabave i sadašnje fer vrijednosti umanjene za sve gubitke zbog umanjenja vrijednosti tog ulaganja koji su iskazani u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima) premješta se iz sredstava davatelja i iskazuje u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima. Gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju ne poništavaju se kroz izvještaj o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima; povećanje njihove fer vrijednosti nakon umanjenja vrijednosti iskazuje se izravno u sredstvima davatelja.

U okviru postupka upravljanja rizikom u Europskoj investicijskoj banci provjera radi utvrđivanja umanjenja vrijednosti financijske imovine provodi se najmanje jednom godišnje. Usklađivanja na temelju provjere uključuju izravnane diskonta u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima tijekom vijeka trajanja imovine i sva potrebna usklađivanja u vezi s ponovnom procjenom početnog umanjenja vrijednosti.

2.4.5. Izvedeni financijski instrumenti

Izvedenice uključuju međ valutne ugovore o razmjeni, međ valutne kamatne ugovore o razmjeni, kratkoročne valutne ugovore o razmjeni („FX razmjena“) i kamatne ugovore o razmjeni.

Tijekom uobičajenog poslovanja Instrument može sklopiti ugovore o razmjeni kako bi od rizika zaštitio određene operacije davanja zajmova ili sklopiti valutne termenske ugovore kako bi od rizika zaštitio svoje valutne pozicije u drugim valutama koje nisu euro kojima se aktivno trguje, kako bi poravnao sve gubitke ili dobitke nastale zbog promjena deviznog tečaja.

Instrument ne upotrebljava ni jednu od mogućnosti zaštite rizika predviđenih standardom IAS 39. Sve izvedenice mjere se po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka i iskazuju kao izvedeni financijski instrumenti. Fer vrijednost utvrđuje se prvenstveno iz modela diskontiranih novčanih tokova, modela za određivanje cijena opcija i ponuđenih cijena trećih osoba.

Izvedenice se knjiže po fer vrijednosti i iskazuju kao imovina kada je njihova fer vrijednost pozitivna ili kao obveza kada je njihova fer vrijednost negativna. Promjene fer vrijednosti izvedenih financijskih instrumenata iskazuju se u izvještaju o dobiti i gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima u stavki „Fer vrijednost izvedenih financijskih instrumenata“.

Izvedenice se početno priznaju prema datumu trgovanja.

2.4.6. Doprinosi

Doprinosi država članica iskazuju se kao potraživanja u izvještaju o financijskom stanju na datum odluke Vijeća kojom se utvrđuju financijski doprinosi koje države članice trebaju uplatiti u Instrument.

Doprinosi država članica ispunjuju sljedeće uvjete i stoga se klasificiraju u imovinu:

- prema definiciji iz sporazuma o doprinosima, oni državama članicama daju pravo odlučivanja o načinu korištenja neto imovinom Instrumenta u slučaju likvidacije Instrumenta,
- pripadaju skupini instrumenata koja je podređena svim ostalim skupinama instrumenata,
- svi financijski instrumenti unutar jedne skupine instrumenata koja je podređena svim ostalim skupinama instrumenata imaju jednaka obilježja,
- taj instrument nema nikakva obilježja zbog kojih bi se trebao klasificirati u obveze; i
- ukupni očekivani novčani tokovi koji se mogu pripisati instrumentu tijekom njegova vijeka trajanja uglavnom se temelje na dobitku ili gubitku, promjeni priznate neto imovine ili promjene fer vrijednosti priznate i nepriznate neto imovine Instrumenta tijekom vijeka trajanja instrumenta.

2.4.7. Prihod od kamata na zajmove

Kamate na zajmove koji se daju u okviru Instrumenta knjiže se u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima („Kamate i slični prihodi“) i u izvještaju o financijskom stanju („Zajmovi i potraživanja“) na temelju nastanka poslovnih događaja upotrebom efektivne kamatne stope, tj. stope kojom se procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitci tijekom očekivanog vijeka trajanja zajma točno diskontiraju na neto knjigovodstvenu vrijednost zajma. Nakon što se zbog umanjenja vrijednosti smanji uknjižena vrijednost zajma, prihod od kamata i dalje se iskazuje s pomoću izvorne efektivne kamatne stope koja se primjenjuje na novu knjigovodstvenu vrijednost.

Naknade za raspodjelu sredstava odgađaju se i iskazuju u prihodu primjenom metode efektivne kamate u razdoblju od isplate do otplate povezanog zajma te se prikazuju u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima u okviru kamata i sličnog prihoda.

2.4.8. Subvencije za kamatne stope i tehnička pomoć

U okviru svojeg poslovanja Instrument u ime država članica upravlja subvencijama za kamate i tehničkom pomoći.

Dio doprinosa država članica namijenjen plaćanju subvencija za kamate i tehničke pomoći ne iskazuje se u sredstvima davatelja Instrumenta nego se klasificira u obveze prema trećim osobama. Instrument obavlja isplate krajnjim korisnicima, a zatim smanjuje iznose obveza prema trećim osobama.

Kada se doprinosi namijenjeni subvencijama za kamate i tehničku pomoć ne dodijele u potpunosti, reklasificiraju se kao doprinos u korist Instrumenta.

2.4.9. Prihod od kamata na novac i novčane ekvivalente

Prihod od kamata na novac i novčane ekvivalente iskazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku i o ostalim sveobuhvatnim prihodima Instrumenta na temelju nastanka poslovnih događaja.

2.4.10. Naknade, provizije i dividende

Naknade za pružene usluge tijekom određenog razdoblja iskazuju se kao prihod nakon pružanja tih usluga, dok se naknade za izvršenje određene radnje priznaju kao prihod po izvršenju znatnog akta. Te se naknade prikazuju u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima s prihodima od naknada i provizija.

Dividende za financijsku imovinu raspoloživu za prodaju iskazuju se nakon primitka i prikazuju u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima u okviru neto ostvarene dobiti na financijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

2.5. Oporezivanje

Protokolom o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica, priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, predviđeno je da su imovina, prihodi i ostala imovina institucija Unije oslobođene plaćanja svih izravnih poreza.

3. Upravljanje rizikom

U ovoj bilješci sadržane su informacije o izloženosti Instrumenta kreditnom i financijskom riziku te o njegovu upravljanju kreditnim i financijskim rizikom i nadzoru nad njima, osobito kad je riječ o primarnim rizicima povezanim s upotrebom financijskih instrumenata. To su sljedeći rizici:

- kreditni rizik – rizik od gubitka nastao zbog neispunjavanja obveza komitenta ili druge ugovorne strane, a nastaje pri svim vrstama kreditne izloženosti, uključujući rizik namire;
- rizik likvidnosti – rizik da subjekt neće moći financirati povećanja fonda u obliku imovine i namiriti dospjele obveze bez stvaranja neprihvatljivih gubitaka;
- tržišni rizik – rizik da će promjene tržišnih cijena i stopa, poput kamatnih stopa, cijena kapitala i deviznih tečajeva utjecati na prihode subjekta ili vrijednost njegovih udjela u financijskim instrumentima.

3.1. Ustroj upravljanja rizikom

Europska investicijska banka neprestano prilagođava svoje postupke upravljanja rizikom.

Postupkom upravljanja rizikom u EIB-u neovisno se utvrđuju, procjenjuju, prate i bilježe rizici kojima je Instrument izložen. Unutar okvira u kojem se održava razdvajanje dužnosti upravljanje rizikom neovisno je od operativne jedinice. Na razini EIB-a, glavni direktor za upravljanje rizikom o pitanjima rizika izvještuje nadležnog potpredsjednika za upravljanje rizikom. Potpredsjednik je nadležan za nadzor izvješćivanja o riziku Upravnom odboru i upravi EIB-a.

3.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik potencijalni je gubitak koji bi mogao nastati zbog neispunjavanja obveza komitenta ili druge ugovorne strane, a nastaje pri svim vrstama kreditne izloženosti, uključujući rizik namire.

3.2.1. Politika kreditnog rizika

Pri kreditnoj analizi drugih ugovornih stranki – zajmoprimaca, EIB ocjenjuje kreditni rizik i očekivani gubitak kako bi ga kvantificirao i odredio mu cijenu. EIB je razvio metodologiju unutarnjeg rangiranja (IRM) radi određivanja unutarnjeg rangiranja drugih ugovornih stranki – zajmoprimaca / davatelja jamstava povezanih s kreditima. Metodologija se temelji na sustavu ocjenskih listova prilagođenih svim glavnim vrstama kreditnih drugih ugovornih stranki (npr. poduzeća, banke, javna državna tijela itd.). Uzimajući u obzir i najbolje bankarske prakse i načela dogovorena u okviru Međunarodnog sporazuma o kapitalu iz Basela (Basel II.), sve druge ugovorne stranke koje su značajne za kreditni profil određene transakcije klasificiraju se u kategorije internog rejtinga metodologijom IRM za određenu vrstu drugih ugovornih strana. Svako drugoj ugovornoj stranci dodjeljuje se unutarnja ocjena koja odražava bonitet druge ugovorne stranke u stranoj valuti nakon temeljite analize profila poslovnog i financijskog rizika druge ugovorne stranke i konteksta rizika njezine države.

Za kreditnu procjenu financiranja određenog projekta i ostalih strukturiranih poslova ograničenog opsega primjenjuju se alati za procjenu kreditnog rizika mjerodavni za određeni sektor, koji su uglavnom usredotočeni na dostupnost novčanih tokova i sposobnost servisiranja duga. U te se alate ubrajaju analiza ugovornog okvira projekta, analiza druge ugovorne stranke i simulacije novčanih tokova. Slično postupku za poduzeća i financijske institucije, svakom se projektu dodjeljuje unutarnja ocjena rizika.

Sve unutarnje ocjene prate se tijekom trajanja zajma i povremeno ažuriraju.

Svi nedržavni poslovi (ili poslovi za koje država ne jamči ili nisu asimilirani) podliježu posebnim ograničenjima za razinu transakcije i veličine druge ugovorne stranke. Ograničenja za druge ugovorne stranke utvrđena su na razini konsolidirane izloženosti grupe, prema potrebi. Tim ograničenjima uobičajeno se ograničava npr. opseg vlastitih sredstava drugih ugovornih stranaka.

U cilju smanjenja kreditnog rizika EIB, kad je primjereno i za svaki slučaj posebno, upotrebljava sljedeća kreditna poboljšanja:

- vrijednosni papiri povezani s drugom ugovornom stranom ili projektom (npr. založno pravo na dionicama, založno pravo na imovini, prijenos prava založno pravo na računima) i/ili
- jamstva koja općenito osigurava sponzor financiranog projekta (npr. jamstva za okončanje projekta, jamstva na prvi poziv) ili bankovna jamstva.

Instrument se ne koristi nikakvim kreditnim izvedenicama radi smanjenja kreditnog rizika.

3.2.2. Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir jamstvo ili druge oblike kreditnog poboljšanja

U sljedećoj tablici prikazana je maksimalna izloženost kreditnom riziku za dijelove izvještaja o financijskom stanju, uključujući izvedenice. Maksimalna izloženost prikazana je u bruto iznosima prije učinka poboljšanja kredita ostvarenog upotrebom kolaterala.

Maksimalna izloženost (u tisućama EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
IMOVINA		
Novac i novčani ekvivalenti	360,817	448,995
Izvedeni financijski instrumenti	6,920	311
Zajmovi i potraživanja	1,729,380	1,460,057
Iznosi potraživanja od davatelja	86,395	-
Financijska imovina koja se drži do dospijea	169,398	228,521
Ostala imovina	345	27
Ukupna imovina	2,353,255	2,137,911
IZVANBILANČNE OBVEZE		
Nepredviđene obveze		
– Potpisana, neizdana jamstva	35,337	10,000
Preuzete obveze		
– Neisplaćeni zajmovi	901,899	1,189,564
– Dana jamstva	8,627	798
Ukupne izvanbilančne obveze	945,863	1,200,362
Ukupna kreditna izloženost	3,299,118	3,338,273

3.2.3. Kreditni rizik zajmova i potraživanja

3.2.3.1. Mjerenje kreditnog rizika zajmova i potraživanja

Na sve transakcije davanja zajmova koje se poduzimaju u okviru Instrumenta primjenjuje se sveobuhvatna ocjena rizika i kvantifikacija procjena očekivanog gubitka koji se odražavaju u kreditnoj ocjeni („LG”). Za poslove u okviru programa za financiranje s učinkom (kako je opisano u bilješki 23.), s iznimkom posredničkih zajmova ne vrijede smjernice o kreditnom riziku već se za njih upotrebljavaju drugačiji postupci. Kreditne ocjene utvrđuju se u skladu s općeprihvaćenim kriterijima, a temelje se na kvaliteti zajmoprimca, dospijea zajma, jamstvu i, gdje je to primjereno, davatelju jamstva.

Sustav kreditnog ocjenjivanja obuhvaća metodologije, postupke, baze podataka i informacijske sustave kojima se pruža potpora ocjenjivanju kreditnog rizika u poslovima davanja zajmova i kvantitativnoj procjeni očekivanog gubitka. Tim se sustavom sažeto prikazuje velika količina informacija u cilju izrade relativnog rangiranja kreditnih rizika zajmova. Kreditne ocjene odražavaju sadašnju vrijednost procijenjene razine „očekivanog gubitka”, koji je proizvod vjerojatnosti neispunjavanja obveze glavnih dužnika, izloženosti riziku i težine gubitka u slučaju neispunjavanja obveza. Kreditne ocjene upotrebljavaju se za sljedeće namjene:

- pomoć pri izradi preciznije i kvantitativno utemeljenije ocjene rizika povezanih sa zajmovima,
- pomoć pri raspodjeli djelatnosti praćenja,
- opis kvalitete portfelja zajma u bilo koje vrijeme,
- jedan od ulaznih podataka za odluke o troškovima rizika na temelju očekivanog gubitka.

Na određivanje kreditnih ocjena utječu sljedeći čimbenici:

- i. kreditna sposobnost zajmoprimca: Služba za upravljanje rizikom neovisno analizira zajmoprimce i ocjenjuje njihovu kreditnu sposobnost na temelju unutarnjih metodologija i vanjskih podataka. U skladu s odabranim naprednim pristupom u okviru sporazuma Basel II., Banka je razvila metodologiju unutarnjeg rangiranja (IRM), kojom se određuje unutarnje rangiranje zajmoprimca i davatelja jamstava. Temelji se na sustavu ocjenskih listova namijenjenih određenim vrstama drugih ugovornih strana;

- ii. korelacija neispunjavanja obveza: služi za kvantificiranje vjerojatnosti istovremenog zapadanja u financijske poteškoće zajmoprimca i davatelja jamstva. Što je viša korelacija između vjerojatnosti neispunjavanja obveza zajmoprimca i davatelja jamstva, to je vrijednost jamstva manja i stoga je kreditna ocjena niža;
- iii. Vrijednost jamstvenih instrumenata i jamstava: ocjenjuje se na temelju kombinacije kreditne sposobnosti izdavača i vrste upotrijebljenog instrumenta;
- iv. Ugovorni okvir: kvalitetnim ugovornim okvirom povećat će se kvaliteta zajma i poboljšati njegovo unutarnje rangiranje;
- v. Trajanje zajma: ako su svi drugi uvjeti jednaki, što je trajanje zajma dulje, to je veći rizik da će tijekom trajanja zajma doći do poteškoća u njegovu servisiranju.

Očekivani gubitak zajma izračunava se kombiniranjem pet prethodno navedenih elemenata. Ovisno o razini tog gubitka, zajam se razvrstava u jedan od sljedećih razreda kreditnih ocjena:

- A Prvorazredni zajmovi: postoje tri potkategorije. Kategorija A odnosi se na državne rizike unutar EU-a, tj. na zajmove odobrene državama članicama ili zajmove za koje države članice u potpunosti, izričito i bezuvjetno jamče, kod kojih se ne očekuju problemi pri otplati te im se dodjeljuje stopa neočekivanog gubitka od 0 %. Kategorija A+ označuje zajmove odobrene subjektima koji nisu države članice (ili koji za te zajmove jamče), za koje se ne očekuje slabljenje kvalitete tijekom njihova trajanja. Kategorija A– uključuje one poslove davanja zajmova za koje postoji određena sumnja u vezi s održavanjem sadašnjeg statusa (npr. zbog dugog roka dospijeca ili visoke volatilnosti buduće cijene inače izvrsnog kolaterala), premda se očekuje da će sve negativne posljedice biti vrlo ograničena opsega.
- B Visokokvalitetni zajmovi: riječ je o klasi imovine u koju banka ima povjerenja, premda u budućnosti nije isključeno manje slabljenje kvalitete. Kategorije B+ i B– upotrebljavaju se za označavanje relativne vjerojatnosti nastanka tog slabljenja.
- C Kvalitetni zajmovi: to su primjerice neosigurani zajmovi solidnim bankama i poduzećima koji se isplaćuju jednokratno po isteku sedmogodišnjeg dospijeca ili u obrocima od datuma isplate zajma uz jednaki rok dospijeca.
- D Ovaj razred rejtinga razdjelnica je između zajmova „prihvatljive kvalitete” i zajmova kod kojih postoje poteškoće. Razdjelnica za rangiranje zajmova preciznije se utvrđuje potklasifikacijom na D+ i D–. Zajmovi koji su s rejtingom D– zahtijevaju pojačano praćenje.
- E U ovom razredu kreditne ocjene nalaze se zajmovi profila rizika višeg od općeprihvaćenog profila rizika. Uključuje i zajmove kod kojih su tijekom roka otplate nastale ozbiljne poteškoće i za koje nije moguće isključiti mogućnost gubitka. Zbog toga zajmovi iz ove kategorije podliježu pomnom i strogom praćenju. Podrazredi E+ i E– razlikuju se po intenzitetu posebnog postupka praćenja, pri čemu za poslove rangirane kao E– postoji velika mogućnost da se dug neće moći redovito i pravovremeno servisirati, zbog čega će dug na neki način trebati restrukturirati, što će vjerojatno dovesti do gubitka zbog umanjenja vrijednosti.
- F Kategorija F (*fail*), neispunjavanje obveza) označava zajmove s neprihvatljivim rizicima. Zajmovi s rejtingom F– mogu proizići isključivo iz nezaključenih transakcija kod kojih su nakon potpisivanja nastale nepredviđene, iznimne i dramatične nepovoljne okolnosti. Svi poslovi u kojima Instrument bilježi gubitak glavnice dobivaju ocjenu F i za njih se primjenjuje posebna rezervacija.

Općenito se zajmovi s internom ocjenom D– ili nižom uvrštavaju na popis praćenja. Međutim ako je zajam izvorno odobren s profilom rizika D– ili slabijim, bit će uvršten na popis praćenja samo ako je zbog značajnog kreditnog događaja došlo do daljnjeg slabljenja kreditne ocjene zajma.

U tablici u odjeljku 3.2.3.3. prikazana je analiza kreditne kvalitete portfelja zajmova Instrumenta na temelju prethodno opisanih razreda ocjena.

3.2.3.2. Raščlamba izloženosti kreditnom riziku pri davanju zajmova

U sljedećoj tablici prikazana je maksimalna izloženost kreditnom riziku za zajmove koji su potpisani i isplaćeni prema vrsti zajmoprimca uzimajući u obzir jamstva koja su osigurali davatelji jamstava:

Na dan 31.12.2016. (u tisućama EUR)	Zajmovi s jamstvom	Ostale vrste kreditnog poboljšanja	Zajmovi bez jamstva	Ukupno	% od Ukupno
Banke	22,691	34,597	933,609	990,897	57%
Poduzeća	110,849	97,213	320,406	528,468	31%
Javne institucije	38,330	-	-	38,330	2%
Države	-	3,764	167,921	171,685	10%
Ukupno isplaćeni zajmovi	171,870	135,574	1,421,936	1,729,380	100%
Potpisani zajmovi koji nisu isplaćeni	94,976	-	806,923	901,899	

Na dan 31.12.2015. (u tisućama EUR)	Zajmovi s jamstvom	Ostale vrste kreditnog poboljšanja	Zajmovi bez jamstva	Ukupno	% od Ukupno
Banke	18,964	73,670	758,412	851,046	58%
Poduzeća	37,431	89,170	272,186	398,787	27%
Javne institucije	37,112	-	14	37,126	3%
Države	-	4,295	168,803	173,098	12%
Ukupno isplaćeni zajmovi	93,507	167,135	1,199,415	1,460,057	100%
Potpisani zajmovi koji nisu isplaćeni	135,821	-	1,053,743	1,189,564	

Uprava EIB-a za upravljanje transakcijama i restrukturiranje provodi praćenje zajmodavaca i davatelja jamstava te izvršava financijsko i ugovorno praćenje povezano s projektom. Prema tome, trajno se prate kreditna sposobnost zajmova Instrumenta, zajmodavaca i davatelja jamstava najmanje svake godine, ali i češće prema potrebi te u svrhu kreditnih događaja. Uprava za upravljanje transakcijama i restrukturiranje posebno preispituje jesu li zadovoljena ugovorna prava i, u slučaju oslabljenog rejtinga i/ili neispunjenja ugovora, poduzimaju se korektivne mjere. Kad god je to potrebno, primjenjuju se mjere za smanjenje rizika u skladu sa smjernicama za kreditni rizik. Pri obnavljanju bankovnih jamstava dobivenih za zajmove osigurava se pravovremena zamjena jamstava ili poduzimanje potrebnih mjera.

3.2.3.3. Raščlamba kreditne kvalitete po vrsti zajmoprimca

U sljedećim tablicama prikazana je analiza kreditne kvalitete portfelja zajmova Instrumenta na dan 31. prosinca 2016. i na dan 31. prosinca 2015. po kreditnim ocjenama zajmova na temelju izloženosti potpisanih zajmova (isplaćenih i neisplaćenih).

Na dan 31.12.2016. (u tisućama EUR)		Visoka ocjena	Standardna ocjena	Najniži prihvatljiv Rizik	Visok rizik	Bez ocjene	Ukupno	% od Ukupno
		A do B-	C	D+	D- i manje			
Zajmoprimac	Banke	94,081	53,970	315,524	1,038,705	126,951	1,629,231	62%
	Poduzeća	125,810	-	19,389	393,877	152,355	691,431	26%
	Javne institucije	-	-	38,330	-	-	38,330	1%
	Države	-	-	18,131	254,156	-	272,287	11%
Ukupno		219,891	53,970	391,374	1,686,738	279,306	2,631,279	100%

Na dan 31.12.2015. (u tisućama EUR)		Visoka ocjena	Standardna ocjena	Najniži prihvatljiv Rizik	Visok rizik	Bez ocjene	Ukupno	% od Ukupno
		A do B-	C	D+	D- i manje			
Zajmoprimac	Banke	92,260	31,558	326,635	990,971	245,160	1,686,584	64%
	Poduzeća	125,963	-	12,493	450,045	-	588,501	22%
	Javne institucije	-	-	37,112	40,014	-	77,126	3%
	Države	-	-	9,277	288,133	-	297,410	11%
Ukupno		218,223	31,558	385,517	1,769,163	245,160	2,649,621	100%

3.2.3.4. Koncentracije rizika zajmova i potraživanja

3.2.3.4.1. Geografska raščlamba

Prema državi zajmoprimca portfelj zajmova Instrumenta može se raščlaniti na sljedeće geografske regije (u tisućama EUR):

Država zajmoprimca	31.12.2016.	31.12.2015.
Kenija	341,805	192,945
Nigerija	241,547	195,290
Uganda	175,424	178,515
Tanzanija	115,239	56,367
Jamajka	90,237	85,278
Burundi	87,373	40
Mauritanija	85,008	94,123
Dominikanska Republika	81,230	72,474
Togo	64,605	75,387
Etiopija	59,837	67,589
Kongo (Demokratska Republika)	47,122	39,766
Gana	45,715	40,439
Kamerun	41,255	51,930
Mauricijus	31,518	18,882
Ruanda	29,918	20,466
Kabo Verde	23,029	24,623
Mozambik	22,389	25,124
Francuska Polinezija	21,387	22,095
Senegal	18,544	10,991
Regija AKP	15,640	111,103
Malavi	11,493	13,030
Kajmanski Otoci	11,221	-
Zambija	11,079	8,733
Bocvana	7,889	6,605
Haiti	6,879	7,071
Barbados	6,809	-
Samoa	6,356	6,267
Mali	6,159	6,688
Burkina Faso	4,480	5,967
Kongo	3,460	5,189
Vanuatu	2,470	2,772
Nova Kaledonija	2,191	2,705
Sejšeli	2,058	468
Palau	1,929	2,197
Liberija	1,759	921
Južna Afrika	1,336	-
Mikronezija	1,088	1,169
Trinidad i Tobago	528	1,010
Nigerija	523	1,372
Sveta Lucija	392	2,671
Bahami	392	-
Tonga	46	54
Angola	19	-
Sveti Martin	2	6
Grenada	-	1,735
Ukupno	1,729,380	1,460,057

3.2.3.4.2. Raščlamba prema industrijskim sektorima

U sljedećoj tablici portfelj zajmova Instrumenta raščlanjen je prema industrijskom sektoru zajmoprimca. Zajmovi koji su prije isplate konačnom korisniku prvo isplaćeni financijskom posredniku prikazani su u okviru globalnih zajmova (u tisućama EUR):

Industrijski sektor zajmoprimca	31.12.2016.	31.12.2015.
Globalni zajmovi i ugovori o zastupanju	987,242	658,098
Električna energija, ugljen i ostalo	277,524	197,547
Urbani razvoj, obnova i promet	203,094	207,773
Osnovne sirovine i rudarstvo	78,849	88,615
Tercijarni sektor i ostalo	67,590	201,361
Ceste i autoceste	48,600	48,165
Zračne luke i sustavi upravljanja zračnim prometom	38,330	37,126
Prehrambeni lanac	13,178	7,643
Iskorištavanje otpada	7,988	4
Obrada materijala, građevinarstvo	6,964	13,719
Telekomunikacije	21	6
Ukupno	1,729,380	1,460,057

3.2.3.5. Zaostaci za zajmove i umanjenja

Iznosi zaostataka utvrđuju se, prate i bilježe u skladu s postupcima definiranim u „Smjernicama i postupcima za praćenje financija” koje se primjenjuju u bankama. Ti su postupci u skladu s najboljim bankarskim praksama i primjenjuju se za sve zajmove kojima upravlja Europska investicijska banka.

Postupak praćenja strukturiran je na način kojim se osigurava da se: i. potencijalni zaostaci propisno otkriju i prijave nadležnim službama s minimalnom odgodom; ii. kritični slučajevi odmah proslijede na odgovarajuću operativnu razinu i razinu odlučivanja; iii. da se osigura redovito izvještavanje uprave EIB-a i država članica o ukupnom statusu zaostataka i mjerama za povrat koje su već poduzete ili će biti poduzete.

Zaostaci i umanjenja vrijednosti zajmova mogu se raščlaniti na sljedeći način (u tisućama EUR):

	Bilješke	Zajmovi i potraživanja	Zajmovi i potraživanja
		31.12.2016.	31.12.2015.
Knjigovodstveni iznos		1,729,380	1,460,057
Umanjenje vrijednosti pojedinačne imovine			
Bruto iznos		119,381	214,232
Rezervacije za umanjenje vrijednosti	7	-117,640	-191,046
Knjigovodstvena vrijednost pojedinačno umanjena		1,741	23,186
Ukupno umanjeni			
Bruto iznos		-	-
Rezervacije za umanjenje vrijednosti		-	-
Knjigovodstvena vrijednost ukupno umanjena		-	-
Dospjela, ali ne umanjena			
Dospjeli zajmovi obuhvaćaju			
0 – 30 dana		1,620	1,521
30 – 60 dana		30	15
60 – 90 dana		-	-
90 – 180 dana		-	-
više od 180 dana		1	13
Knjigovodstvena vrijednost dospjelih zajmova kojima vrijednost nije umanjena		1,651	1,549
Knjigovodstvena vrijednost zajmova koji su nedospjeli i vrijednost im nije umanjena		1,725,988	1,435,322
Ukupna knjigovodstvena vrijednost zajmova i potraživanja		1,729,380	1,460,057

3.2.3.6. Ponovni pregovori o zajmovima i njihovo restrukturiranje

Instrument smatra da je zajam restrukturiran ako kao odgovor na negativne promjene financijskog položaja zajmoprimca Instrument ponovno pregovara o izvornim uvjetima ugovora s tim zajmoprimcem, što izravno utječe na buduće novčane tokove financijskog instrumenta, što može za posljedicu imati gubitak za Instrument. Međutim financijski utjecaj aktivnosti restrukturiranja općenito je ograničen na gubitke od umanjenja vrijednosti, ako do njih dođe, jer Instrument općenito primjenjuje financijsku neutralnost koja se odražava u ponovno pregovaranim uvjetima određivanja cijene restrukturiranih poslova.

Pri normalnom poslovanju kreditna bi ocjena predmetnih zajmova oslabila i zajam bi bio uključen u popis praćenja prije početka novih pregovora. Nakon novih pregovora Instrument će nastaviti pažljivo pratiti te zajmove. Ako se s novo pregovaranim uvjetima plaćanja neće vratiti izvorna knjigovodstvena vrijednost imovine, imovina će se smatrati umanjeno. Posljedični gubitak od umanjenja vrijednosti izračunat će se na temelju predviđenih novčanih tokova, diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi. Potreba za umanjnjem svih zajmova čija je kreditna ocjena oslabila na E- redovito se procjenjuje; svi zajmovi s kreditnom ocjenom F trebaju se umanjiti. Nakon što se ocjena zajma dostatno poboljšala, zajam se briše s popisa praćenja u skladu s postupcima Instrumenta.

Mjere i postupci restrukturiranja koje je tijekom izvještajnog razdoblja provela skupina za restrukturiranje Instrumenta uključuje produljenje roka dospijea, odgodu plaćanja samo glavnice, odgodu plaćanja glavnice i kamata te kapitalizaciju dospjele glavnice/kamata. Takve mjere restrukturiranja ne dovode do prestanka priznavanja odnosnog posla.

Izloženosti radi promjena ugovornih uvjeta koje ne utječu na buduće novčane tokove, npr. kolateral i druga osiguranja ili odricanje od ugovornih prava u okviru uvjeta ugovora ne smatraju se restrukturiranima i stoga se ti događaji ne smatraju dostatnima da bi sami po sebi ukazali na umanjenje.

Poslovi koji podliježu mjerama restrukturiranja tako su navedeni u tablici u nastavku:

(u tisućama EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Broj poslova koji podliježu postupcima restrukturiranja	22	16
Knjigovodstvene vrijednosti	171,135	225,631
od čega umanjeno	124,250	204,711
Priznato umanjenje	113,052	188,197
Prihodi od kamata u vezi s restrukturiranim poslovima	19,877	14,262
Otpisane izloženosti (nakon prekida/prodaje posla)	31,298	-

(u tisućama EUR)	Mjere restrukturiranja						31.12.2016.
	31.12.2015.	Produljenje dospijea	Odgoda otplate samo kapitala	Odgoda otplate kapitala i kamata	Ostalo	Ugovorni rok otplate i raskid ⁽¹⁾	
Banke	17,891	-	-	12,150	8,062	-827	37,276
Poduzeća	207,740	-	-	-	26,203	-100,084	133,859
Ukupno	225,631	-	-	12,150	34,265	-100,911	171,135

(1) Smanjenja su objašnjena otplatom glavnice tijekom godine u vezi s poslovima koji se već smatraju restrukturiranima na dan 31. prosinca 2015., i s prekidom tijekom godine.

3.2.4. Kreditni rizik za novac i novčane ekvivalente

Dostupna sredstva ulažu se u skladu s planom Instrumenta za isplatu ugovorenih obveza. Od 31. prosinca 2016. i 31. prosinca 2015. ulaganja su bila u obliku bankovnih depozita, potvrda o depozitu i komercijalnih papira.

Ovlašteni subjekti imaju rejting sličan kratkoročnom i dugoročnom rejtingu koji se zahtijeva za plasmane vlastite riznice Europske investicijske banke. Najniži je traženi kratkoročni rejting za ovlaštene banke P-1/A-1/F1 (Moody's, S&P, Fitch). Ako se rejtingi najmanje dviju agencija za procjenu kreditnog rejtinga razlikuju, u obzir se uzima najniži rejting. Najviši odobreni limit za svaku odobrenu banku trenutačno iznosi

50 000 000 (pedeset milijuna eura). Iznimka od ovog pravila odobrena je društvu Societe Generale u kojem Instrument ima svoje poslovne gotovinske račune. Kratkoročni kreditni limit za društvo Societe Generale na dan 31. prosinca 2016. i 31. prosinca 2015. iznosi

110 000 000 EUR (sto deset milijuna EUR) Povećani limit odnosi se na zbroj gotovine na poslovnim gotovinskim računima te na instrumente koje je izdala ta druga ugovorna strana i koji su u portfelju riznice.

Sva ulaganja izvršavaju se kod ovlaštenih subjekata s najduljim dospijecom od tri mjeseca od datuma vrijednosti sve do limita kreditne izloženosti. Na dan 31. prosinca 2016. i 31. prosinca 2015. svi oročeni depoziti, komercijalni zapisi i gotovina u blagajni u posjedu Instrumenta imali su najniži rejting P-1 (ekvivalent agencije Moody's) na dan namire.

U sljedećoj tablici prikazano je stanje novca i novčanih ekvivalenata uključujući obračunane kamate (u tisućama EUR):

Najniži kratkoročni rejting (ocjena agencije Moody's)	Najniži dugoročni rejting (ocjena agencije Moody's)	31.12.2016.		31.12.2015.	
P-1	Aaa	37,949	10%	49,999	11%
P-1	Aa2	46,963	13%	26	0%
P-1	Aa3	40,436	11%	-	0%
P-1	A1	100,012	28%	115,705	26%
P-1	A2	135,457	38%	283,265	63%
Ukupno		360,817	100%	448,995	100%

3.2.5. Kreditni rizik izvedenica

3.2.5.1. Politika kreditnog rizika za izvedenice

Kreditni rizik povezan s izvedenicama iskazuje se kao gubitak koji bi nastao za određenu ugovornu stranu kada njezina druga ugovorna strana ne bi mogla ispuniti svoje ugovorne obveze. Kreditni rizik povezan s izvedenicama ovisi o mnogim čimbenicima (poput kamatne stope i deviznog tečaja) i općenito odgovara tek malom dijelu njihove nominalne vrijednosti.

Tijekom uobičajenog poslovanja Instrument može sklopiti ugovore o razmjeni kako bi omeđio rizik određenih poslova davanja zajmova ili valutne terminske ugovore kako bi omeđio rizik svojih deviznih pozicija izraženih u valutama kojima se aktivno trguje, osim u euru. Sve ugovore o razmjeni izvršava Europska investicijska banka s vanjskom drugom ugovornom strankom. Uvjeti ugovora o razmjeni utvrđeni su istim standardiziranim ugovorima o razmjeni (*Master Swap Agreements*) i sporazumima o osiguranju od rizika (*Credit Support Annexes*) koje potpisuju Europska investicijska banka i njezine vanjske druge ugovorne stranke.

3.2.5.2. Mjerenje kreditnog rizika izvedenica

Na sve ugovore o razmjeni koje izvršava Europska investicijska banka a odnose se na Instrument primjenjuje se isti ugovorni okvir i metodologije kao i za izvedenice koje Europska investicijska banka ugovara za vlastite potrebe. Europska investicijska banka utvrđuje prihvatljivost drugih ugovornih stranki u ugovorima o razmjeni na temelju jednakih uvjeta prihvatljivosti koje primjenjuje na svoje opće poslovanje u vezi s ugovorima o razmjeni.

Europska investicijska banka mjeri izloženost kreditnom riziku u vezi s transakcijama koje uključuju razmjenu i izvedenice primjenom pristupa neto tržišne izloženosti (*Net Market Exposure – NME*) i potencijalne buduće izloženosti (*Potential Future Exposure – PFE*) pri izvješćivanju i praćenju ograničenja. NME i PFE uključuju u cijelosti izvedenice koje se odnose na Investicijski instrument.

- U sljedećoj tablici prikazana su dospijeca međuvalutnih kamatnih ugovora o razmjeni s dodatnom raščlambom prema nominalnoj i fer vrijednosti:

Ugovori o razmjeni na dan 31.12.2016. (u tisućama EUR)	kraći od 1 godine	1 godine do 5 godina	5 godina do 10 godina	dulji od do 10 godina	Ukupno 2016.
Nominalna vrijednost	-	7,430	-	-	7,430
Fer vrijednost (tj. neto diskontirana vrijednost)	-	-3,051	-	-	-3,051

Ugovori o razmjeni na dan 31.12.2015. (u tisućama EUR)	kraći od 1 godine	1 godine do 5 godina	5 godina do 10 godina	dulji od do 10 godina	Ukupno 2015.
Nominalna vrijednost	-	9,589	-	-	9,589
Fer vrijednost (tj. neto diskontirana vrijednost)	-	-3,835	-	-	-3,835

- Instrument sklapa kratkoročne ugovore o valutnoj razmjeni („FX razmjena“) kako bi se zaštitio od valutnog rizika pri isplati zajmova u valutama koje nisu euro. Dospijeca kratkoročnih ugovora o valutnoj razmjeni iznosi najviše tri mjeseca i ti se ugovori redovito obnavljaju. Nominalna vrijednost kratkoročnih ugovora o valutnoj razmjeni iznosila je 1 611,0 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2016. u odnosu na 1 400,0 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2015. Fer vrijednost kratkoročnih ugovora o valutnoj razmjeni iznosila je -15,3 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2016. u odnosu na -3,7 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2015.
- Instrument sklapa ugovore o razmjeni kamatnih stopa kako bi se zaštitio od kamatnog rizika za isplaćene zajmove. Na dan 31. prosinca 2016. postoje dva nepodmirena ugovora o zamjeni kamatnih stopa nominalne vrijednosti 41,2 milijuna EUR (2015.: 44,9 milijuna EUR) i fer vrijednosti u iznosu od 0,1 milijuna EUR (2015.: -0,3 milijuna EUR).

3.2.6. Kreditni rizik financijske imovine koja se drži do dospijeca

U sljedećoj tablici prikazano je stanje portfelja financijske imovine koja se drži do dospijeca koji se u cijelosti sastoji od trezorskih zapisa koje su izdali Italija, Portugal i Španjolska s preostalim dospijecom kraćim od tri mjeseca. Države članice EU-a prihvatljivi su izdavači. Najviši odobreni limit za svakog ovlaštenog izdavača iznosi 50 000 000 EUR (pedeset milijuna EUR). I ulaganja u srednjoročne i dugoročne obveznice mogla bi biti prihvatljiva u skladu s ulagačkim smjernicama i ovisno o zahtjevima vezanim uz likvidnost.

Najniži kratkoročni rejting (ocjena agencije Moody's)	Najniži dugoročni rejting (ocjena agencije Moody's)	31.12.2016.		31.12.2015.	
P-1	Aa2	18,012	10%	-	0%
P-1	A1	30,002	18%	10,000	4%
P-1	A2	-	0%	69,502	31%
P-2	Baa2	-	0%	50,007	22%
P-2	Bez kreditne ocjene	20,025	12%	-	0%
P-3	Baa3	-	0%	50,012	22%
NP	Ba1	50,005	30%	49,000	21%
Bez kreditne ocjene	Baa2	51,354	30%	-	0%
Ukupno		169,398	100%	228,521	100%

3.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti odnosi se na sposobnost subjekta da financira povećanja imovine i namiri dospjele obveze bez stvaranja neprihvatljivih gubitaka. Može se podijeliti na rizik financiranja likvidnosti i rizik tržišne likvidnosti. Rizik financiranja likvidnost jest rizik da institucija neće biti u stanju uspješno ispuniti očekivane i neočekivane sadašnje i buduće potrebe za novčanim sredstvima te, a da ne utječe na svoje redovito dnevno poslovanje ili na vlastiti financijski rezultat. Rizik tržišne likvidnosti jest rizik koji proizlazi iz nemogućnosti kreditne institucije da jednostavno napravi prijeboj pozicija (eng. offset) ili eliminiira te pozicije po tržišnoj cijeni bilo zbog tržišnog poremećaja bilo zbog nedovoljne dubine tržišta.

3.3.1. Upravljanje rizikom likvidnosti

Instrument se prvenstveno financira godišnjim doprinosima država članica te priljevima koji proizlaze iz njegova poslova. U okviru Instrumenta upravlja se rizikom likvidnosti financiranja planiranjem neto potreba likvidnosti i zahtijevanih godišnjih doprinosa država članica.

Pri izračunu godišnjih doprinosa država članica analizira se struktura isplate postojećeg kao i planiranog portfelja te se cijele godine prati. Pri korekciji godišnjih zahtjeva za likvidnost u obzir se uzimaju posebni događaji poput ranije otplate, prodaje dionica ili nepodmirivanja obveza.

Kako bi dodatno umanjio rizik, Instrument drži pričuvu likvidnosti dovoljnu da u bilo kojem trenutku može pokriti predviđene gotovinske isplate, o čemu redovito izvješćuje Posudbeni odjel Europske investicijske banke. Sredstva se ulažu na tržišta novca i tržišta obveznica u obliku međubankovnih depozita i drugih kratkoročnih financijskih instrumenata uzimajući u obzir obveze Instrumenta u pogledu gotovinskih isplata. Likvidnom imovinom Instrumenta upravlja Odjel riznice Banke u cilju održavanja odgovarajuće likvidnosti kako bi se Instrumentu omogućilo da ispunjava svoje obveze.

U skladu s načelom razdvajanja dužnosti između operativne jedinice i jedinice za potporu, za poslove namire povezane s ulaganjem te imovine nadležna je služba planiranja i namire operativnog odjela EIB-a. Nadalje, za odobravanje drugih ugovornih stranki i ograničenja za ulaganja riznice te za praćenje tih ograničenja nadležna je Uprava za upravljanje rizikom EIB-a.

3.3.2. Mjerenje rizika likvidnosti

U tablicama u ovom odjeljku raščlanjene su financijske obveze Instrumenta prema dospijeću na temelju kriterija preostalog vremena između datuma bilance i datuma ugovorenog dospjeća (na temelju kriterija nediskontiranih novčanih tokova).

U smislu neizvedenih financijskih obveza, Instrument ima obveze u obliku neisplaćenih tranši kredita u okviru potpisanih sporazuma o zajmu, neisplaćenih tranši potpisanih upisa kapitala / sporazuma o ulaganju, odobrenih jamstava za zajmove ili namijenjenih subvencija za kamate i tehničke pomoći.

Zajmovi koje daje Instrument imaju rokove za isplatu. Isplate se međutim obavljaju u rokovima i iznosima koji odražavaju napredak temeljnih investicijskih projekata. Osim toga, zajmovi Instrumenta izvršavaju se u razmjerno nepostojanom poslovnom okruženju, stoga je raspored njihove isplate u značajnoj mjeri nesiguran.

Kapitalna ulaganja dospijevaju u trenutku kada upravitelji fondovima privatnog kapitala izdaju valjane pozive za upis kapitala u skladu s razvojem svojih ulagačkih poslova. Razdoblje povlačenja obično traje 3 godine, uz česta produljenja za jednu ili dvije godine. Neke obveze povezane s isplatom obično se nastavljaju i nakon završetka razdoblja povlačenja sve do potpunog likvidiranja osnovnih ulaganja jer povremeno likvidnost fonda možda neće biti dovoljna za pokrivanje obveza plaćanja u vezi s naknadama ili drugim izdacima.

Jamstva ne podliježu posebnim obvezama povezanim s isplatom osim ako korisnik jamstva aktivira jamstvo. Iznos nepodmirenog jamstva smanjuje se prema planu otplate svakog zajma s jamstvom.

Odljevi gotovine za dodijeljene subvencije za kamatne stioe u načelu se događaju u slučaju subvencioniranih zajmova koje Banka financira iz vlastitih sredstava. Stoga iskazani odljevi predstavljaju samo obveze vezane uz te zajmove, a ne ukupni iznos dodijeljenih neisplaćenih subvencija za kamate. Kao i kada je riječ o zajmovima, raspored njihove isplate nesiguran je.

„Bruto nominalni odljev” dodijeljene tehničke pomoći u tablici „Profil dospjeća neizvedenih financijskih obveza” odnosi se na ukupnu neisplaćenu tranšu potpisanih ugovora o tehničkoj pomoći. Vremenski obrazac isplate u značajnoj je mjeri nesiguran. Odljevi gotovine klasificirani pod „3 mjeseca ili kraće” predstavljaju iznos neplaćenih računa koji su primljeni prije datuma izvještavanja.

Obveze za neizvedene financijske obveze za koje nije definiran ugovorni datum dospjeća razvrstavaju se pod „Nedefinirano dospijeće”. Obveze za koje na datum izvještavanja postoji zabilježen zahtjev za isplatom gotovine klasificiraju se pod odgovarajući vremensko razdoblje.

U smislu izvedenih financijskih obveza profil dospijea predstavlja ugovorne nediskontirane bruto novčane tokove ugovora o razmjeni uključujući međuvalutnu razmjenu (CCS), međuvalutnu razmjenu kamatnih stopa (CCIRS), kratkoročne ugovore o valutnoj razmjeni i ugovore o zamjeni kamatnih stopa.

Profil dospijea neizvedenih financijskih obveza	3 mjeseca ili kraće	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Dulje od 5 godina	Nedefiniran o dospijea	Bruto nominalni odljev
U tisućama EUR na dan 31.12.2016.						
Odljevi za dodijeljene, ali neisplaćene zajmove	82,405	-	-	-	819,494	901,899
Odljevi za dodijeljena investicijska sredstva i upis dionica	4,592	-	-	-	239,458	244,050
Ostalo (potpisana neizdana jamstva, izdana jamstva)	-	-	-	-	43,964	43,964
Odljevi za dodijeljene subvencije za kamatne stope	-	-	-	-	275,917	275,917
Odljevi za dodijeljenu tehničku pomoć (TA)	2,671	-	-	-	24,807	27,478
Ukupno	89,668	-	-	-	1,403,640	1,493,308

Profil dospijea neizvedenih financijskih obveza	3 mjeseca ili kraće	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Dulje od 5 godina	Nedefiniran o dospijea	Bruto nominalni odljev
U tisućama EUR na dan 31.12.2015.						
Odljevi za dodijeljene, ali neisplaćene zajmove	41,028	-	-	-	1,148,536	1,189,564
Odljevi za dodijeljena investicijska sredstva i upis dionica	23,371	-	-	-	274,984	298,355
Ostalo (potpisana neizdana jamstva, izdana jamstva)	-	-	-	-	10,798	10,798
Odljevi za dodijeljene subvencije za kamatne stope	-	-	-	-	281,682	281,682
Odljevi za dodijeljenu tehničku pomoć (TA)	811	-	-	-	28,072	28,883
Ukupno	65,210	-	-	-	1,744,072	1,809,282

Profil dospijea izvedenih financijskih obveza	3 mjeseca ili kraće	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Dulje od 5 godina	Bruto nominalni priljev/odljev
U tisućama EUR na dan 31.12.2016.					
CCS i CCIRS – Priljevi	3	2,409	5,222	-	7,634
CCS i CCIRS – Odljevi	-	-3,688	-7,377	-	-11,065
Kratkoročni ugovori o valutnoj razmjeni – Priljevi	1,611,000	-	-	-	1,611,000
Kratkoročni ugovori o valutnoj razmjeni – Odljevi	-1,636,001	-	-	-	-1,636,001
Kamatni ugovori o razmjeni – Priljevi	411	1,234	5,529	1,550	8,724
Kamatni ugovori o razmjeni – Odljevi	-	-1,962	-5,316	-1,329	-8,607
Ukupno	-24,587	-2,007	-1,942	221	-28,315

Profil dospijea izvedenih financijskih obveza	3 mjeseca ili kraće	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Dulje od 5 godina	Bruto nominalni priljev/odljev
U tisućama EUR na dan 31.12.2015.					
CCS i CCIRS – Priljevi	5	2,307	7,671	-	9,983
CCS i CCIRS – Odljevi	-	-3,571	-10,714	-	-14,285
Kratkoročni ugovori o valutnoj razmjeni – Priljevi	1,400,000	-	-	-	1,400,000
Kratkoročni ugovori o valutnoj razmjeni – Odljevi	-1,407,763	-	-	-	-1,407,763
Kamatni ugovori o razmjeni – Priljevi	383	1,269	6,059	2,524	10,235
Kamatni ugovori o razmjeni – Odljevi	-	-2,145	-6,127	-2,206	-10,478
Ukupno	-7,375	-2,140	-3,111	318	-12,308

3.3.3. Dugoročna financijska imovina i obveze

U sljedećoj tablici prikazuju se knjigovodstvene vrijednosti neizvedene financijske imovine i financijskih obveza, za koje se očekuje da će biti plaćeni ili podmireni više od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja.

(u tisućama EUR)	31.12.2016.	31.12.2015.
Financijska imovina:		
Zajmovi i potraživanja	1,692,867	1,423,368
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	516,884	419,353
Ostala imovina	141	-
Ukupno	2,209,892	1,842,721
Financijske obveze:		
Rezervacije za dana jamstva	497	-
Obveze prema trećim osobama	69,960	57,346
Ukupno	70,457	57,346

3.4. Tržišni rizik

Pod tržišnim rizikom smatra se rizik da će promjene tržišnih cijena i stopa, poput kamatnih stopa, cijena kapitala i deviznih tečajeva utjecati na prihode subjekta ili vrijednost njegovih udjela financijskih instrumenata.

3.4.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik nastaje iz volatilnosti gospodarske vrijednosti ili prihoda koji proizlaze iz pozicija koje donose kamate zbog nepovoljnih kretanja kamatnih stopa.

Na instrument izravno ne utječe fluktuacija njegove ekonomske vrijednosti ili cjenovna neusklađenost među različitim imovinom, obvezama i instrumentima za zaštitu od rizika jer i. nema izravnih troškova posudbe ili obveza koje nose kamate i ii. prihvaća učinak kamatne fluktuacije na prihode od svojih ulaganja.

Instrument mjeri osjetljivost svojeg portfelja zajmova i s njim povezanih ugovora za zaštitu od rizika na mikrorazini u odnosu na kamatne fluktuacije izračunom vrijednosti baznog boda (*Basis Point Value*, BPV).

Postupkom izračuna BPV-a mjeri se povećanje ili smanjenje neto sadašnje vrijednosti relevantnog portfelja na temelju povećanja kamatnih stopa za 1 bazni bod (0,01 %) pri određenim razredima ročnosti: „tržište novca – do jedne godine“, „vrlo kratko – 2 do 3 godine“, „kratko – 4 do 6 godina“, „srednje – 7 do 11 godina“, „dugo – 12 do 20 godina“ ili „vrlo dugo – dulje od 21 godine“.

Da bi se odredila neto sadašnja vrijednost novčanih tokova zajmova izraženih u eurima, Instrument upotrebljava EIB-ovu baznu krivulju financiranja u eurima (krivulja razmjene kamata u eurima prilagođena prema marži koju za financiranje plaća EIB). EIB-ova krivulja financiranja u USD koristi se za izračun neto sadašnje vrijednosti novčanih tokova zajmova izraženih u USD. Neto sadašnja vrijednost novčanih tokova zajmova izraženih u valutama za koje nije dostupna pouzdana i potpuna diskontna krivulja određuje se primjenom EIB-ove bazne krivulje financiranja u eurima kao zamjene.

Za izračun neto sadašnje vrijednosti ugovora za zaštitu od rizika na mikro razini Instrument se koristi krivuljom razmjene kamata u eurima za novčane tokove izražene u eurima i krivuljom financiranja u dolarima (USD) za novčane tokove izražene u dolarima.

Kako je prikazano u sljedećoj tablici, neto sadašnja vrijednost portfelja zajmova, uključujući ugovore za zaštitu od rizika na mikrorazini, na dan 31. prosinca 2016. smanjila bi se za 516 tisuća EUR (na dan 31. prosinca 2015.: smanjenje za 532 tisuće EUR) ako se sve relevantne kamatne stope istovremeno paralelno pomaknu prema gore za 1 bazni bod.

Vrijednost baznog boda (u tisućama EUR)	Novac	Vrlo kratko	Kratko	Srednje	Dugo	Vrlo dugo	Ukupno
	Tržište						
Na dan 31.12.2016.	1 godine	2 do 3 godine	4 do 6 godina	7 do 11 godina	12 do 20 godina	21 godina	
Ukupna osjetljivost zajmova i ugovora za zaštitu od rizika na mikrorazini	-46	-101	-164	-175	-30	-	-516

Vrijednost baznog boda (u tisućama EUR)	Novac	Vrlo kratko	Kratko	Srednje	Dugo	Vrlo dugo	Ukupno
	Tržište						
Na dan 31.12.2015.	1 godine	2 do 3 godina	4 do 6 godina	7 do 11 godina	12 do 20 godina	21 godina	
Ukupna osjetljivost zajmova i ugovora za zaštitu od rizika na mikrorazini	-37	-72	-252	-139	-32	-	-532

3.4.2. Valutni rizik

Valutni rizik za Instrument je rizik gubitka dohodaka ili ekonomske vrijednosti zbog nepovoljnih kretanja deviznih tečajeva.

S obzirom na referentnu računovodstvenu valutu (EUR za Instrument), Instrument je izložen valutnom riziku kad god postoji valutna neusklađenost između njegove imovine i obveza u nerefarentnoj računovodstvenoj valuti. Valutni rizik uključuje i posljedice neočekivanih i nepovoljnih promjena vrijednosti budućih novčanih tokova u nerefarentnoj računovodstvenoj valuti, npr. kamata i plaćanja dividendi prouzročenih fluktuacijom deviznog tečaja.

3.4.2.1. Valutni rizik i imovina u riznici

Imovina u riznici Instrumenta izražena je u eurima ili u američkim dolarima.

Valutni rizik omeđuje se promptnim ili terminskim transakcijama, valutnim razmjenama ili međuvalutnim razmjenama. Kada to smatra potrebnim i primjerenim, Odjel riznice EIB-a može, u skladu s politikom Banke, upotrijebiti sve druge instrumente kojima se osigurava zaštita od tržišnih rizika nastalih u okviru financijskih djelatnosti Instrumenta.

3.4.2.2. Valutni rizik i poslovi koje financira ili za koje jamči Instrument

Doprinosi država članica Instrumentu isplaćuju se u eurima. Poslovi koje financira ili za koje jamči Instrument kao i subvencije za kamatne stope mogu biti izraženi u eurima, američkim dolarima ili nekoj drugoj dopuštenoj valuti.

Izloženost valutnom riziku (u odnosu na referentnu valutu – euro) nastaje uvijek kada se ne omeđi rizik transakcija izraženih u drugim valutama. U nastavku su navedene smjernice Instrumenta za zaštitu od valutnog rizika.

3.4.2.2.1. Zaštita poslova izraženih u američkim dolarima od rizika

Valutni rizik koji nastaje pri poslovima Instrumenta izraženima u američkim dolarima osigurava se skupno upotrebom ugovora o valutnoj razmjeni USD/EUR, koji se obnavljaju i pri kojima se iznos usklađuje u redovitim razdobljima. Upotreba ugovora o razmjeni ima dvostruku svrhu. S jedne strane ostvaruje se potrebna likvidnost za nove isplate (zajmове i kapital), a s druge se strane osigurava zaštita od valutnog rizika na makro razini.

Na početku svakog razdoblja na temelju planiranih ili očekivanih priljeva/isplata procjenjuju se novčani tokovi koji se u sljedećem razdoblju trebaju primiti ili isplatiti u američkim dolarima. Zatim se dospjeli poslovi valutne razmjene obnavljaju, a njihov se iznos korigira kako bi pokrio barem predviđene potrebe za likvidnost u američkim dolarima u sljedećem razdoblju.

- Ako pozicija u USD prijeđe relevantna ograničenja, mjesečno se zaštićuje promptnim ili terminskim poslovima.
- Neočekivani manjkovi likvidnosti u USD nastali tijekom razdoblja predviđenog za obnavljanje pokrivaju se ad hoc valutnim ugovorima o razmjeni, a viškovi likvidnosti ulažu se u imovinu u riznici ili pretvaraju u eure ako su posljedica povećanja pozicije u stranim valutama.

3.4.2.2.2. Zaštita od rizika poslova izraženih u valutama različitim od EUR ili USD

- Poslovi Instrumenta izraženi u valutama koje nisu EUR i USD štite se od rizika međuvalutnim kamatnim ugovorima o razmjeni s jednakim financijskim profilom kao i dotični zajam, uz uvjet da postoji operativno tržište ugovora o razmjeni.
- Instrument ima poslove izražene u valutama za koje mogućnosti zaštite nisu učinkovito dostupne ili su dostupne uz visoki trošak. Ti su poslovi u lokalnim valutama, ali se namiruju u EUR ili USD. Okvir Instrumenta za financijski rizik, koji je Odbor Instrumenta odobrio 22. svibnja 2015. nudi mogućnost zaštite izloženosti valutnom riziku u lokalnim valutama koje pokazuju znatnu pozitivnu korelaciju s američkim dolarom, po sintetičkoj metodi preko izvedenica izraženih u američkim dolarima. O lokalnim valutama koje su zaštićene po sintetičkoj metodi izvedenicama u američkim dolarima, izvješćuje se u odjeljku 3.4.2.2.3. pod stavkom „Lokalne valute (sintetički zaštićene)“, a o lokalnim valutama bez sintetičke zaštite u američkim dolarima u istoj tablici pod stavkom „Lokalne valute (bez sintetičke zaštite)“.

3.4.2.2.3 Pozicija u stranim valutama (u tisućama EUR)

U tablicama u ovoj bilješki prikazana je pozicija Instrumenta u stranim valutama.

Pozicija u stranim valutama prikazana je u tablicama u nastavku u skladu s politikama rizika Instrumenta (kako je opisano u okviru Instrumenta za financijski rizik). U skladu s politikama rizika pozicija u stranim valutama temelji se na računovodstvenim iznosima te je definirana kao ravnoteža između odabrane imovine i obveza. Odabiru se imovina i obveze definirane u poziciji u stranim valutama u skladu s politikama rizika kako bi se osiguralo da će se primljena zarada pretvarati u valutu izvješćivanja (EUR) tek kad se primi.

Neostvarena dobit/gubici i umanjenje financijske imovine raspoložive za prodaju uključeni su u poziciju u stranim valutama u skladu s politikama rizika kao i umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja. Izvedenice uključene u poziciju u stranim valutama u skladu s politikama rizika razmatraju se prema svojoj nominalnoj, a ne fer vrijednosti u cilju njihova usklađivanja sa zadržanom vrijednošću imovine, koja se razmatra i na razini nominalne vrijednosti prilagođene za umanjenje vrijednosti zajmova.

U tablicama u nastavku preostali dio imovine i obveza, koji uključuje uglavnom prispjeće kamata na zajmove, izvedenice i subvencije prikazan je kao „pozicija u stranim valutama koja nije obuhvaćena politikama rizika”.

Na dan 31. prosinca 2016.				Obveze i nepredviđene obveze
Valute	Pozicija u stranim valutama u skladu s politikama rizika	Imovina i obveze		
		Pozicija u stranim valutama koja nije obuhvaćena politikama rizika	Bilanca pozicije u stranim valutama	
USD	-258,496	7,578	-250,918	282,991
<i>Lokalne valute (sintetički zaštićene)*</i>				
KES	117,881	3,869	121,751	-
DOP	97,116	1,931	99,046	-
DOP	52,553	2,013	54,566	-
UGX	36,776	1,077	37,854	-
RWF	22,258	194	22,452	-
<i>Lokalne valute (bez sintetičke zaštite)*</i>				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP	22,534	252	22,786	246
Ukupno valute koje nisu EUR	90,622	16,914	107,537	283,237
EUR	-	2,591,845	2,591,845	1,241,229
Ukupno EUR i valute koje nisu EUR	90,622	2,608,759	2,699,382	1,524,466

* Vidi odjeljak 3.4.2.2.2. za objašnjenja o sintetičkoj zaštiti.

Na dan 31. prosinca 2015.		Imovina i obveze		Obveze i nepredviđene obveze
Valute	Pozicija u stranim valutama u skladu s politikama rizika	Pozicija u stranim valutama koja nije obuhvaćena politikama rizika	Bilanca pozicije u stranim valutama	
USD	-207,050	5,023	-202,027	270,236
<i>Lokalne valute (sintetički zaštićene)*</i>				
KES	129,862	3,101	132,963	-
TZS	46,246	780	47,025	-
DOP	40,799	1,274	42,073	-
UGX	30,182	565	30,747	-
RWF	11,979	164	12,143	-
<i>Lokalne valute (bez sintetičke zaštite)*</i>				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW	15,474	201	15,675	798
Ukupno valute koje nisu EUR	67,492	11,108	78,599	271,034
EUR	-	2,337,555	2,337,555	1,579,719
Ukupno EUR i valute koje nisu EUR	67,492	2,348,663	2,416,154	1,850,753

3.4.2.3 Analiza osjetljivosti na promjenu deviznih tečajeva

Na dan 31. prosinca 2016. 10 postotnim smanjenjem vrijednosti EUR u odnosu na druge valute uzrokovalo bi se povećanje sredstava davatelja u iznosu od 12,0 milijuna EUR (31. prosinca 2015.: 8,7 milijuna EUR). Amortizacijom EUR od 10 % u odnosu na druge valute uzrokovalo bi se povećanje sredstava davatelja u iznosu od 9,9 milijuna EUR (31. prosinca 2015.: 7,1 milijuna EUR).

3.4.2.4 Stope konverzije

Za izradu bilance na dan 31. prosinca 2016. odnosno na dan 31. prosinca 2015. primijenjene su sljedeće stope konverzije:

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Valute izvan EU-a		
Botswana Pula (BWP)	11.2657	11.9451
Dominikanski peso (DOP)	48.7476	49.0144
Haićanski gourde (HTG)	68.78	61.19
Kenijski šiling (KES)	108.06	111.3
Mauritanska ouguiya (MRO)	375.79	326.46
Mauricijska rupija (MUR)	37.85	38.85
Mozambijski metikal (MZN)	75.25	50.59
Ruandski franak (RWF)	856.8	806.36
Tanzanijski šiling (TZS)	2,296.99	2,344.42
Ugandski šiling (UGX)	3,805.00	3,665.00
Američki dolar (USD)	1.0541	1.0887
CFA franak (XAF/XOF)	655.957	655.957
Južnoafrički rand (ZAR)	14.457	16.953
Zambijska kvača (ZMW)	10.4653	11.9571

3.4.3. Rizik povezan s promjenom cijene dionica

Rizik povezan s promjenom cijene dionica rizik je smanjenja fer vrijednosti dionica kao posljedice promjena razina cijena dionica i/ili vrijednosti pojedinačnih vlasničkih ulaganja.

Izloženost Instrumenta riziku povezanim s promjenom cijene dionica posljedica je izravnih vlasničkih ulaganja i ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala.

Vrijednost pozicija u vlasničkim instrumentima koji ne kotiraju na burzi nije smjesta dostupna za potrebe stalnog praćenja i kontrole. Za te pozicije najbolji dostupni pokazatelji uključuju cijene izračunane bilo kojom odgovarajućom metodom vrednovanja.

Učinak na sredstva davatelja u okviru Instrumenta (kao posljedica promjene fer vrijednosti portfelja vlasničkih ulaganja raspoloživih za prodaju) zbog promjene vrijednosti pojedinačnih vlasničkih ulaganja i ulaganja poduzetničkog kapitala od +/-10 %, pri čemu su sve ostale varijable nepromijenjene, iznosi 51,7 milijuna EUR, odnosno –51,7 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2016. (41,9 milijuna EUR, odnosno –41,9 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2015.).

4. Fer vrijednosti financijskih instrumenata

4.1. Računovodstvene klasifikacije i fer vrijednosti

U sljedećoj tablici prikazane su knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza uključujući njihove razine u hijerarhiji fer vrijednosti. One ne obuhvaćaju informacije o fer vrijednosti za financijsku imovinu i financijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti ako je knjigovodstvena vrijednost razumna aproksimacija fer vrijednosti.

Na dan 31. prosinca 2016. (u tisućama EUR)	Knjigovodstvena vrijednost						Fer vrijednost			
	Sredstva namijenjena trgovanju	Sredstva raspoloživa za prodaju	Novac, zajmovi i potraživanja	Sredstva koja se drže do dospijeaća	Ostale financijske obveze	Ukupno	Razina 1.	Razina 2.	Razina 3.	Ukupno
Financijska imovina koja je prenesena po fer vrijednosti:										
Izvedeni financijski instrumenti	6,920	-	-	-	-	6,920	-	6,920	-	6,920
Fondovi poduzetničkog kapitala	-	437,788	-	-	-	437,788	-	-	437,788	437,788
Izravna vlasnička ulaganja	-	79,096	-	-	-	79,096	22,880	-	56,216	79,096
Ukupno	6,920	516,884	-	-	-	523,804	22,880	6,920	494,004	523,804
Financijska imovina koja nije prenesena po fer vrijednosti:										
Novac i novčani ekvivalenti	-	-	360,817	-	-	360,817	-	-	-	-
Zajmovi i potraživanja	-	-	1,729,380	-	-	1,729,380	-	1,951,786	-	1,951,786
Iznosi potraživanja od davatelja	-	-	86,395	-	-	86,395	-	-	-	-
Obveznice	-	-	-	169,398	-	169,398	120,123	48,031	-	168,154
Ostala imovina	-	-	345	-	-	345	-	-	-	-
Ukupno	-	-	2,176,937	169,398	-	2,346,335	120,123	1,999,817	-	2,119,940
Ukupna financijska imovina	6,920	516,884	2,176,937	169,398	-	2,870,139				
Financijske obveze prenesene po fer vrijednosti:										
Izvedeni financijski instrumenti	-25,189	-	-	-	-	-25,189	-	-25,189	-	-25,189
Ukupno	-25,189	-	-	-	-	-25,189	-	-25,189	-	-25,189
Financijske obveze koje nisu prenesene po fer vrijednosti:										
Rezervacije za dana jamstva	-	-	-	-	-625	-625	-	-	-	-
Obveze prema trećim osobama	-	-	-	-	-116,114	-116,114	-	-	-	-
Ostale obveze	-	-	-	-	-2,546	-2,546	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-119,285	-119,285	-	-	-	-
Ukupne financijske obveze	-25,189	-	-	-	-119,285	-144,474				

4. Fer vrijednosti financijskih instrumenata (nastavak)

4.1. Računovodstvene klasifikacije i fer vrijednosti (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2015. (u tisućama EUR)	Knjigovodstvena vrijednost					Ukupno	Fer vrijednost			
	Sredstva namijenjena trgovanju	Sredstva raspoloživa za prodaju	Novac, zajmovi i potraživanja	Sredstva koja se drže do dospijeca	Ostale financijske obveze		Razina 1.	Razina 2.	Razina 3.	Ukupno
Financijska imovina koja je prenesena po fer vrijednosti:										
Izvedeni financijski instrumenti	311	-	-	-	-	311	-	311	-	311
Fondovi poduzetničkog kapitala	-	396,203	-	-	-	396,203	-	-	396,203	396,203
Izravna vlasnička ulaganja	-	23,150	-	-	-	23,150	178	-	22,972	23,150
Ukupno	311	419,353	-	-	-	419,664	178	311	419,175	419,664
Financijska imovina koja nije prenesena po fer vrijednosti:										
Novac i novčani ekvivalenti	-	-	448,995	-	-	448,995	-	-	-	-
Zajmovi i potraživanja	-	-	1,460,057	-	-	1,460,057	-	1,649,401	-	1,649,401
Obveznice	-	-	-	228,521	-	228,521	124,009	104,520	-	228,529
Ostala imovina	-	-	27	-	-	27	-	-	-	-
Ukupno	-	-	1,909,079	228,521	-	2,137,600	124,009	1,753,921	-	1,877,930
Ukupna financijska imovina	311	419,353	1,909,079	228,521	-	2,557,264				
Financijske obveze prenesene po fer vrijednosti:										
Izvedeni financijski instrumenti	-8,219	-	-	-	-	-8,219	-	-8,219	-	-8,219
Ukupno	-8,219	-	-	-	-	-8,219	-	-8,219	-	-8,219
Financijske obveze koje nisu prenesene po fer vrijednosti:										
Rezervacije za dana jamstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obveze prema trećim osobama	-	-	-	-	-101,202	-101,202	-	-	-	-
Ostale obveze	-	-	-	-	-2,364	-2,364	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-103,566	-103,566	-	-	-	-
Ukupne financijske obveze	-8,219	-	-	-	-103,566	-111,785				

4.2. Mjerenje fer vrijednosti

4.2.1. Metode procjene i bitni nevidljivi ulazni podaci

U tablici u nastavku navedeni su podaci o tehnikama procjene i bitnim nevidljivim ulaznim podacima koji se upotrebljavaju u mjerenju financijskih instrumenata, kategorizirani kao razina 2. i razina 3. u hijerarhiji fer vrijednosti:

Metoda procjena	Bitni nevidljivi ulazni podaci	Odnos nevidljivih ulaznih podataka i mjerenja fer vrijednosti
Financijska imovina prenesena po fer vrijednosti		
Izvedeni financijski instrumenti	Diskontirani novčani tok: budući novčani tokovi procjenjuju se na temelju terminskih deviznih tečajeva / kamatnih stopa (iz vidljivih terminskih deviznih tečajeva i krivulja prinosa na kraju izvještajnog razdoblja) i ugovornih terminskih/kamatnih stopa diskontiranih po stopama koje odražavaju kreditni rizik različitih drugih ugovornih stranki.	Ne primjenjuje se.
Fond poduzetničkog kapitala	Metoda ispravka neto imovine: fer vrijednost utvrđuje se primjenom postotka vlasništva Instrumenta u odnosnom sredstvu na neto vrijednost imovine koja se ogleda u najnovijem izvješću prilagođenom za novčane tokove, ili, ako je dostupno, primjenom precizne vrijednosti udjela na isti datum, koju je podnio predmetni upravitelj fonda. Kako bi se premostio interval između posljednje dostupne neto vrijednosti imovine (NAV) i izvještaja na kraju godine, provodi se postupak pregleda naknadnog događaja, a ako je potrebno, iskazana neto vrijednost imovine korigira se.	Korekcija za vrijeme koje je proteklo između posljednjeg datuma izvještavanja za fond poduzetničkog kapitala i datuma mjerenja, uzimajući u obzir: troškove poslovanja i naknade za upravljanje, naknadne promjene u fer vrijednosti predmetne imovine fonda poduzetničkog kapitala, dodatne stečene obveze, promjene na tržištu ili druge promjene gospodarskih uvjeta.
Izravna vlasnička ulaganja	Korigirana neto imovina.	Korekcija za vrijeme koje je proteklo između posljednjeg datuma izvještavanja predmeta ulaganja i datuma mjerenja, uzimajući u obzir: troškove poslovanja, naknadne promjene u fer vrijednosti predmetne imovine predmeta ulaganja, dodatne stečene obveze, promjene na tržištu ili druge promjene gospodarskih uvjeta, povećanje kapitala, prodaju / promjenu kontrole. Diskont za nedostatak utrživosti (likvidnosti) koji se određuje pozivanjem na cijene prethodnih transakcija za slične dionice u zemlji/regiji, u rasponu od 5 do 30 %.
		Što je dulje razdoblje između datuma mjerenja fer vrijednosti i posljednjeg datuma izvještavanja za fond poduzetničkog kapitala, veća je i korekcija za proteklo vrijeme. Što je dulje razdoblje između datuma mjerenja fer vrijednosti i posljednjeg datuma izvještavanja predmeta ulaganja, veća je i korekcija za proteklo vrijeme. Što je viši diskont utrživosti, to je fer vrijednost manja.

Financijska imovina koja nije prenesena po fer vrijednosti:

Zajmovi i potraživanja	Diskontirani novčani tokovi: u okviru modela procjene upotrebljavaju se ugovorni novčani tokovi koji ovise o nepojavljivanju neispunjavanja obveza od strane dužnika i ne uzimaju u obzir vrijednosti kolaterala ili scenarije ranije otplate. Kako bi se dobila neto sadašnja vrijednost (NPV) zajmova, zadržani model diskontira ugovorne novčane tokove svakog zajma upotrebom korigirane krivulje tržišnog diskonta. Neto sadašnja vrijednost pojedinačnog zajma potom se korigira kako bi se u obzir uzeo relevantni povezani Očekivani gubitak. Rezultati se potom zbrajaju kako bi se dobila fer vrijednost Zajmova i potraživanja.	Nije primjenjivo.	Nije primjenjivo.
Financijska imovina koja se drži do dospelja	Diskontirani novčani tokovi.	Nije primjenjivo.	Nije primjenjivo.

S primjenom standarda MSFI 13 prilagodbe procjene uključuju se u fer vrijednost izvedenica na dan 31. prosinca 2016. i 2015., a to su konkretno:

- Prilagodbe kreditnog vrednovanja (CVA) koje odražavaju kreditni rizik druge ugovorne strane po transakcijama izvedenicama i iznose –76,4 tisuća EUR na dan 31. prosinca 2016. i –121,7 tisuća EUR na dan 31. prosinca 2015.
- Prilagodbe debitnog vrednovanja (DVA) koje odražavaju vlastiti kreditni rizik po transakcijama izvedenicama iznose +42,9 tisuća EUR na dan 31. prosinca 2016. i +64,4 tisuća EUR na dan 31. prosinca 2015.

4.2.2. Prijelazi između razine 1. i razine 2.

Politika je Instrumenta da se priznaju prijelazi između razina od datuma događaja ili promjene u okolnostima koje su dovele do prijelaza.

Tijekom 2016. i 2015. u okviru Instrumenta nije bilo prijelaza s razine 1. ili na razinu 3. hijerarhije fer vrijednosti.

4.2.3. Fer vrijednosti razine 3.

Usklađivanje fer vrijednosti razine 3.

Tablice u nastavku prikazuju promjene u instrumentima razine 3. za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. i 31. prosinca 2015. :

(u tisućama EUR)	Financijska imovina raspoloživa za prodaju
Stanje na dan 1. siječnja 2016.	419,175
Dobici ili gubici uključeni u račun dobiti ili gubitka:	
– neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	-6,504
– umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	-2,493
Ukupno	-8,997
Dobici ili gubici uključeni u ostale sveobuhvatne prihode	
– neto promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	-24,628
Ukupno	-24,628
Isplate	153,986
Otplate	-37,978
Otpisi	-7,554
Stanje na dan 31. prosinca 2016.	494,004

(u tisućama EUR)	Financijska imovina raspoloživa za prodaju
Stanje na dan 1. siječnja 2015.	401,926
Dobici ili gubici uključeni u račun dobiti ili gubitka:	
– neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	-33,878
– umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	-2,665
Ukupno	-36,543
Dobici ili gubici uključeni u ostale sveobuhvatne prihode	
– neto promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	52,365
Ukupno	52,365
Isplate	67,449
Otplate	-64,791

Otpisi

-1,231

Stanje na dan 31. prosinca 2015.

419,175

Tijekom 2016. i 2015. u okviru Instrumenta nije bilo prijelaza s razine 3. ili na razinu 3. hijerarhije fer vrijednosti.

Analiza osjetljivosti

Kad bi se na dan izvještavanja jedan od bitnih nevidljivih ulaznih podataka koji se upotrebljavaju za mjerenje fer vrijednosti fondova poduzetničkog kapitala i izravnih vlasničkih ulaganja promijenio za +/- 10 posto a ostali ulazni podaci ostali konstantni, to bi imalo sljedeći utjecaj na ostale sveobuhvatne prihode:

Na dan 31. prosinca 2016. (u tisućama EUR)	Povećanje	Smanjenje
Izravna vlasnička ulaganja	10	-10
Ukupno	10	-10

Na dan 31. prosinca 2015. (u tisućama EUR)	Povećanje	Smanjenje
Izravna vlasnička ulaganja	31	-31
Ukupno	31	-31

5. Novac i novčani ekvivalenti (u tisućama EUR)

Novac i novčani ekvivalenti sastoje se od sljedećega:

	31.12.2016.	31.12.2015.
Gotovina u blagajni	51,462	71,405
Oročeni depoziti	259,337	290,573
Komercijalni zapisi	50,018	87,017
Novac i novčani ekvivalenti u izvještaju o financijskom stanju	360,817	448,995
Obračunane kamate	5	3
Novac i novčani ekvivalenti u izvještaju o novčanom toku	360,822	448,998

6. Izvedeni financijski instrumenti (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice izvedenih financijskih instrumenata koji su klasificirani kao sredstva namijenjena trgovanju sljedeće:

Na dan 31. prosinca 2016.	Fer vrijednost		Nominalna vrijednost
	Imovina	Obveze	
Međuvalutni kamatni ugovori o razmjeni	-	-3,051	7,430
Kamatni ugovori o razmjeni	388	-335	41,233
FX razmjena	6,532	-21,803	1,611,000
Ukupno izvedeni financijski instrumenti	6,920	-25,189	1,659,663

Na dan 31. prosinca 2015.	Fer vrijednost		Nominalna vrijednost
	Imovina	Obveze	
Međuvalutni kamatni ugovori o razmjeni	-	-3,835	9,589
Kamatni ugovori o razmjeni	311	-639	44,913
FX razmjena	-	-3,745	1,400,000
Ukupno izvedeni financijski instrumenti	311	-8,219	1,454,502

7. Zajmovi i potraživanja (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice zajmova i potraživanja sljedeće:

	Globalni zajmovi (*)	Nadređeni zajmovi	Podređeni zajmovi	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 1. siječnja 2016.	661,792	818,007	160,555	1,640,354
Isplate	476,685	51,691	-	528,376
Otpisi	-	-109	-31,189	-31,298
Otplate	-178,282	-107,259	-65,927	-351,468
Kapitalizirane kamate	-	-	7,183	7,183
Tečajne razlike	34,332	2,009	941	37,282
Nominalna vrijednost na dan 31. prosinca 2016.	994,527	764,339	71,563	1,830,429
Umanjenje vrijednosti na dan 1. siječnja 2016.	-9,403	-22,445	-159,198	-191,046
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima	-8,794	-11,999	-	-20,793
Otpisi	-	109	31,189	31,298
Ukidanje umanjenja vrijednosti	360	6,100	58,698	65,158
Tečajne razlike	-348	-59	-1,850	-2,257
Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2016.	-18,185	-28,294	-71,161	-117,640
Amortizirani trošak	-3,906	-3,682	-	-7,588
Kamata	14,807	9,371	1	24,179
Zajmovi i potraživanja na dan 31. prosinca 2016.	987,243	741,734	403	1,729,380

(*) uključujući ugovore o zastupanju

	Globalni zajmovi (*)	Nadređeni zajmovi	Podređeni zajmovi	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 1. siječnja 2015.	542,506	782,563	146,643	1,471,712
Isplate	196,607	86,177	-	282,784
Otplate	-106,921	-96,147	-2,704	-205,772
Kapitalizirane kamate	-	-	13,262	13,262
Tečajne razlike	29,600	45,414	3,354	78,368
Nominalna vrijednost na dan 31. prosinca 2015.	661,792	818,007	160,555	1,640,354
Umanjenje vrijednosti na dan 1. siječnja 2015.	-5,751	-13,491	-132,895	-152,137
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima	-3,692	-7,576	-24,995	-36,263
Ukidanje umanjenja vrijednosti	381	57	1,837	2,275
Tečajne razlike	-341	-1,435	-3,145	-4,921
Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2015.	-9,403	-22,445	-159,198	-191,046
Amortizirani trošak	-3,129	-5,781	284	-8,626
Kamata	8,838	10,533	4	19,375
Zajmovi i potraživanja na dan 31. prosinca 2015.	658,098	800,314	1,645	1,460,057

(*) uključujući ugovore o zastupanju

8. Financijska imovina raspoloživa za prodaju (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice financijske imovine raspoložive za prodaju sljedeće:

	Fondovi poduzetničkog kapitala	Izravna vlasnička ulaganja	Ukupno
Troškovi na dan 1. siječnja 2016.	267,331	22,979	290,310
Isplate	101,323	52,663	153,986
Povrati / prodaja	-37,948	-30	-37,978
Otpisi	-4,594	-2,960	-7,554
Tečajne razlike na povrate / prodaju	5,141	-16	5,125
Troškovi na dan 31. prosinca 2016.	331,253	72,636	403,889
Neostvorena dobit ili gubitak na dan 1. siječnja 2016.	153,901	10,092	163,993
Neto promjena neostvorene dobiti ili gubitka	-24,474	3,365	-21,109
Neostvorena dobit ili gubitak na dan 31. prosinca 2016.	129,427	13,457	142,884
Umanjenje vrijednosti na dan 1. siječnja 2016.	-25,029	-9,921	-34,950
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima tijekom godine	-2,457	-36	-2,493
Otpisi	4,594	2,960	7,554
Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2016.	-22,892	-6,997	-29,889
Financijska imovina raspoloživa za prodaju na dan 31. prosinca 2016.	437,788	79,096	516,884
	Fondovi poduzetničkog kapitala	Izravna vlasnička ulaganja	Ukupno
Troškovi na dan 1. siječnja 2015.	259,784	19,714	279,498
Isplate	63,574	3,875	67,449
Povrati / prodaja	-64,181	-610	-64,791
Otpisi	-1,231	-	-1,231
Tečajne razlike na povrate / prodaju	9,385	-	9,385
Troškovi na dan 31. prosinca 2015.	267,331	22,979	290,310
Neostvorena dobit ili gubitak na dan 1. siječnja 2015.	149,995	6,127	156,122
Neto promjena neostvorene dobiti ili gubitka	3,906	3,965	7,871
Neostvorena dobit ili gubitak na dan 31. prosinca 2015.	153,901	10,092	163,993
Umanjenje vrijednosti na dan 1. siječnja 2015.	-24,534	-8,001	-32,535
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima tijekom godine	-1,726	-1,920	-3,646
Otpisi	1,231	-	1,231
Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2015.	-25,029	-9,921	-34,950
Financijska imovina raspoloživa za prodaju na dan 31. prosinca 2015.	396,203	23,150	419,353

9. Iznosi potraživanja od davatelja (u tisućama EUR)

Iznosi potraživanja od davatelja u potpunosti se sastoje od doprinosa država članica koji su pozvani, ali nisu plaćeni.

10. Financijska imovina koja se drži do dospijeća (u tisućama EUR)

Portfelj financijske imovine koja se drži do dospijeća sastoji se od kotiranih obveznica s preostalim dospijećem kraćim od tri mjeseca na dan izvještavanja. U sljedećoj tablici prikazana su gibanja portfelja financijske imovine koja se drži do dospijeća:

Stanje na dan 1. siječnja 2016.	228,521
Stjecanja	1,159,704
Dospijeća	-1,219,953
Promjena u amortizaciji premije/diskonta	-87
Promjena u obračunanim kamatama	1,213
Stanje na dan 31. prosinca 2016.	169,398
Stanje na dan 1. siječnja 2015.	99,988
Stjecanja	1,545,550
Dospijeća	-1,417,005
Promjena u amortizaciji premije/diskonta	-12
Stanje na dan 31. prosinca 2015.	228,521

11. Ostala imovina (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice ostale imovine sljedeće:

	31.12.2016.	31.12.2015.
Potraživanja od EIB-a	1	1
Financijska jamstva	344	26
Ukupno ostala imovina	345	27

12. Odgođeni prihodi (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice odgođenih prihoda sljedeće:

	31.12.2016.	31.12.2015.
Odgođene subvencije za kamatne stope	25,884	28,683
Odgođene provizije za zajmove i potraživanja	399	642
Ukupno odgođeni prihodi	26,283	29,325

13. Rezervacije za izdana jamstva (u tisućama EUR)

Iznos rezervacija za izdana jamstva priznaje se upotrebom najbolje procjene rashoda potrebnih za podmirivanje svih tekućih financijskih obveza koje proizlaze iz jamstva i predstavljaju zbroj:

- početno priznatih iznosa umanjениh, po potrebi, za kumulativnu amortizaciju priznatu u skladu s MRS-om 18 Prihodi i
- viška nad gornjim iznosima, izmjerenog u skladu s MRS-om 37 Rezervacije, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina.

	2016.	2015.
Stanje na dan 1. siječnja	-	-
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima	242	-
Upotrijebljeno	-	-
Prijenos iz „drugih obveza”, financijska jamstva	383	-
Otpuštanje rezervacije	-	-
Stanje na dan 31. prosinca	625	-

14. Obveze prema trećim osobama (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice obveza prema trećim osobama sljedeće:

	31.12.2016.	31.12.2015.
Neto obveze EIB-u za opće administrativne troškove	43,483	43,045
Ostale obveze prema EIB-u	-	15
Neisplaćene subvencije za kamatne stope i tehničku pomoć koje su obveze prema državama članicama	72,631	58,142
Ukupne obveze prema trećim osobama	116,114	101,202

15. Ostale obveze (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice ostalih obveza sljedeće:

	31.12.2016.	31.12.2015.
Otplate zajmova primljene unaprijed	2,081	1,826
Odgođeni prihod od subvencija za kamate	458	512
Financijska jamstva	7	26
Ukupne ostale obveze	2,546	2,364

16. Pozvani doprinosi država članica (u tisućama EUR)

Države članice	Doprinos Instrumentu	Doprinos za subvencije za kamatne stope i tehničku pomoć (*)	Ukupno doprinos	Pozvani doprinosi koji još nisu uplaćeni
Austrija	62,223	6,941	69,164	2,410
Belgija	91,930	10,222	102,152	5,295
Bugarska	448	182	630	140
Cipar	288	117	405	90
Češka	1,632	663	2,295	510
Danska	50,420	5,675	56,095	2,000
Estonija	160	65	225	50
Finska	35,148	4,038	39,186	1,470
Francuska	562,411	60,332	622,743	19,550
Njemačka	546,115	60,216	606,331	20,500
Grčka	30,417	3,707	34,124	1,470
Mađarska	1,760	715	2,475	-
Irska	15,665	2,074	17,739	910
Italija	299,100	34,737	333,837	12,860
Latvija	224	91	315	70
Litva	384	156	540	120
Luksemburg	6,829	768	7,597	270
Malta	96	39	135	30
Nizozemska	122,895	13,805	136,700	4,850
Poljska	4,160	1,690	5,850	1,300
Portugal	23,633	2,889	26,522	1,150
Rumunjska	1,184	481	1,665	370
Slovačka	672	273	945	210
Slovenija	576	234	810	180
Španjolska	145,249	18,596	163,845	7,850
Švedska	64,924	7,485	72,409	2,740
Ujedinjena Kraljevina	308,457	37,500	345,957	-
Ukupno na dan 31. prosinca 2016.	2,377,000	273,691	2,650,691	86,395
Ukupno na dan 31. prosinca 2015.	2,157,000	243,691	2,400,691	-

(*) Vijeće je 19. studenoga 2016. odredilo iznos financijskih doprinosa koje svaka država članica treba platiti do 21. siječnja 2017. Na dan 31. prosinca 2016. nije plaćeno 86,395 EUR.

17. Nepredviđene obveze i preuzete obveze (u tisućama EUR)

	31.12.2016.	31.12.2015.
Preuzete obveze		
Neisplaćeni zajmovi	901,899	1,189,564
Neisplaćene preuzete obveze vezane uz financijsku imovinu raspoloživu za prodaju	244,050	298,355
Izdana jamstva	8,627	798
Subvencije za kamatne stope i tehnička pomoć	334,553	352,036
Nepredviđene obveze		
Potpisana, neizdana jamstva	35,337	10,000
Ukupne nepredviđene obveze i preuzete obveze	1,524,466	1,850,753

18. Kamate i slični prihodi i rashodi (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice kamata i sličnih prihoda sljedeće:

	Od 1.1. 2016. do 31.12.2016.	Od 1.1. 2015. do 31.12.2015.
Financijska imovina koja se drži do dospelja	-	4
Zajmovi i potraživanja	102,580	86,305
Subvencija za kamate	4,118	4,076
Ukupno kamate i slični prihodi	106,698	90,385

U stavku „Zajmovi i potraživanja“ pod prihode od kamata za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. uključen je ukupni iznos u visini od +15,700 EUR koji se odnosi na umanjenu financijsku imovinu (31. prosinca 2015.: EUR +15.869).

Glavne su sastavnice kamata i sličnih rashoda sljedeće:

	Od 1.1. 2016. do 31.12.2016.	Od 1.1. 2015. do 31.12.2015.
Izvedeni financijski instrumenti	-1,142	-1,525
Novac i novčani ekvivalenti	-752	-31
Financijska imovina koja se drži do dospelja	-413	-
Ukupno kamate i slični rashodi	-2,307	-1,556

19. Prihodi i rashodi od naknada i provizija (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice prihoda od naknada i provizija sljedeće:

	Od 1.1. 2016. do 31.12.2016.	Od 1.1. 2015. do 31.12.2015.
Naknade i provizije za zajmove i potraživanja	515	890
Naknade i provizije za financijska jamstva	183	42
Ostalo	1	-
Ukupno prihodi od naknada i provizija	699	932

Glavne su sastavnice neto rashoda za naknade i provizije sljedeće:

	Od 1.1. 2016. do 31.12.2016.	Od 1.1. 2015. do 31.12.2015.
Provizije plaćene trećim osobama u vezi s financijskom imovinom raspoloživom za prodaju	-48	-63
Ukupno rashodi od naknada i provizija	-48	-63

20. Neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice neto ostvarene dobiti od prodaje financijske imovine raspoložive za prodaju sljedeće:

	Od 1.1. 2016. do 31.12.2016.	Od 1.1. 2015. do 31.12.2015.
Neto prihodi od financijske imovine raspoložive za prodaju	2,159	834
Prihodi od dividende	4,345	33,044
Neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	6,504	33,878

21. Opći administrativni troškovi (u tisućama EUR)

Opći administrativni troškovi stvarni su troškovi koje je EIB imao pri upravljanju Instrumentom umanjeni za prihode standardnih naknada za procjene koje EIB obračunava izravno komitentima Instrumenta.

	Od 1.1. 2016. do 31.12.2016.	Od 1.1. 2015. do 31.12.2015.
Stvarni trošak koji je imao EIB	-45,858	-45,506
Prihodi od naknada za procjene koje se obračunavaju izravno komitentima Instrumenta	2,375	2,461
Ukupno opći administrativni troškovi	-43,483	-43,045

22. Sudjelovanje nekonsolidiranih strukturiranih subjekata (u tisućama EUR)

Definicija strukturiranog subjekta

Strukturirani subjekt je subjekt koji je oblikovan tako da glasovanje ili slična prava nisu odlučujući čimbenik pri odlučivanju o tome tko nadzire subjekt. U MSFI-ju 12 navedeno je da strukturirani subjekt često ima neka od sljedećih obilježja ili sva ta obilježja:

- ograničeno poslovanje,
- uzak i strogo definiran cilj, kao što je provedba porezno efikasnog najma, istraživanja i razvoja, osiguravanje izvora kapitala ili financiranja subjekta ili stvaranje prilika za ulaganje prijenosom rizika i nagrada povezanih s imovinom strukturiranog subjekta na ulagatelje,
- nedovoljno vlasničkog kapitala da bi se strukturiranom subjektu omogućilo da svoje poslove financira bez podređene financijske potpore,
- financiranje u obliku većeg broja ugovorno vezanih instrumenata za ulagatelje kojima se stvara koncentracija kreditnog rizika ili drugih rizika (tranše).

Nekonsolidirani strukturirani subjekti

Pojam „nekonsolidirani strukturirani subjekti” odnosi se na sve strukturirane subjekte koje instrument ne nadzire i uključuje interese u strukturiranim subjektima koji nisu konsolidirani.

Definicija interesa u strukturiranim subjektima:

U MSFI-ju 12 „udjeli” su definirani kao ugovorno ili izvanugovorno sudjelovanje subjekta u drugom subjektu kojim je subjekt izvjestitelj izložen varijabilnosti prinosa na temelju uspješnosti tog drugog subjekta. Primjeri su takvih udjela držanje vlasničkih udjela ili drugi oblici sudjelovanja kao što je ulaganje sredstava, potpora za likvidnost, kreditna poboljšanja, obveze i jamstva drugom subjektu. U MSFI-ju 12 navedeno je da subjekt izvjestitelj nema nužno udjele u drugom subjektu samo zbog uobičajenog odnosa između kupca i dobavljača.

U tablici u nastavku opisane su vrste strukturiranih subjekata koji se Instrumentom ne konsolidiraju, ali u kojima on ima udjele.

Vrsta strukturiranog subjekta	Priroda i svrha	Udjeli Instrumenta
Financiranje projekta – posuđivanje za posebne svrhe („SPV”)	Transakcije za financiranje projekta (poslovi za FP) transakcije su u kojima se Instrument za servisiranje svog duga oslanja na zajmodavca čiji je isključivi ili glavni izvor prihoda jedan predmet ili više predmeta imovine koji se financiraju takvim dugom ili imovinom koja postoji od prije i koja je ugovorno povezana s projektom. Poslovi za FP obično se financiraju kroz SPV.	Neto isplaćeni iznosi Kamatni prihodi.
Poslovi poduzetničkog kapitala	Instrumentom se financiraju poduzetnički kapital i investicijska sredstva. Poduzetničkim kapitalom i investicijskim sredstvima objedinjuje se novac ulagača koji traže privatne udjele u malim i srednjim poduzećima s velikim potencijalom za rast i financiranje infrastrukturnih projekata te se upravlja tim novcem.	Ulaganja u jedinice/udjele koje izdaje poduzetnik Dividende kao prihod od dividendi.

U tablici u nastavku prikazane su knjigovodstvene vrijednosti nekonsolidiranih strukturiranih tijela u kojima Instrument ima udjele na dan izvješćivanja te najveća izloženost Instrumenta gubitku u odnosu na te subjekte. Najveća izloženost gubitku uključuje knjigovodstvene vrijednosti i povezane neisplaćene obveze.

Vrsta strukturiranog subjekta	Opis	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2016.	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2015.	Najveća izloženost gubitku na dan 31.12.2016.	Najveća izloženost gubitku na dan 31.12.2015.
-------------------------------	------	---	---	---	---

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2016.

Fondovi poduzetničkog kapitala	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	437,788	396,203	672,222	645,833
Ukupno		437,788	396,203	672,222	645,833

23. Financijska omotnica za društveno odgovorno financiranje (u tisućama EUR)

U lipnju 2013. Zajedničko ministarsko vijeće AKP-a i EU-a odobrilo je novi financijski protokol za 11. Europski razvojni fond (ERF) koji obuhvaća razdoblje 2014. – 2020.

Investicijskom instrumentu osigurano je dodatnih 500 milijuna EUR, takozvana „financijska omotnica za društveno odgovorno financiranje“ (*impact financing envelope*, IFE) kojom se instrumentu osigurava potpora za projekte kojima se jamči iznimno visok razvojni učinak i koji podrazumijevaju veće rizike koji su svojstveni takvim ulaganjima. Ta će omotnica donijeti nove mogućnosti većeg pozajmljivanja privatnom sektoru u okviru Instrumenta putem ulaganja u sljedeće instrumente:

Fondovi vlasničkog kapitala sa socijalnim učinkom – nositelji su sve brojniji upravitelji fondova privatnog vlasničkog kapitala kojima je rješavanje socijalnih ili ekoloških pitanja okosnica njihove strategije upravljanja fondom, ali kojima je cilj ostvariti održivost na razini fonda i poduzeća koja ulažu u njega.

Zajmovi financijskim posrednicima – (npr. mikrofinancijskim institucijama, lokalnim bankama i kreditnim zadrugama) koje posluju u državama AKP-a u kojima EIB u skladu s postojećim smjernicama o kreditnom riziku ne može razmatrati financiranje, posebno ne u lokalnoj valuti, npr. radi visokih rizika u navedenoj državi, volatilnosti valute ili pomanjkanja usporedbe određivanja cijena. Glavni cilj takvih zajmova bit će financiranje projekata s visokim razvojnim učinkom, posebno u području potpore mikro i malim poduzećima te poljoprivrede, koji obično ne ispunjuju uvjete za financiranje u okviru Instrumenta.

Instrumenti za lakšu podjelu rizika – koji će biti u obliku jamstava za prvi gubitak („proizvodi za prvi gubitak“) i kojima će se olakšati poslovi podjele rizika koje EIB provodi s lokalnim financijskim posrednicima (uglavnom komercijalnim bankama) u korist zapostavljenih MSP-ova i malih projekata, koji ispunjavaju mjerila za financiranje s učinkom u slučajevima u kojima je utvrđen tržišni jaz u vezi s pristupom MSP-ova/malih projekata financiranju. Proizvodi za prvi gubitak bit će strukturirani kao posredna osobna jamstva u korist tranši s prednosnim jamstvom, koje financiraju EIB (u okviru Investicijskog instrumenta) i druge međunarodne financijske institucije/razvojne financijske institucije, čime se ostvaruje znatan učinak financijske poluge.

Izravno financiranje – dužničkim ili vlasničkim instrumentima u projektima s dobrim i iskusnim nositeljima i velikim razvojnim učincima, koji će pak ujedno značiti i veće očekivanje gubitaka i teškoće pri povratu ulaganja (rizik vlasničkog kapitala s većim očekivanjem gubitaka nego što je uobičajeno). EIB će za taj instrument primijeniti stroge kriterije odabira i prihvatljivosti, jer ti projekti bez obzira na svoj veliki razvojni učinak neće moći ispuniti prihvatljive kriterije za financiranje (odnosno nisko očekivanje povrata ulaganja ili poravnanje gubitaka preko kamatnih stopa/prinosa vlasničkih instrumenata).

IFE će omogućiti i diversifikaciju u nove sektore, npr. zdravstvo i obrazovanje, poljoprivredu i sigurnost hrane te razvoj novih i inovativnih instrumenata za podjelu rizika.

S financijskog i računovodstvenog aspekta IFE je dio portfelja Instrumenta i o njemu se izvješćuje u zajedničkim godišnjim financijskim izvještajima Instrumenta.

U sljedećoj tablici prikazane su knjigovodstvene vrijednosti te dodijeljeni ali neisplaćeni iznosi, po vrsti imovine:

Vrsta ulaganja u okviru IFE-a	Opis	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2016.	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2015.	Neisplaćeni iznos na dan 31.12.2016.	Neisplaćeni iznos na dan 31.12.2015.
Fondovi vlasničkog kapitala sa socijalnim učinkom	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	5,021	2,257	19,567	16,927
Zajmovi financijskim posrednicima	Zajmovi i potraživanja	23,702	-	46,958	10,000
Instrumenti za lakšu podjelu rizika	Izdana jamstva	-288	-	33,719	-
Izravno financiranje – vlasnički udjeli	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	39,986	-	14	40,000
Ukupno		68,421	2,257	100,258	66,927

24. Naknadni događaji

Nakon datuma bilance nije bilo značajnih događaja koje bi trebalo objaviti ili bi zbog njih trebalo prilagoditi financijske izvještaje od 31. prosinca 2016.